

یکشنبه نوزدهم آبان ماه ۱۳۹۸

سال هفتاد و پنجم شماره ۲۱۷۴۳

روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

شامل: قوانین - مذاکرات مجلس شورای اسلامی - رویه‌های قضائی - عهدنامه‌ها - آئیننامه‌ها

WWW.RRK.IR
WWW.DASTOUR.IR

تصویب‌نامه‌ها - تصمیم‌نامه‌ها - اساسنامه‌ها و آگهیها

تک شماره ۱۵۰۰ تومان

صفحه	دستگاه اجراء کننده	تاریخ تصویب	عنوان مندرجات (قوانین و مقررات و مصوبات آراء وحدت رویه)
۱	شورای اسلامی شهر مشهد	۱۳۹۸/۶/۱۲	رأی شماره ۱۰۷۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵/ش - ۱۳۹۳/۴/۲۵ شورای اسلامی شهر مشهد و مصوبات شماره ۴/۹۴/۵۳۷۵/ش - ۱۳۹۴/۴/۲۲، ۸۳/۲۲۳ - ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد
۳	شورای اسلامی شهر الشتر	۱۳۹۸/۶/۵	رأی شماره ۱۲۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال تعرفه شماره ۲-۱۲ عوارض حذف و کسر پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره از دفترچه تعرفه عوارض و بهای خدمات شورای اسلامی شهر الشتر در سال ۱۳۹۸
۴	شعب دیوان عدالت و سایر مراجع اداری	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۰۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
۵	شورای اسلامی شهر یاسوج	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۰۷ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال تبصره ۴ از صورتجلسات شماره ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵ و ۳۷ - ۱۳۹۴/۸/۴ از مصوبات شورای اسلامی شهر یاسوج
۶	شورای اسلامی شهر گرمسار	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۰۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال بند «ت» ماده ۱۸ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۳، بند «ت» ماده ۲۰ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۵، ردیف الف/۳ ماده ۱۹ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ و ردیف الف/۴ ماده ۲۰ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ از مصوبات شورای اسلامی شهر گرمسار
۷	شورای اسلامی شهر میانه	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۱۰ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال ماده ۲۲ تعرفه عوارض محلی، هزینه خدمات و کارمزد سال ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهر میانه
۱۰	دادگستری استان فارس	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۱۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال اطلاق بخشنامه شماره ۲۳۹۷/۱ - ۱۳۹۶/۱۱/۳۰ رئیس کل دادگستری استان فارس
۱۱	هیأت وزیران	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۱۲ الی ۱۳۱۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال تصویب‌نامه شماره ۳۷۸۷۶/ت/۵۵۰۶۸ هـ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ هیأت وزیران
۱۳	شورای اسلامی شهر ملایر	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۱۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال مواد ۱۲ و ۱۶ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی شهر ملایر
۱۵	شورای اسلامی شهرهای نکاء، بومهن، شهریار، چالوس، صدر، بیرجند، قائن و اردبیل	۱۳۹۸/۶/۲۶	رأی شماره ۱۳۱۶ الی ۱۳۲۳ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری با موضوع: ابطال موادی از تعرفه عوارض و بهای خدمات سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۶ مصوبه شورای اسلامی شهرهای نکاء، بومهن، شهریار، چالوس، صدر، بیرجند، قائن و اردبیل

روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.
مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۱۲ شماره دادنامه: ۱۰۷۵ شماره پرونده: ۲۵۸۹/۹۷
مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
شاکي: سازمان بازرسی کل کشور
موضوع شکایت و خواسته: ابطال بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵/ش - ۱۳۹۳/۴/۲۵ شورای اسلامی شهر مشهد و مصوبات شماره ۴/۹۴/۵۳۷۵/ش - ۱۳۹۴/۴/۲۲، ۸۳/۲۲۳ - ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد

قوانین و مقررات عمومی

۱۳۹۸/۷/۳

شماره ۹۷۰۲۵۸۹

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۰۷۵ مورخ ۱۳۹۸/۶/۱۲ با موضوع: «ابطال بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵/ش - ۱۳۹۳/۴/۲۵ شورای اسلامی شهر مشهد و مصوبات شماره ۴/۹۴/۵۳۷۵/ش - ۱۳۹۴/۴/۲۲، ۸۳/۲۲۳ - ۱۳۸۱/۱۲/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد»

گردش کار: سرپرست معاونت حقوقی و نظارت همگانی سازمان بازرسی کل کشور به موجب شکایت نامه شماره ۱۵۶۱۸۱-۱۳۹۷/۷/۱۶ اعلام کرده است که:

«حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای بهرامی

رئیس محترم دیوان عدالت اداری

سلام علیکم

احتراماً به استحضار می‌رساند: مصوبات شورای اسلامی شهر مشهد از جهت انطباق با قانون در این سازمان مورد بررسی قرار گرفت که نتیجه به شرح ذیل برای استحضار اعلام می‌گردد:

۱- شهرداری مشهد به موجب لایحه شماره ۲۱/۳۰۶۵۳-۱۳۸۰/۱۰/۱۱ درخواست نموده تا کلیه کارکنان شهرداری و سازمان‌های وابسته (اعم از کارگر، کارمند، مستخدم موقت و مأمور به خدمت) در طول دوران خدمت، مجاز به استفاده رایگان از یک مورد صدور پروانه و پایانکار ساختمان مسکونی (مشروط بر اینکه سند ملک به نام کارمند و یا همسر وی باشد) در حد تراکم مجاز و تا سقف ۳۰۰ مترمربع باشند. این موضوع در شورای اسلامی شهر مشهد مطرح و نهایتاً شورای اسلامی شهر مذکور طی مصوبه شماره ۱۳۸۳/۲/۲۳-۸۱/۲/۱۱ [۱۳۸۱/۲/۱۱-۸۳/۲۲۳] نسبت به اعمال برخی اصلاحات در آن اقدام و جهت اجرا به شهرداری مشهد ابلاغ نموده است.

۲- مطابق بند (۳) مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵-ش/۴/۹۳/۳۹۹۵ شورای اسلامی شهر موصوف، تصریح شده است که معافیت از پرداخت عوارض متعلقه شهرداری برای یکصد و بیست مترمربع بنای مسکونی به مالکیت خویش یا متناسب با آن در مالکیت مشاعی برای کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته (رسمی، مستخدم موقت، پیمانی و قرارداد معین تحت پوشش بیمه و صندوقهای بازنشستگی) اعمال گردد.

۳- به موجب مصوبه شماره ۴/۹۴/۵۳۷۵-ش/۴/۹۴/۵۳۷۵ شورای اسلامی شهر مزبور نیز تصویب گردیده که افراد بازنشسته و از کارافتاده (مستمری، موظفی و مقررری بگریز) نیز مشمول مصوبه قبلی می‌باشند.

در حالی که به موجب تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده (مصوب سال ۱۳۸۷) قوانین و مقررات مربوط به اعطاء تخفیف و یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداریها و دهیاریها ملغی شده است. از طرف دیگر ماده ۱۸۱ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران (زمان تصویب مصوبه) مقرر داشته است: «هرگونه تخفیف، بخشودگی حقوق و عوارض شهرداریها توسط دولت و قوانین مصوب به تأمین بودجه آن از بودجه عمومی سالانه کشور است، در غیراین صورت بخشودگی و تخفیف حقوق و عوارض شهرداریها ممنوع است» از این رو بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵-ش/۴/۹۳/۳۹۹۵ و مصوبه شماره ۴/۹۴/۵۳۷۵-ش/۴/۹۴/۵۳۷۵ و مصوبه شماره ۸۱/۲/۱۱-۱۳۸۳/۲/۲۳ [۱۳۸۱/۲/۱۱-۸۳/۲۲۳] شورای اسلامی شهر مشهد مبنی بر اعطای تخفیف در پرداخت انواع عوارض و تراکم مغایر با احکام قانونی یاد شده بوده و ابطال آنها مورد تقاضا می‌باشد.

شایان ذکر است هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در مورد مشابه مصوبه شماره ۱۳۴۵۵/۱۳۳۵/۱۶۰-۱۳۸۸/۹/۱۷ شورای اسلامی شهر تهران دایر بر کمک به کارکنان شهرداری و اعطاء تخفیف در پرداخت انواع عوارض و تراکم را به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۶/۷/۴۶۲۷ و مصوبه شماره ۳۰۶۰۴-۱۳۹۱/۱۰/۱۷ شورای اسلامی شهر شیراز را با موضوع اعطاء معافیت از پرداخت عوارض به کارکنان شهرداری، به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۶/۱/۱۵-۲۶-۱۳۹۶ ابطال کرده است. موجب امتنان است از نتیجه تصمیم متخذ این سازمان را مطلع نمایند.»

متن مصوبات مورد اعتراض به قرار زیر است:

الف - بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵-ش/۴/۹۳/۳۹۹۵ شورای اسلامی شهر مشهد:

«جناب آقای مرتضوی

شهردار محترم مشهد مقدس

موضوع: تسهیلات ویژه برای کارکنان شهرداری مشهد و سازمانهای وابسته

سلام علیکم

با احترام لایحه شماره ۲۱/۱۳/۴۱۸۵۲-۱۳۹۳/۳/۱۳ شهرداری مشهد در زمینه تسهیلات ویژه برای کارکنان شهرداری مشهد و سازمانهای وابسته در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۴ شورای اسلامی شهر مشهد مطرح شد و به شرح زیر به تصویب رسید:

متن مصوبه:

ماده واحده: به شهرداری مشهد اجازه داده می‌شود به منظور تحقق رهنمودهای مقام معظم رهبری (حفظه ... تعالی) و سیاستهای جمعیتی جمهوری اسلامی ایران برای تسهیل امر ازدواج جوانان و ازدیاد نسل و همچنین افزایش انگیزه‌مندی کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته (رسمی، مستخدم موقت، پیمانی و قرارداد معین تحت پوشش بیمه و صندوقهای بازنشستگی) امتیاز مورد نیاز تسهیلات زیر را در بودجه سالانه شهرداری پیش‌بینی و به افراد واجد شرایط پرداخت نماید:

۱- اعطای تسهیلات زیر برای یک بار در طول دوره خدمت به هر یک از کارکنان که ازدواج رسمی دائم می‌نمایند.

الف: پرداخت تسهیلات قرض‌الحسنه به شرح زیر با اقساط بلندمدت ده ساله و با ضمانت معتبر با ضمانت یک نفر از کارکنان رسمی که تضامناً به همراه فرد متقاضی نسبت به اصل و اقساط مربوط، متعهد خواهند بود.

الف ۱- مبلغ بیست میلیون تومان وام قرض‌الحسنه به افرادی که مهریه ثبت شده در ازدواج آنها تا ۱۴ سکه بهار آزادی باشد.

الف ۲- مبلغ پانزده میلیون تومان وام قرض‌الحسنه به افرادی که مهریه ثبت شده در ازدواج آنها تا ۱۴۴ سکه بهار آزادی باشد.

الف ۳- مبلغ ده میلیون تومان وام قرض‌الحسنه به افرادی که مهریه ثبت شده در ازدواج آنها بیش از ۱۴۴ سکه بهار آزادی باشد.

ب: استفاده از تسهیلات رفاهی رستوران کوهسنگی برای برگزاری مراسم عروسی تا سقف ۲۰۰ و با ۵۰٪ تخفیف.

تبصره: به زوج‌هایی که هر دو از کارکنان شهرداری مشهد و سازمانهای وابسته می‌باشند، فقط یک وام ازدواج به شرح فوق پرداخت خواهد شد.

۲- پرداخت هدیه ریالی به ترتیب یک میلیون تومان برای فرزند اول، دو میلیون تومان برای فرزند دوم، سه میلیون تومان برای فرزند سوم و چهار میلیون تومان برای فرزند چهارم و بیشتر.

تبصره: پرداخت هدیه ازدواج منوط به گذراندن ۶ ساعت مشاوره ازدواج (مهارت‌های زندگی) و پرداخت هدیه تولد فرزند اول نیز منوط به گذراندن ۶ ساعت مشاوره خانواده (تربیت فرزند) می‌باشد.

۳- معافیت از پرداخت عوارض متعلقه شهرداری برای یکصد و بیست مترمربع بنای مسکونی به مالکیت خویش متناسب با آن در مالکیت مشاعی.

تبصره: بهره‌مندی از مزایای این بند فقط برای یک بار در طول دوره خدمت می‌باشد ولیکن استفاده از مزایای این بند، مانع استفاده از تسهیلات مربوط به ایثارگران و غیره نخواهد بود.

۴- اعتبارات مورد نیاز و مبلغ هزینه کرد شهرداری برای اجرای این مصوبه در سال ۱۳۹۳ در اصلاح و متمم بودجه پیش‌بینی و به تصویب شورای اسلامی شهر برسد.

بدیهی است این مصوبه با رعایت ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور لازم‌الاجراست.»

ب - مصوبه شماره ۴/۹۴/۵۳۷۵-ش/۴/۹۴/۵۳۷۵ شورای اسلامی شهر مشهد:

«جناب آقای مرتضوی

شهردار محترم مشهد مقدس

موضوع: استفساریه تسهیلات ویژه کارکنان شهرداری مندرج در مصوبه شماره ۱۳۹۳/۴/۲۵-ش/۴/۹۳/۳۹۹۵

سلام علیکم

با احترام لایحه شماره ۲۱/۹۴/۴۴۲۷۳-۱۳۹۴/۳/۱۶ در ارتباط با استفساریه تسهیلات ویژه کارکنان شهرداری مندرج در مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵-ش/۴/۹۳/۳۹۹۵ در جلسه علنی مورخ ۱۳۹۴/۴/۲۱ شورای اسلامی شهر مشهد مقدس مطرح شد و به شرح زیر به تصویب رسید:

متن مصوبه:

ماده واحده: با توجه به اینکه قید مذکور در تبصره بند ۳ صرفاً ناظر به محدودیت یک بار استفاده کارکنان در طول خدمت است، تسهیلات مندرج در بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۳/۳۹۹۵-ش/۴/۹۳/۳۹۹۵ در سقف بودجه مصوب، می‌تواند افراد بازنشسته و از کار افتاده (مستمری، موظفی و مقررری بگیران) را نیز شامل شود.

بدیهی است این مصوبه با رعایت قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور لازم‌الاجراست. «

ج - مصوبه شماره ۸۳/۲۲۳-۱۳۸۱/۲/۱۱ شورای اسلامی شهر مشهد:

«جناب آقای مهندس نوروزی

شهردار محترم مشهد

سلام علیکم

احتراماً لایحه شماره ۳۱/۳۰۶۵۳-۱۳۸۰/۱۰/۱۱ در خصوص استفاده رایگان یک مورد پروانه و پایانکار ساختمانی برای کلیه کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته (اعم از کارگر، کارمند، مستخدم موقت، مأمور به خدمت، مستخدمان موقت و کارکنانی که به صورت مأمور در شهرداری فعالیت دارند در جلسه مورخ ۱۳۸۱/۳/۷ شورای اسلامی مطرح و به شرح زیر مورد تصویب قرار گرفت:

به شهرداری مشهد اجازه داده می‌شود در جهت کمک به تأمین مسکن کارکنان، تسهیلات زیر را برای یک نوبت، در طول دوران خدمت آنان فراهم نماید.

الف: کلیه کارکنان شهرداری و سازمانهای وابسته (اعم از کارگر، کارمند، مستخدم موقت، و مأمور به خدمت به جزء قرارداد موقت) در طول دوران خدمت مجاز به استفاده رایگان از یک مورد صدور پروانه ساختمانی مسکونی (مشروط به اینکه سند رسمی مالکیت

تصویب‌نامه‌های موضوع ماده ۴ قانون اصلاح موادی از قانون تشکیل سازمان بازرسی کل کشور مصوب مرداد ماه ۱۳۷۵ نیستند که هیأت عمومی دیوان توجیه لازم به آن را خواهند نمود. بنابراین با جمع مطالب فوق تقاضای تصمیم شایسته لازم را استدعا دارد.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱۲ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

نظر به اینکه مطابق بند ۹ اصل ۳ قانون اساسی رفع تبعیضات ناروا و ایجاد امکانات عادلانه برای همه در تمام زمینه‌های مادی و معنوی از وظایف دولت به معنای حاکمیت تعیین شده است و طبق تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ قوانین و مقررات مربوط به اعطاء تخفیف یا معافیت از پرداخت عوارض یا وجوه به شهرداریها و دهیاریها ملغی گردیده است و همچنین بر اساس تبصره ماده ۱۸۱ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران هرگونه تخفیف، بخشودگی حقوق و عوارض شهرداریها توسط دولت و قوانین مصوب به تأمین آن از بودجه عمومی سالانه کشور منوط شده است و در غیراین صورت بخشودگی و تخفیف حقوق و عوارض شهرداری ممنوع است و هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در آراء متعدد و از جمله دادنامه شماره ۶۲۷-۱۳۹۶/۷/۴ این گونه مصوبات را مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات دانسته است، بنابراین مصوبات مورد شکایت مغایر قانون است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

شماره ۹۸۰۰۷۶۶ ۱۳۹۸/۷/۸

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۲۲۳ مورخ ۱۳۹۸/۶/۵ با موضوع: «ابطال تعرفه شماره ۱۲-۲ عوارض حذف و کسر پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره از دفترچه تعرفه عوارض و بهای خدمات شورای اسلامی شهر الشتر در سال ۱۳۹۸» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۵ شماره دادنامه: ۱۲۲۳ شماره پرونده: ۷۶۶/۹۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای اسداله حسنونند

موضوع شکایت و خواسته: ابطال تعرفه شماره ۲-۱۲ عوارض حذف و کسر پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره از دفترچه تعرفه عوارض و بهای خدمات شورای اسلامی شهر الشتر در سال ۱۳۹۸

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال تعرفه شماره ۲-۱۲ عوارض حذف و کسر پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره از دفترچه تعرفه عوارض و بهای خدمات شورای اسلامی شهر الشتر در سال ۱۳۹۸ را از تاریخ تصویب خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

«ریاست محترم دیوان عدالت اداری

با سلام و احترام به استحضار می‌رساند شهرداری الشتر بر اساس فرم صدور عوارض اقدام به احتساب عوارض از جمله عوارض مطالبه شده تغییر کاربری و عوارض حذف پارکینگ می‌نماید. در حالی که بر اساس رأی وحدت رویه شماره ۱۰۰۸ - ۱۳۹۶/۱۰/۵ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اخذ عوارض تغییر کاربری غیرقانونی تشخیص و مصوبات در این خصوص ابطال شده است و همچنین اخذ عوارض کسری پارکینگ نیز به موجب رأی وحدت رویه ۱۸۹-۱۳۹۸/۲/۱۷ غیرقانونی تشخیص و مصوبات در این خصوص ابطال گردیده است. لذا احتساب عوارض مذکور و اخذ عوارض آن غیرقانونی می‌باشد. بنابراین تصویب تعرفه ۲-۱۲ و تبصره‌های آن وجاهتی ندارد. در این خصوص استانداری لرستان و شهرداری الشتر با تغییر مصوبات و افزودن تبصره، در تبصره ۴ مدعی مستثنی بودن موارد ششگانه در رأی هیأت عمومی می‌باشد در حالی که اولاً: رأی مورد اشاره از آراء هیأت عمومی دیوان نمی‌باشد. دوماً: در دادنامه ۱۳۹۸/۱۲/۱۷ مستند به دلایل مندرج در آراء شماره ۹۷ الی ۱۰۰ - ۱۳۹۲/۲/۱۶ و ۵۷۳-۱۳۹۶/۶/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اخذ عوارض کسر پارکینگ مغایر قانون

ملک مورد تقاضا به نام کارکنان متقاضی و یا همسر آنها و یا افراد تحت تکفل صغیر آنها باشد.) در حد تراکم مجاز و تا سقف ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال می‌باشند.

تبصره ۱- به زمینهای به اسناد رسمی آستان قدس رضوی و سایر موقوفات که در عرف سند مالکیت بوده و مالک شناخته می‌شوند نیز مشمول می‌گردد.

ب: مستخدمین موقت و کارکنانی که به صورت مأمور در شهرداری فعالیت دارند با داشتن حداقل سه سال سابقه کار در شهرداری و سازمانهای وابسته مشمول تسهیلات مذکور می‌شوند.

تبصره ۲- به رقم ارائه شده در سالهای آتیه سالیانه ۱۰٪ به عنوان تورم اضافه می‌گردد.

تبصره ۳- افراد دارای قرارداد موقت که حداقل ۶ سال سابقه کار دارند تسهیلات مذکور شامل می‌شود. مراتب جهت اطلاع و اقدام لازم اعلام می‌گردد.»

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر مشهد مقدس به موجب لایحه شماره ۵/۹۷/۱۸۲۵۰-ش/۵ - ۱۳۹۷/۱۰/۲۵ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

موضوع: لایحه دفاعیه دادخواست به کلاسه پرونده ۹۷۰۲۵۸۹

با سلام عطف به ابلاغ نسخه دوم دادخواست مطروحه به شماره پرونده ۹۷۰۲۵۸۹، با موضوع درخواست ابطال بند ۳ مصوبه شماره ۴/۹۲/۳۹۹۵-ش/۳ - ۱۳۹۳/۴/۲۵ و مصوبه ۴/۹۴/۵۳۷۵-ش/۴ - ۱۳۹۴/۴/۲۲ شورای اسلامی شهر مشهد در خصوص موضوع تسهیلات مسکن کارکنان شهرداری مشهد، متعاقب گزارش شماره ۱۵۶۱۸۱-۱۳۹۷/۷/۱۶ سرپرست معاونت حقوقی و نظارت همگانی سازمان بازرسی کل کشور، در وقت مقرر قانونی دفاعیات لازم تقدیم حضور می‌شود:

۱- همان طور که مستحضرد تأمین مسکن شهروندان جامعه به ویژه اقشار کم‌درآمد مورد تأکید قانونگذار در قانون اساسی و قوانین عادی بوده هست.

۲- همان طور که مستحضرد در قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران در اصول دوم، سوم، سی و یکم و چهل و سوم بر ضرورت اتخاذ تدابیر و تسهیلات لازم برای خانه‌دار شدن آحاد جامعه تأکید دارد. در همین راستا آیین‌نامه اجرایی قانون نحوه ایجاد تسهیلات رفاهی برای کارکنان دولت مصوب سال ۱۳۶۷ و آیین‌نامه ایجاد تسهیلات برای تأمین مسکن کارکنان دولت مصوب سال ۱۳۸۲ به تصویب هیأت‌وزیران رسیده است. در این تصویب‌نامه‌ها بسیاری از وزارتخانه‌ها و دستگاه‌های اجرایی مکلف به تلاش برای تهیه و واگذاری زمین و تأمین سهمیه مصالح ساختمانی، تدوین پروژه، تجمیع اراضی و ... جهت تأمین مسکن کارکنان دولت شده‌اند و یقیناً بخش عمده‌ای از هزینه‌های این اقدامات توسط ادارات و معمولاً از بودجه دولت هزینه می‌شود و بانکها نیز مکلف به اعطای وامهای آسان و ارزان قیمت گردیده‌اند.

۳- به موجب ماده ۴۴ آیین‌نامه استخدامی کارکنان شهرداریهای کشور، شهرداریها نیز موظف شده‌اند تسهیلات رفاهی براساس مقررات رفاهی سازمانهای دولتی و وابسته به دولت نظیر قانون نحوه ایجاد تسهیلات رفاهی برای کارکنان دولت مصوب ۱۳۶۷ را به طرق مقتضی تهیه و اقدام و مساعی لازم را به عمل آورند. در راستای تحقق این مهم اقدام اولیه شهرداری و شورای اسلامی شهر مشهد مصوبه شماره ۵۶۰ سال ۱۳۸۱ بود که به موجب این مصوبه کارکنان شهرداری مشمول ۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال بخشودگی پروانه ساختمان می‌شوند (به این مبلغ هر سال ۱۰٪ افزوده می‌شود)، در سال ۱۳۹۱ و در پی رهنمودهای مقام معظم رهبری (حفظه ... تعالی) و سیاستهای جمعیتی جمهوری اسلامی ایران برای تسهیل امر ازدواج و فرزندآوری، شهرداری مشهد به موجب لایحه‌ای تسهیلات رفاهی، برای ترغیب کارکنان در این خصوص را ارائه می‌نماید، که نتیجه آن مصوبه‌ای می‌شود که اکنون درخواست ابطال آن شده است و در یکی از بندهای آن، اعطای پروانه ساختمان رایگان به میزان ۱۲۰ مترمربع نیز قرار دارد.

۴- سازمان بازرسی کل کشور در گزارش خود به تبصره ذیل ماده ۱۸۱ قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین تبصره ۳ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده استناد کرده است که در پاسخ به استحضار می‌رساند:

اولاً: مصوبه در زمان اعتبار قانون برنامه پنجم تصویب و تمامی مراحل قانونی خود را از جمله بررسی در هیأت تطبیق مصوبات شوراهای اسلامی با قوانین در فرمانداری مشهد گذرانده است و با توجه به اینکه محل تأمین بودجه تمامی تسهیلات مقرر در مصوبه (از جمله مسکن) به موجب بند ۴ از محل بودجه‌های سالیانه و در ردیف بودجه رفاهی شهرداری می‌باشد، با قانون برنامه پنجم توسعه و همچنین با توجه به اینکه مصوبات مورد اعتراض با رعایت ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده بوده مغایرتی با قوانین یاد شده مشاهده نشده است.

ثانیاً: چنانچه شهرداری و شورای اسلامی شهر مشهد به هنگام نگارش لایحه و تصویب آن، همانند سایر ردیفهای تسهیلات اعطای مبلغی معادل هزینه‌های صدور پروانه و پانکار ساختمان برای ۱۲۰ مترمربع را در نظر می‌گرفتند، گرچه از نظر شکلی صورت مصوبه مغایرتی با قوانین استنادی نداشت، لیکن در عمل شرایط کنونی حاکم بود، یعنی تأمین بودجه آن از محل هزینه‌های رفاهی صورت می‌گرفت. فی‌الجمله مصوبات شوراهای اسلامی شهرها از مصادیق

رأی هیأت عمومی

مطابق ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ مقرر شده است که: «چنانچه مصوبه‌ای در هیأت عمومی ابطال شود، رعایت مفاد رأی هیأت عمومی در مصوبات بعدی الزامی است. هرگاه مراجع مربوط مصوبه جدیدی مغایر رأی هیأت عمومی تصویب کنند، رئیس دیوان موضوع را خارج از نوبت، بدون رعایت مفاد ماده ۸۳ قانون مذکور و فقط با دعوت نماینده مرجع تصویب کننده در هیأت عمومی مطرح می‌نماید.» نظر به اینکه در آراء شماره ۹۷ الی ۱۰۰ - ۱۳۹۲/۲/۱۶ و ۵۷۳ - ۱۳۹۶/۶/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مصوبات تعدادی از شوراهای اسلامی شهرهای کشور مبنی بر اخذ عوارض کسر یا عدم تأمین پارکینگ به لحاظ مغایرت با قانون و خروج از حدود اختیارات ابطال شده است و شورای اسلامی شهر الشتر در تصویب تعرفه شماره ۲-۱۲ از تعرفه عوارض سال ۱۳۹۸ با عنوان عوارض حذف و کسر پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره به میزان مقرر در مصوبه مورد شکایت عوارض وضع کرده است، بنابراین تعرفه شماره ۲-۱۲ از تعرفه عوارض یاد شده به لحاظ مغایرت با آراء هیأت عمومی با استناد به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۹۲ و ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود. رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

شماره ۹۸۰۲۴۹۴

۱۳۹۸/۷/۸

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۰۶ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۰۶ شماره پرونده: ۲۴۹۴/۹۸

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

اعلام کننده تعارض: خانم فاطمه رجایی

موضوع: اعلام تعارض در آراء صادر شده از شعب دیوان عدالت اداری

گردش کار: شاکیان پرونده‌های موضوع تعارض به علت عدم اعطای مرخصی از سوی دستگاه محل خدمت نتوانسته‌اند از افزایش مدت ۳ ماهه مرخصی زایمان خود از ۶ ماه به ۹ ماه استفاده کنند و پس از گذشت دوره ۹ ماهه مذکور با طرح شکایت درخواست الزام دستگاه محل خدمت به اعطای مدت مرخصی استفاده نشده زایمان را نموده‌اند. شعب دیوان در این خصوص با استنباط مختلف از قانون آراء متعارض صادر کرده‌اند.

گردش کار پرونده‌ها و مشروح آراء به قرار زیر است:

الف: شعبه ۳۵ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به پرونده شماره ۹۵۰۹۹۸۰۹۰۳۵۰۰۹۳۱ با موضوع دادخواست خانم راهله سادات سامع به طرفیت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - سازمان تأمین اجتماعی اصفهان و به خواسته تقاضای افزایش مرخصی زایمان از ۶ ماه به ۹ ماه و پرداخت حقوق و مزایا به موجب دادنامه شماره ۱۳۹۵/۵/۱۰ - ۹۵۰۹۹۷۰۹۰۳۵۰۱۴۶۳ به شرح زیر رأی صادر کرده است: مستفاد از تبصره ذیل ماده ۹۰ از قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ رسیدگی به موضوع خواسته خواهان با توجه به صدور رأی وحدت رویه به شماره ۶۴-۱۳۹۴/۱/۳۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری خارج از نوبت و بدون نیاز به تبادل بوده لذا دعوی مطروحه را با توجه به مفاد رأی ایجاد رویه اخیرالذکر و قانون اصلاح قانون تنظیم جمعیت و خانواده مصوب ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی و همچنین رأی وحدت رویه هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره ۲۲۵ و ۲۲۴ - ۱۳۹۵/۳/۲۵ مبنی بر بهره مندی تمامی مادران شاغل از مزایای قانون مذکور وارد تشخیص و حکم بر اجابت شکایت تقدیمی را صادر و اعلام می‌دارد. رأی صادره وفق ماده ۶۵ از قانون فوق‌الذکر ظرف ۲۰ روز پس از ابلاغ قابل تجدیدنظر در شعب تجدیدنظر دیوان عدالت اداری می‌باشد.

رأی مذکور به موجب رأی شماره ۹۵۰۹۹۷۰۹۰۵۶۰۰۹۷۴ - ۹۵۰۹۹۷/۸/۱۰ شعبه اول تجدیدنظر دیوان عدالت اداری تأیید شده است.

ب: شعبه ۴ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به پرونده شماره ۹۴۰۹۹۸۰۹۰۴۰۱۸۸۰ با موضوع دادخواست خانم وجهه خاتون ملاحی به طرفیت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - اداره کل تأمین اجتماعی استان اصفهان و به خواسته الزام خواندگان به اعطاء مرخصی زایمان و افزایش مدت آن از ۶ ماه به ۹ ماه و پرداخت حقوق و فوق‌العاده مربوطه به موجب دادنامه شماره ۹۴۰۹۹۷۰۹۰۴۰۲۷۵۷ - ۱۳۹۴/۱۲/۱ به شرح زیر رأی صادر کرده است:

تشخیص داده شده است. اما در خصوص عوارض تغییر کاربری ابطال مصوبه تعرفه شماره ۲-۱۶ عوارض کاربری با قابلیت تجاری که پیوست و تقدیم حضور می‌گردد نیز معروض می‌دارم در آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع و برقراری عوارض تغییر کاربری در مصوبات شوراهای اسلامی شهرها مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال شده است که از جمله آن رأی وحدت رویه شماره ۱۰۰۸ - ۱۳۹۶/۱۰/۵، ۳۵۰ - ۱۳۹۴/۳/۲۵ و ۱۲۵ - ۱۳۹۶/۲/۱۹ می‌باشد لذا طرح مجدد آن و تصویب هرگونه مصوبه و تعرفه از جمله تعرفه ۲-۱۶ عوارض کاربری با قابلیت تجاری (تغییر کاربری) و جاهت قانونی ندارد. علیهذا مطابق ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ مقرر شده است که: «چنانچه مصوبه‌ای در هیأت عمومی ابطال شود، رعایت مفاد رأی هیأت عمومی در مصوبات بعدی الزامی است. هرگاه مراجع مربوط مصوبه جدیدی مغایر رأی هیأت عمومی تصویب کنند، رئیس دیوان موضوع را خارج از نوبت، بدون رعایت مفاد ماده ۸۳ قانون مذکور و فقط با دعوت نماینده مرجع تصویب کننده در هیأت عمومی مطرح می‌نماید. لذا اجابت خواسته به شرح ستون خواسته وفق ماده ۹۲ و ۱۰ و ۱۱ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری از آن مقام عالی مورد استدعا می‌باشد.» تعرفه شماره (۲-۱۲): عوارض حذف و کسر پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره

ردیف	نوع عوارض	نحوه محاسبه	منشاء قانونی	توضیحات
	عوارض حذف و کسر پارکینگ پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره به طوری که دارای شرایط خاص شامل ۶ تبصره حذف پارکینگ باشد به ازای هر مترمربع			تبصره(۱): در صورتی که براساس ضوابط، احداث پارکینگ در یک ساختمان ضرورت داشته باشد، شهرداری حق دریافت عوارض حذف پارکینگ را ندارد. بنابراین چنانچه در نقشه ساختمانی تعداد پارکینگ مورد نیاز طبق ضوابط شهرسازی، پارکینگ در نظر گرفته نشود، صدور پروانه ساختمانی ممنوع می‌باشد مگر در شرایط خاص که شامل ۶ تبصره ذیل می‌باشد: (۱) ساختمان در بر خیابانهای سریع‌السیر به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رونداشته باشد. (۲) ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابانهای به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رونداشته باشد. (۳) ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آن را نداده است. (۴) ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل نباشد. (۵) ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد. (۶) در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود. تبصره(۲): شیب مقرر در تبصره ۵ براساس ضوابط طرح تفصیلی تعیین می‌گردد. تبصره(۳): شهرداری موظف است در آمد حاصل از این تعرفه را به حساب جداگانه واریز و صرفاً در امور احداث پارکینگ عمومی هزینه نماید. تبصره(۴): براساس رأی قطعی شماره ۹۰۰۰/۲۳۴/۱۷۵۷۷۵/۲۰۰ - ۱۳۹۶/۱۰/۶ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نظر به اینکه قانونگذار به شرح تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری تکلیف عدم رعایت پارکینگ و یا کسری آن را معین و متخلف را بر اساس رأی کمیسیونهای مقرر در آن ماده به پرداخت جریمه محکوم نموده است وصول عوارض حذف یا تأمین پارکینگ ممنوع است به استثناء موارد شش گانه تبصره یک.
۱	مسکونی تا دو طبقه	۲۰ P		
۲	مسکونی از دو طبقه به بالا	۲۰ P		
۳	تجاری	۴۰ P		
۴	اداری، صنعتی و غیره	۵۰ P		
۵	تجاری از ۲۰۰ متر به بالا پاساژ و مجتمع تجاری	۴۰ P		
۶	تجاری از ۱۰۰ تا ۲۰۰ متر	۳۰ P		
۷	عوارض حذف پارکینگ تجاری و مسکونی پس از صدور رأی	۳۰ P		

تفسیر ۱۶ ماده ۸۰ قانون موسوم به شوراها و تبصره ۱ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده

متعاقباً آقای اسداله حسونوند به موجب لایحه‌ای اعلام کرده است که:

«ریاست محترم و معزز دیوان عدالت اداری

حضرت حجت الاسلام و المسلمین جناب آقای بهرامی

سلام و علیکم

با احترام، به استحضار می‌رساند اینجناب اسداله حسونوند فرزند علی عباس در خصوص موضوع شکایت خود طی دادخواستی تسلیمی صرفاً (شکایت خود در باب ابطال مصوبه تغییر کاربری (عوارض)) را پس گرفته خواهشمند است دستور فرمایید اقدام لازم را مبذول دارند.

رئیس دیوان عدالت اداری رسیدگی به موضوع را در اجرای ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ به هیأت عمومی ارجاع کرد.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۵ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان و نیز با حضور نماینده معرف شده از طرف شکایت تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

با بررسی مندرجات اوراق پرونده و مراتب مذکور در گردش کار و با ملاحظه تصویر شناسنامه‌های شاکي و فرزند وی و مستندات ارائه شده، نظر به اینکه بر اساس قانون اصلاح قوانین تنظیم جمعیت و خانواده مصوب ۱۳۹۲ مرخصی زایمان محدود و منحصر به ۹ ماهه اول زایمان و تا سن ۹ ماهگی نوزاد می‌باشد و در قانون مذکور برای مدت عدم استفاده از مرخصی کامل ۹ ماهه، ذخیره مرخصی و یا پرداخت حقوق و مزایای مضاعف پیش‌بینی نشده است و از طرفی با توجه به تاریخ طرح شکایت و تقدیم دادخواست (۱۳۹۴/۱۰/۲۷) مهلت مذکور منتفی شده است. الزام قانونی بر اجابت خواسته وجود ندارد. علیهذا شکایت غیروارد تشخیص و حکم به رد شکایت صادر و اعلام می‌شود. رأی صادره ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی در شعب تجدیدنظر دیوان عدالت اداری می‌باشد. ضمناً با توجه به مراتب مذکور صدور دستور موقت منتفی است.

در اثر تجدیدنظرخواهی از رأی مذکور شعبه ۱۴ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری به‌موجب دادنامه شماره ۱۸۶۹۰۹۵۶۴۰۹۵۰۹۹۷۰۹۵۰۹۹۷/۱۱/۱۲ با استدلال زیر رأی مذکور را نقض می‌کند:

درخصوص دعوی تجدیدنظرخواهی خانم وجیهه خاتون ملاحی به طرفیت تجدیدنظرخواندگان فوق نسبت به دادنامه شماره ۲۷۵۷-۱۳۹۴/۱۲/۱ موضوع پرونده کلاسه ۱۸۸۰ صادره از شعبه ۴ بدوی که به موجب آن حکم به رد شکایت صادر شده است با توجه به مفاد اوراق و محتویات پرونده نظر به اینکه تجدیدنظرخواه مستخدم دانشگاه علوم پزشکی اصفهان و فاقد رابطه استخدامی با سازمان تأمین اجتماعی (مدیریت درمان تأمین اجتماعی اصفهان) می‌باشد و از طرفی به موجب تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قوانین و تنظیم جمعیت مصوب ۱۳۹۲ و تصویب‌نامه هیأت‌وزیران به شماره ۹۲۰۹۱/ت/۴۶۵۲۷-هـ-۱۳۹۲/۴/۱۹ مرخصی زایمان از ۶ ماه به ۹ ماه افزایش یافته است و به موجب رأی وحدت رویه شماره ۱۳۲۸-۱۳۹۳/۸/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری پرداخت حقوق ایام مربوط به عهده دستگاه اجرایی متبوع مستخدم می‌باشد و استدلال شعبه بدوی به طرح شکایت خارج از مهلت قانونی فاقد استناد قانونی می‌باشد. لذا دادنامه تجدیدنظرخواسته خلاف موازین قانونی تشخیص و به استناد ماده ۷۱ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری نقض می‌گردد و در خصوص شکایت شاکي نسبت به دانشگاه علوم پزشکی اصفهان به استناد مقررات مذکور و رأی ایجاد رویه شماره ۴-۱۳۹۴/۱۳/۱۳۹۴ حکم به ورود شکایت و در خصوص سازمان تأمین اجتماعی به لحاظ عدم توجه شکایت به استناد ماده ۵۳ قانون مال‌الذکر قرار رد شکایت صادر و اعلام می‌گردد. این رأی قطعی است.

ج: شعبه ۱۴ بدوی دیوان عدالت اداری در رسیدگی به پرونده شماره ۹۴۰۹۹۸۰۹۰۴۰۲۳۳۸-۹۴۰۹۹۸۰۹۰۴۰۲۳۳۸ با موضوع دادخواست خانم فاطمه رجائی به طرفیت دانشگاه علوم پزشکی اصفهان - سازمان تأمین اجتماعی اصفهان و به خواسته الزام به اعطای مرخصی سه ماهه استفاده نشده و پرداخت حقوق و حق بیمه مدت مذکور به موجب دادنامه شماره ۹۴۰۹۹۷۰۹۰۴۰۳۰۶۵-۱۳۹۴/۱۲/۲۵ به شرح زیر رأی صادر کرده است:

با بررسی مندرجات اوراق پرونده و ملاحظه مستندات ارائه شده از جمله تصویر شناسنامه نوزاد و شاکي، نظر به اینکه بر اساس ماده واحده قانون تنظیم جمعیت و خانواده مصوب ۱۳۹۲ مجلس شورای اسلامی و تصویب‌نامه شماره ۹۲۰۹۱/ت/۴۶۵۲۷-هـ-۱۳۹۲/۴/۱۹ هیأت وزیران مرخصی زایمان محدود و منحصر به ۹ ماهه اول وضع حمل و تا سن ۹ ماهگی نوزاد می‌باشد. در حالی که شاکي در تاریخ ۱۳۹۳/۳/۳۱ وضع حمل نموده و در تاریخ ۱۳۹۴/۱۲/۸ خارج از مهلت قانونی مذکور اقدام به طرح شکایت و تقدیم دادخواست نموده است و در مستندات فوق‌الذکر پرداخت حقوق و مزایای مضاعف و یا ذخیره مرخصی معادل ایام استفاده نشده پیش‌بینی نشده است. الزام قانونی بر اجابت خواسته وجود ندارد. علیهذا شکایت غیروارد تشخیص و حکم به رد آن صادر و اعلام می‌شود. رأی صادره ظرف ۲۰ روز از تاریخ ابلاغ قابل تجدیدنظرخواهی در شعب تجدیدنظر دیوان عدالت اداری می‌باشد.

رأی مذکور به موجب رأی شماره ۱۷۲۶۰۹۵۶۱۰۱۷۲۶-۹۵۰۹۹۷۰۹۵۰۹۹۷/۱۰/۱ شعبه ۱۱ تجدیدنظر دیوان عدالت اداری تأیید شده است.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۱۲ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

الف - تعارض در آراء محرز است.

ب - با توجه به تبصره ۲ ماده واحده قانون اصلاح قوانین جمعیت و خانواده مصوب ۱۳۹۲/۳/۲۰ که در آن مقرر شده است: «به دولت اجازه داده می‌شود مرخصی زایمان مادران را به ۹ ماه افزایش دهد و همسر آنان نیز از دو هفته مرخصی اجباری (تشویقی) برخوردار شوند، این قانون به مادرانی که سن فرزند آنان به ۹ ماهگی نرسیده است تسری می‌یابد و مادر می‌تواند تا سن ۹ ماهگی نوزاد از مرخصی زایمان استفاده کند.» استنباط می‌شود، استفاده از مرخصی زایمان به جهت مصلحت مادر و فرزند برای دوره نه ماهگی پس از تولد فرزند می‌باشد و پس از آن موضوعیت ندارد و مصوبه شماره ۹۲۰۹۱/ت/۴۶۵۲۷-هـ-۱۳۹۲/۴/۱۹ هیأت‌وزیران نیز مؤید

شماره ۱۸۲۷/۹۶۰

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۰۷ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با موضوع: «ابطال تبصره ۴ از صورتجلسات شماره ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵ و ۳۷ - ۱۳۹۴/۸/۴ از مصوبات شورای اسلامی شهر یاسوج» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۰۷ شماره پرونده: ۱۸۲۷/۹۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای مصطفی مقتدر

موضوع شکایت و خواسته: ابطال صورتجلسات شماره ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵ و ۳۷ - ۱۳۹۴/۸/۴ از مصوبات شورای اسلامی شهر یاسوج

گردش کار: شاکي به موجب دادخواست و لایحه تکمیلی ابطال صورتجلسات شماره ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵ و ۳۷ - ۱۳۹۴/۸/۴ از مصوبات شورای اسلامی شهر یاسوج در خصوص ارزش معاملاتی ساختمان را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

«هیأت عمومی محترم دیوان عدالت اداری

با سلام و احترام

مطابق مدارک پیوست شهرداری یاسوج در تاریخ ۱۳۹۴/۷/۱۴ از شورای اسلامی شهر یاسوج درخواست ارزش معاملاتی جدید برای سالهای قبل از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۹۴ را نموده است، با توجه به اینکه عطف بمسابق خلاف قانون است و همچنین با توجه به آرای هیأت عمومی دیوان و با توجه به استفتاء شهرداری تبریز از دفتر رهبری و با توجه به موارد زیر درخواست ابطال مصوبه مذکور را دارم: ۱- طبق تبصره ۱ ماده ۵۵ قانون موسوم به تجمیع عوارض «وضع عوارض محلی جدید و یا افزایش نرخ هر یک از عوارض محلی، می‌باید حداکثر تا پانزدهم بهمن ماه هر سال برای اجرا در سال بعد تصویب و اعلام عمومی گردد.» متأسفانه شهرداری و شورای اسلامی شهر یاسوج بدون توجه به این قانون اقدام به تصویب این مصوبه غیرقانونی کرده است. با توجه به اینکه فصول بهار و تابستان فصل ساخت و ساز می‌باشد و بتن ریزی در این فصول انجام می‌شود و از آنجا که ساخت و ساز یک فعالیت اقتصادی می‌باشد، همچنین از آنجا که ساخت و ساز بدون اضافه بنا صرفه اقتصادی ندارد، قانونگذار با تصویب این قانون جلوی سوء استفاده شهرداریها را گرفته است ولی شهرداری و شورای اسلامی شهر یاسوج به تصویب غیرقانونی این مصوبه اقدام کرده‌اند.

۲- بر اساس بند ۱۶ ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران «تصویب لوائح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاستهای عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود.» همچنین بر اساس بند «ج» ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجم، «شوراهای اسلامی و شهرداریها و سایر مراجع ذیربط موظفند تا پایان سال اول برنامه از طریق تدوین نظام درآمدهای پایدار شهرداریها با اعمال سیاستهای ذیل اقدام نمایند: ج - تبدیل عوارض موضوع درآمد شهرداریها از عوارض بر املاک به عوارض ناشی از مصرف و خدمات»

متأسفانه شهرداری و شورای اسلامی شهر یاسوج در این مورد کاملاً برعکس عمل کرده است و با هفت برابر کردن ارزش معاملاتی در این مصوبه از سال ۱۳۹۴ سطح درآمدهای ناشی از عوارض بر املاک را به بیش از ۶۰ درصد مجموع درآمدهای خود رسانده است. قطعاً این مسیر اشتباه همان مسیری است که شهرداری تهران سالها به اشتباه رفته است.

اسلامی شهرها بوده و سالی یک بار هم قابل تجدیدنظر است، لکن تصویب ارزش معاملات ساختمان در سال ۱۳۹۴ و تسری آن به صورت درصدی به سالهای قبل در تبصره ۴ از مصوبه مورد شکایت مغایر قانون است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمد کاظم بهرامی

شماره ۹۷۰۰۸۸۹ ۱۳۹۸/۷/۸

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۰۹ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با موضوع: «ابطال بند «ت» ماده ۱۸ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۳، بند «ت» ماده ۲۰ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۵، ردیف الف/۳ ماده ۱۹ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ و ردیف الف/۴ ماده ۲۰ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ از مصوبات شورای اسلامی شهر گرمسار» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۰۹ شماره پرونده: ۸۸۹/۹۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: خانم صنمیر آروبی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال (ت) بند (ت) ماده ۱۸ تعرفه عوارض و خدمات

پیشنهادی در سال ۱۳۹۳ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار در خصوص عوارض تغییر کاربری

(۲) بند (ت) ماده ۲۰ تعرفه عوارض و خدمات پیشنهادی در سال ۱۳۹۵ مصوب

شورای اسلامی شهر گرمسار در خصوص عوارض تغییر کاربری

(۳) ردیف الف/۳ ماده ۱۹ تعرفه پیشنهادی عوارض، بهای خدمات و سایر درآمدهای

شهرداری گرمسار در سال ۱۳۹۶ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار در خصوص عوارض

ارزش افزوده ناشی از درخواست تغییر کاربری املاک

(۴) ردیف الف/۴ ماده ۲۰ تعرفه پیشنهادی عوارض، بهای خدمات و سایر درآمدهای

شهرداری گرمسار در سال ۱۳۹۷ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار در خصوص عوارض

ارزش افزوده ناشی از تغییر در طرح‌های مصوب شهری

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال قسمتهایی از مواد ۱۸، ۱۹ و ۲۰ از

دفترچه تعرفه عوارض و خدمات پیشنهادی سالهای ۱۳۹۳، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ از مصوبات

شورای اسلامی شهر گرمسار را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که: «با

سلام و دعای خیر احتراماً در خصوص مصوبات شورای اسلامی شهر گرمسار راجع به عوارض

تغییر کاربری به علت خروج شورا از حدود اختیار قانونی خود و تصویب عوارض برخلاف مفاد

قانونی درخواست ابطال مصوبات به شرح ذیل را به استحضار آن عال مقام معروض می‌دارم:

بخش اول: مشخصات مصوبات مورد اعتراض به قرار زیر می‌باشد:

۱- ماده ۱۸ دفترچه عوارض سال ۱۳۹۳ (عوارض تغییر کاربری)

۲- ماده ۲۰ دفترچه عوارض سال ۱۳۹۵ (عوارض تغییر کاربری)

۳- ماده ۱۹ دفترچه عوارض سال ۱۳۹۶ (عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری)

۴- ماده ۲۰ دفترچه عوارض سال ۱۳۹۷ (عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر در

طرح‌های مصوب شهری)

الف - مغایرت مصوبات با آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و مجرای

ماده ۹۲ قانون تشکیلات دیوان عدالت اداری:

هیأت عمومی دیوان در آراء متعدد موضوع تغییر کاربری را در شهرهای مختلف

ابطال کرده است ولیکن علی رغم اعلان آرای مذکور در روزنامه رسمی و یا حتی اعلام

مستقیم بنده به آن شورا، شهرداری، فرمانداری و شکایت از طریق استانداری و سازمان

بازرسی و نهاد ریاست جمهوری و ریاست دادگستری گرمسار و مکاتبات آن مقامات

تأثیری در روند نادرست آن نداشته و مرجع مذکور یا نسبت به آن بی‌اعتنا بوده و یا با

تغییر نام عوارض در سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ با همان ماهیت و کمی تغییرات موجبات دور زدن

قوانین و آراء دیوان را فراهم کرده است همان گونه که آن مقام اندیشمند مستحضرید

برخی از آراء به شرح زیر می‌باشند:

۱- رأی ۱۲۵ شاهین شهر ۲- رأی ۴- ۱۳۹۱/۲/۲ شهر شاهرود ۳- ۲۴۷- ۱۳۹۱/۵/۲

شهر بندرعباس ۴- ۷۱۷- ۱۳۹۱/۱۰/۱۱، ۵- رأی ۶۹۹ الی ۷۰۴ (شهر همدان،

شهر قدس، صفادشت، ملارد، شهریار، هشتگرد)

ب - خروج از حدود اختیارات: مطابق ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و

معماری ایران مصوب ۱۳۵۱ بررسی و تصویب کاربری و تغییر آن در هر استان به کمیسیون

۳- طبق ماده ۴۷ قانون شهرداریها «شهردار مکلف است مصوبات انجمن را در موضوعات مهمه و آنچه جنبه عمومی دارد بلافاصله در تهران به وزارت کشور و در مراکز استانها به استاندار و در مراکز شهرستان به فرماندار و در بخشها به بخشدار اطلاع دهد. همچنین آنچه از مصوبات انجمن را که جنبه عمومی دارد به وسایل ممکنه برای اطلاع عموم آگهی نماید، متاسفانه شهرداری یاسوج در این مورد هم هیچ آگهی عمومی منتشر نکرده است.

۴- با توجه به ماده ۹۲ آیین‌نامه داخلی دیوان عدالت اداری مبنی بر اینکه اگر رأی در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری صادر شود تمامی ارگانها موظف به رعایت مفاد آراء می‌باشند و در صورتی که قانونی خلاف این آراء صادر شود ریاست هیأت عمومی دیوان عدالت اداری بدون نوبت به شکایت مربوط به آن رسیدگی می‌نماید درخواست رسیدگی خارج از نوبت از ریاست دیوان عدالت اداری را دارم.»

متن صورتجلسات در قسمتهای مورد اعتراض به قرار زیر است:

الف) صورتجلسه شماره ۳۷- ۱۳۹۴/۸/۴ شورای اسلامی شهر یاسوج:

«۱- تاریخ برگزاری ۱۳۹۴/۸/۴ ۲- شماره جلسه: ۳۷ ۱- نوع جلسه: عادی

مصوبات جلسه

ردیف	عنوان مصوبه	موافق نظر	مخالف نظر
۱	نامه شماره ۹۴/۱۸۳۸۲۲-۹۴/۶/۹ شهرداری در خصوص ارزش معاملاتی سال ۱۳۹۴ موضوع تبصره ۱۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری مطرح و مقرر گردید K از فرمول محاسباتی حذف و همچنین تبصره ۴ بر اساس سال ساخت محاسبه گردد.		

تبصره ۴:

الف - ملاک محاسبه جریمه ساختمانهایی که از سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۳ ساخته شده‌اند، ۹۰٪ ارزش معاملاتی سال ۱۳۹۴ می‌باشد.

ب - ملاک محاسبه جریمه ساختمانهایی که از سال ۱۳۸۰ تا ۱۳۸۹ ساخته شده‌اند، ۸۰٪ ارزش معاملاتی سال ۱۳۹۴ می‌باشد.

ج - ملاک محاسبه جریمه ساختمانهایی که از سال ۱۳۷۰ تا ۱۳۷۹ ساخته شده‌اند، ۷۰٪ ارزش معاملاتی سال ۱۳۹۴ می‌باشد.

د - ملاک محاسبه جریمه ساختمانهایی که قبل از سال ۱۳۷۰ ساخته شده‌اند، ۶۰٪ ارزش معاملاتی سال ۱۳۹۴ می‌باشد.

در راستای تبصره ۱۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها برای بناهای بدون پروانه و مزاد بر پروانه که بر اساس آراء ماده ۱۰۰، رأی بر ابقاء بنا صادر می‌گردد با توجه به موقعیت مکانی و ارزش ساختمانی و استقرار آنها به تفکیک خیابانهای اصلی و فرعی و سایر معابر با در نظر گرفتن وضعیت معیشتی ساکنان هر منطقه و همچنین با توجه به بلوک‌بندی دفترچه ارزش معاملاتی املاک که ملاک عمل اداره امور اقتصادی و دارایی شهرستان ساری و در اجرای ماده ۶۴ قانون مالیاتهای مستقیم مصوب اسفند ماه ۱۳۶۶ و اصلاحیه‌های بعدی آن می‌باشد، ارزش معاملاتی ساختمانی تعیین می‌گردد.»

ب) صورتجلسه شماره ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵ شورای اسلامی شهر یاسوج:

«جلسه ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵: نامه شماره ۹۴/۱۸/۳۸۲۲-۹۴/۶/۹ شهرداری در

خصوص تعرفه پیشنهادی جهت درج ارزش معاملاتی در سیستم شهرداری مطرح و مقرر

گردید آقایان مهندس اکبری، مهندس علیپور، با دعوت از کارشناسان شهرداری و تطابق

تعرفه قبلی و ارائه نظرات کارشناسی شده در جلسه دیگر مورد بحث و بررسی قرار گیرد.»

رسیدگی به موضوع از جمله مصادیق حکم ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین

دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ تشخیص نشد.

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲

پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می‌شود و هیأت مذکور در

خصوص خواسته شاکي، مصوبه شماره جلسه ۳۷- ۱۳۹۴/۲/۲۵ و ۳۷- ۱۳۹۴/۸/۴ [صورتجلسه

شماره ۳۶ - ۱۳۹۴/۷/۲۵ و صورتجلسه شماره ۳۷- ۱۳۹۴/۸/۴] به استثناء تبصره ۴ از ارزش

معاملاتی ساختمان موضوع تبصره ۱۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها مصوب شورای اسلامی شهر

یاسوج را خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات ندانسته است و به استناد مواد ۱۲ و ۸۴ قانون

تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ به موجب دادنامه شماره ۱۲۵ -

۱۳۹۸/۴/۲۹ رأی به رد شکایت شاکي صادر کرده است. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی

رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافته است.

رسیدگی به سایر قسمتها در دستور کار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با حضور رئیس و معاونین

دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از

بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

هرچند طبق تبصره ۱۱ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها، تصویب آیین‌نامه ارزش

معاملاتی ساختمان بعد از پیشنهاد شهرداری از جمله وظایف و مسئولیتهای شورای

معماری ایران خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شوراهای اسلامی شهر تشخیص داده نشده است و قابل وصول می‌باشد لیکن مصوبه شورای شهر گرمسار نیز بر همین اساس و مبنا بوده است.

۴- در خصوص مسئله تغییر کاربری نیز به غیردادنامه‌های فوق دادنامه شماره ۳۰۷-۱۳۹۶/۱۱/۱۷ صادره از هیأت تشخیص دیوان عدالت اداری و دادنامه شماره ۷۷۱ و ۷۷۰-۱۳۹۵/۱۰/۷ صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وجود دارد که تصویب و برقراری این‌گونه عوارض را قانونی اعلام کرده است لیکن تمامی دادنامه‌های به پیوست تقدیم و از آنجایی که تمامی مصوبات شورای اسلامی شهر گرمسار بر مبنای موازین شرعی و قانونی و آراء صادره از آن هیأت صادر شده و ملاک عمل شورا نیز در خصوص مصوبات در واقع آراء دیوان عدالت اداری که عنوان نموده تصویب این عوارض قانونی می‌باشد تقاضای صدور بر بی‌حقی خواهان مورد استدعاست» رسیدگی به موضوع از جمله مصادیق حکم ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ تشخیص نشد.

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ پرونده به هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می‌شود و هیأت مذکور در خصوص خواسته شاکي، ماده ۱۸ سال ۱۳۹۳ عوارض تغییر کاربری به استثناء بند (ت) و ماده ۱۹ سال ۱۳۹۶ عوارض ارزش افزوده ناشی از درخواست تغییر کاربری به استثناء ردیف الف/۳ و ماده ۲۰ سال ۱۳۹۷ عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر در طرحهای مصوب شهری به استثناء بند الف/۴ از تعرفه شهرداری گرمسار مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار را مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی ندانسته است و به استناد مواد ۱۲ و ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۰۱۴۱-۱۳۹۸/۴/۲۹ رأی به رد شکایت شاکي صادر کرده است. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعی یافته است.

رسیدگی به سایر بندها در دستور کار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

نظر به اینکه طبق تبصره ۴ ماده واحده قانون تعیین وضعیت املاک واقع در طرحهای دولتی و شهرداریها مصوب ۱۳۶۷ حداکثر ۲۰ درصد از اراضی به صورت رایگان در قبال استفاده از مزایای ورود به محدوده توسعه و عمران شهر در اختیار شهرداری قرار می‌گیرد و اخذ بیش از ۲۰ درصد مغایر تبصره ماده واحده است، بنابراین بند (ت) از ماده ۱۸ تعرفه سال ۱۳۹۳، بند (ت) از ماده ۲۰ تعرفه سال ۱۳۹۵، ردیف الف/۳ از ماده ۱۹ تعرفه سال ۱۳۹۶ و ردیف الف/۴ از ماده ۲۰ تعرفه سال ۱۳۹۷ از مصوبات شورای اسلامی شهر گرمسار مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمد کاظم بهرامی

شماره ۹۷۰۰۹۲۶

۱۳۹۸/۷/۸

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۱۰ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با موضوع: «ابطال ماده ۲۲ تعرفه عوارض محلی، هزینه خدمات و کارمزد سال ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهر میانه» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۱۰ شماره پرونده: ۹۲۶/۹۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: خانم روح اندخت اصلانی با وکالت خانم پونه رضانی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال ماده ۲۲ تعرفه عوارض محلی، هزینه خدمات و کارمزد سال ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهر میانه

گردش کار: خانم پونه رضانی به وکالت از خانم روح اندخت اصلانی به موجب دادخواستی ابطال ماده ۲۲ تعرفه عوارض محلی، هزینه خدمات و کارمزد سال ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهر میانه در خصوص اخذ عوارض بابت ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری، تبصره ۱۰ ماده واحده پیشنهادی بوجه مصوب سال ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهر میانه در خصوص

خاصی محول می‌شود و نظر به مقررات یاد شده و اینکه در ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شورای اسلامی کشور و انتخابات شهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی تغییر کاربری از جمله وظایف شورای اسلامی پیش‌بینی نشده است و صلاحیتی برای تغییر کاربری ندارد و به طریق اولی نمی‌تواند در این خصوص مبادرت به وضع قاعده و اخذ عوارض و بهای خدمات بپردازد و طبق بند الف ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران در صورتی شهرداری مجاز به اخذ عوارض از املاک و اراضی می‌باشد که ارزش افزوده ناشی از اجرای طرحهای مصوب باشد و تغییر کاربری برابر مصوبه کمیسیون ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی چون در اجرای طرحهای مصوب نبوده است وصول عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری خلاف قانون و خارج از حدود اختیارات مرجع تصویب می‌باشد. لذا با عنایت به مراتب فوق و به منظور پیشگیری از ادامه این روند و اخذ وجوه کلان غیرقانونی از شهروندان و در جهت صیانت از قانون و حقوق عامه تقاضای اعمال ماده ۹۲ قانون دیوان عدالت اداری و ابطال عوارض فوق را دارم.»

متن تعرفه‌های مورد اعتراض به قرار زیر است:

الف - بند (ت) ماده ۱۸ تعرفه عوارض و خدمات پیشنهادی سال ۱۳۹۳ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار:

«ماده ۱۸: عوارض تغییر کاربری

ت: با تقاضای مالک یا مالکین اراضی واقع در محدوده حوزه حریم (حوزه حریم) برای قرار گرفتن اراضی در محدوده قانونی شهر (محدوده شهر) ۵۰٪ مساحت از اراضی به طور رایگان در اختیار شهرداری قرار خواهد گرفت.»

ب - بند (ت) ماده ۲۰ تعرفه عوارض و خدمات پیشنهادی سال ۱۳۹۵ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار: «ماده ۲۰: عوارض تغییر کاربری

ت - با تقاضای مالک یا مالکین اراضی واقع در محدوده حوزه حریم برای قرار گرفتن در محدوده قانونی شهر ۳۰٪ مساحت از اراضی به طور رایگان در اختیار شهرداری قرار خواهد گرفت و هزینه تغییر کاربری و تفکیک و حق‌السهم و ... طبق تعرفه عوارضی دریافت خواهد شد.»

ج - بند الف/۳ ماده ۱۹ تعرفه پیشنهادی عوارض، بهای خدمات و سایر درآمدهای شهرداری گرمسار در سال ۱۳۹۶ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار:

«ماده ۱۹: عوارض ارزش افزوده ناشی از درخواست تغییر کاربری املاک

الف - ۳: با تقاضای مالک یا مالکین اراضی واقع در داخل محدوده خدماتی شهر دارای کاربری مزروعی، باغ، کاربریهای عمومی، در صورت موافقت مراجع ذیصلاح در خصوص تغییر کاربری به مسکونی با مساحت بیشتر از ۲۰۰۰ مترمربع می‌بایست ۳۰ درصد مساحت زمین در مقابل تغییر کاربری، معابر، حق‌السهم، حق تفکیک و کاربریهای عمومی به طور رایگان به شهرداری واگذار و منتقل گردد.»

د - ردیف الف/۴ ماده ۲۰ تعرفه پیشنهادی عوارض، بهای خدمات و سایر درآمدهای شهرداری گرمسار در سال ۱۳۹۷ مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار:

«ماده ۲۰: عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر در طرحهای مصوب شهری

الف/۴- با تقاضای مالک یا مالکین اراضی واقع در داخل محدوده خدماتی شهر که دارای کاربری فضای سبز می‌باشد در صورت موافقت مراجع ذیصلاح در خصوص تغییر طرح مصوب به مسکونی با مساحت بیش از ۲۰۰۰ مترمربع می‌بایست ۵۰ درصد مساحت زمین خالص در مقابل تغییر طرح مصوب و حق‌السهم به طور رایگان به شهرداری واگذار و منتقل گردد.» در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر گرمسار به موجب لایحه شماره ۱۰۰۰ - ۱۳۹۷/۸/۷ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

سلام علیکم

احتراماً بازگشت به ابلاغیه آن شعبه و به شماره پرونده ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۰۳۷۴ و به شماره کلاس پرونده ۹۷۰۰۸۸۹ موضوع شکایت خانم صنمب آروئی در خصوص موضوع شکایت وی که در ستون دادخواست آمده به عرض می‌رساند:

۱- تمامی مصوبات شورای اسلامی گرمسار بر مبنای اصول قانون اساسی و بند ۱۶ ماده ۷۱ قانون شوراها مصوب ۱۳۷۵/۳/۱ و منطبق با اصول و مبانی حقوقی است.

۲- عوارضات مصوب شورای اسلامی شهر گرمسار که مورد توجه در سالهای ۱۳۹۳، ۱۳۹۵، ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ در خصوص موضوع تغییر کاربری و ارزش افزوده ناشی از درخواست تغییر کاربری توسط مودی و یا عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر در طرحهای مصوب شهری تمامی این عناوین مطابق با نظریه فقهای شورای نگهبان که عنوان کرده، شورای اسلامی شهر حق جعل عوارض را دارد قانونی بوده است.

۳- مصوبات شورای اسلامی شهر گرمسار که مورد سخن خانم آروئی قرار گرفته است مطابق با دادنامه‌های شماره ۳۷۶ الی ۳۸۱-۱۳۹۷/۳/۸ صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری که به صراحت بیان فرموده که وضع عوارض ارزش افزوده ناشی از درخواست تغییر کاربری املاک پس از صدور مجوز توسط کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و

۱۳۹۴/۹/۱ - ۵۵ - جلسه شماره ۵۵ - مصوب شورای اسلامی شهر میانه را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که: «احتراماً در اعتراض و تظلم خواهی نسبت به تصمیمات و مصوبه شورای اسلامی شهر میانه در خصوص اخذ کارمزد از بابت تقسیط عوارض به استناد دفترچه تعرفه عوارض محلی به استحضار عالی می‌رساند:

۱- موکل بنده به موجب رأی کمیسیون ماده ۱۰۰ شهرداری میانه، تحت پرونده تخلفاتی ۶۴-د - ۱۳۹۴/۳/۱۸ در خصوص تخلفات ساختمانی و عوارض متعلقه از جمله تغییر کاربری جمعاً محکوم به پرداخت ۲/۴۴۹/۶۷۹/۵۵۰ ریال گردیده که از مبلغ موصوف مبلغ ۸۱۶/۵۵۹/۸۵۰ ریال نقداً پرداخت شده است.

۲- نظر بر اینکه موکل کارمند بازنشسته آموزش و پرورش بوده که توان پرداخت یک‌جای عوارض را نداشته با مراجعه به شهرداری شهرستان میانه، الباقی جریمه به میزان ۲/۰۸۶/۳۱۰/۴۱۶ ریال را طی ۱۲ فقره چک از موکل دریافت کرده‌اند که مبلغ ۴۵۳/۱۹۰/۷۱۶ ریال با احتساب کارمزد ۱۸٪ تحت عنوان کارمزد تقسیط به استناد ماده واحده مصوب ۱۳۹۴ مصوبه شماره ۵۵ - ۱۳۹۴/۹/۱ شورای اسلامی شهر میانه می‌باشد.

۳- طبق ماده یک قانون اصلاح موادی از قانون سوم توسعه اقتصادی، اجتماعی و فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و چگونگی برقراری و وصول عوارض و سایر وجوه که صرفاً در قلمرو قانون مذکور، تجویز شده است و نیز با عنایت به ماده ۷۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ که در مقام اصلاح ماده ۳۲ آیین‌نامه مالی شهرداریها به تصویب رسیده و به شهرداریها اجازه داده می‌شود تا صرفاً مطالبات خود را بدون بهره با اقساط ۳۶ ماهه مطابق دستورالعملی که به پیشنهاد شهردار به تصویب شورای اسلامی شهر مربوط می‌رسد، دریافت دارند و نظر به اینکه اخذ هرگونه وجه از اشخاص اعم از حقیقی و حقوقی از جمله کارمزد عوارض منوط به حکم قانونگذار یا ماذون از قبل مقنن است وضع و تصویب قاعده امره توسط شورای اسلامی و شهرداری در قالب تعرفه عوارض محلی و ماده واحده و مصوبه شورای اسلامی در قسمت مربوط به اخذ عوارض و کارمزد از تقسیط آن برخلاف قانون و خارج از حدود اختیارات شورا و به استناد اصل ۱۷۰ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و ماده ۱ و بند ۱ ماده ۱۹ و ماده ۴۲ قانون دیوان عدالت اداری، قابل ابطال می‌باشد که آرای متعدد صادره از هیأت عمومی در این خصوص از آن مرجع عالی موید صدق عرایض می‌باشد.

بنا علیهذا نظر به مطالب معروضی و با توجه به آرای متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص غیرقانونی تلقی گردیدن اخذ هرگونه عوارض از بابت تغییر کاربری و همچنین اخذ کارمزد از بابت تقسیط عوارض و مخالفت آن با شرع انور اسلام از محضر عالی مقام تقاضای رسیدگی و اتخاذ تصمیمات شایسته قانونی نسبت به خواسته مرقوم در راستای پرهیز از تضییع حقوق حقه موکل را دارد.»

شاکای به موجب لایحه‌ای که به شماره ۹۷-۹۲۶ - ۱ مورخ ۱۳۹۷/۴/۲۶ ثبت دفتر اداره کل امور هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری شده اعلام کرده است که:

«احتراماً در خصوص پرونده شماره ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۰۳۶ مطروحه در آن شعبه موضوع دعوی موکل خانم روح اندخت اصلانی به طرفیت شورای اسلامی و شهرداری شهرستان میانه پیرو ارسال ابلاغیه مبنی بر اعلام موارد خلاف شرع مورد شکایت، ضمن رفع جهات نقص مطالبی در راستای تشحیذ اذهان به شرح ذیل به عرض رسانده، امید توجه و امعان نظر از محضر مقام عالی دارد: همان‌گونه که سابقاً در متن دادخواست تقدیمی اعلام گردیده شهرداری شهرستان میانه به موجب رأی کمیسیون ماده ۱۰۰ تحت شماره ۶۴-د - ۱۳۹۴/۳/۱۸ از بابت تخلفات ساختمانی از جمله کسری پارکینگ و تغییر کاربری از مسکونی انباری به تجاری در قسمت زیر زمین، موکل را به میزان ۲/۰۸۶/۳۱۰/۴۱۶ ریال محکوم به پرداخت نموده که از مبلغ موصوف میزان ۸۱۶/۵۵۹/۸۵۰ ریال نقداً پرداخت شده است و الباقی مبلغ جرایم به میزان ۱/۶۳۳/۱۱۹/۷۰۰ ریال بوده که با مراجعه به شهرداری جهت تقسیط آن، ۱۲ فقره چک از موکل دریافت که مبلغ ۴۵۳/۱۹۰/۷۱۶ ریال تحت عنوان کارمزد با نرخ ۱۸٪ به استناد بند ۲ از مصوبه شماره ۵۵ - ۱۳۹۴/۹/۱ شورای اسلامی دریافت شده است.

لذا از نقطه نظر عدم انطباق با قانون، شهرداری و شورای شهر میانه نه تنها اقدام به تصویب ماده ۲۲ از قانون تعرفه عوارض محلی مصوب ۱۳۹۴ که مراتب ابطال آن از مرجع ذیصلاح درخواست گردیده بلکه با مستند ساختن همان مصوبه برخلاف قانون خود مبادرت به اخذ عوارض از بابت تغییر کاربری و کسری پارکینگ کرده است در حالی که شهرداری به جهت عدم ارائه خدمات در قبال تغییر کاربری که یکی از نمود اعمال مالکیت می‌باشد حق اخذ وجه تحت هیچ عنوانی علی‌الخصوص جریمه را نداشته که بخش نخست دادخواهی می‌باشد و از سوی دیگر در ارتباط با بخش دوم خواسته شهرداری شهر میانه متعاقب تعیین جریمه در خصوص تغییر کاربری اقدام به اعمال اخذ کارمزد ۱۸٪ به مبلغ

کاربری درخواستی	مسکونی	عملکردها	سایر کاربریها
کاربری موجود	٪۲۵	٪۳۵	٪۱۰
باغات	٪۲۵	٪۳۵	٪۱۰
زراعی	٪۲۵	٪۳۵	٪۱۰
مسکونی	عوارض ندارد	۳۵P برای هر مترمربع	در صورتی که به مقصد انتفاع باشد معادل ۲۰٪ برای اهداف غیرانتفاعی عوارض ندارد
عملکردها	عوارض ندارد	عوارض ندارد	عوارض ندارد
سایر کاربریها	٪۳۰	٪۴۰	٪۱۰
پارکینگ	٪۵۰	٪۶۰	٪۳۵

حداقل P به شرح ذیل می‌باشد: - اراضی تا ۱۰۰۰ مترمربع حداقل P، ۴۰۰۰۰ ریال
 ۲- اراضی بالای ۱۰۰۰ مترمربع تا ۵۰۰۰ مترمربع حداقل P، ۲۵۰۰۰ ریال
 ۳- اراضی بالای ۵۰۰۰ مترمربع تا ۵ هکتار حداقل P، ۲۰۰۰۰ ریال
 ۴- اراضی بالای ۵ هکتار تا ۱۰ هکتار حداقل P، ۱۵۰۰۰ ریال
 ۵- اراضی بالای ۱۰ هکتار تا ۱۵ هکتار حداقل P، ۱۰۰۰۰ ریال

در جلسه مطرح، پس از بحث و بررسی و تبادل نظر، در نهایت مقرر شد تقسیط عوارض برای سال اول ۱۴ درصد، سال دوم ۱۶ درصد و سال سوم ۱۸ درصد با رأی مثبت و ۳ رأی مخالف آقایان نعمت زاده، میعاد و محمد حسینی مورد تصویب قرار گرفت. نظر مخالف آقای میعاد: با توجه به مسائل و مشکلات معیشتی مردم و رکود ساخت و ساز و از طرفی وجود شبهه برابر فرمایشات برخی فقهای معزز در دریافت بهره و مبالغ اضافی و از طرفی با توجه به تصویب تعرفه عوارض محلی توسط شورای اسلامی شهر برای سال مذکور بعد از گذشت ۹ ماه از سال مالی افزایش در اواخر سال فاقد محمل قانونی می باشد با هرگونه افزایش درصد سود مخالف می باشم. ضمناً آقای نعمت زاده نیز در بیان نظر مخالف خود بیان داشتند با افزایش درصد در سود عوارض پروانه ساختمانی مخالف می باشد و لذا در مورد پرونده های تخلفات افزایش درصد بلامانع می باشد.»

در پاسخ به شکایت مذکور، شهرداری میانه به موجب لایحه شماره ۲۰۵۵۳-۱۳۹۷/۱۱/۱۱ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

سلام علیکم

احتراماً در خصوص پرونده کلاسه بایگانی ۹۷۰۰۹۲۶ مطروحه در آن هیأت موضوع اعتراض خانم روح اندخت اصلاتی به خواسته تقاضای رسیدگی و ابطال ۱- ماده ۲۲ از تعرفه عوارض محلی مصوب ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهرستان میانه در خصوص اخذ عوارض تغییر کاربری ۲- تبصره ۱۰ از ماده واحده پیشنهادی بودجه مصوب سال ۱۳۹۴ شهرداری مینی بر اخذ سود ۸ درصد از تقسیط عوارض ۳- مصوبه شماره ۵۵- ۱۳۹۴/۹/۱ شورای اسلامی موضوع افزایش اختیارات شهرداری مینی بر اخذ کارمزد تا سقف ۱۸ درصد از تقسیط عوارض و جرایم و در پاسخ به موارد مندرج در دادخواست تقدیمی شاکی استحضار عالی می رساند:

شهرداری میانه موضوع کارمزد اخذ شده در سال ۱۳۹۴ را با استناد به نامه های ارسالی از استانداری آذربایجان شرقی به شماره های ۹۰۴۵۹-۱۳۹۷/۵/۵ و نامه شماره ۱۳۹۴/۴/۶-۹۴/۸۵۲۳۷ رئیس کل بانک مرکزی در خصوص مجاز بودن شهرداریها به اضافه نمودن حداکثر ۲۱ درصد در تقسیط عوارض و نامه شماره ۳۰۹۹۷-۱۳۹۵/۶/۲۸ رئیس سازمان شهرداریها و دهیاریهای کشور و نامه شماره ۲۶۷۶۱۲ استانداری آذربایجان شرقی مبنی بر اینکه شهرداریها با استناد به ماده ۵۹ قانون رفع موانع توسعه رقابت پذیر مجاز به تقسیط مطالبات خود با بهره متداول بانکی می باشند اخذ کرده است و در سال ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ در تقسیط عوارض کارمزد اخذ نمی گردد به پیوست نامه های فوق الذکر جهت ملاحظه به حضور ارسال می گردد. علیهذا نظر به مراتب معروض و با عنایت به اینکه شهرداری میانه در اخذ کارمزد و جرایم متعلقه هیچ گونه تخطی نداشته و بر اساس دستورالعمل و نامه های ارسالی از مراجع عمل کرده است لذا تقاضای رد شکایت مطروحه از محضر هیأت عمومی مورد استدعاست.»

رسیدگی به موضوع از جمله مصادیق حکم ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ تشخیص نشد.

در اجرای ماده ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ پرونده هیأت تخصصی شوراهای اسلامی دیوان عدالت اداری ارجاع می شود و هیأت مذکور در خصوص خواسته شاکی، بند ۲ جلسه شماره ۵۵- ۱۳۹۴/۹/۱ و تبصره ۱۰ از ماده واحده پیشنهادی بودجه مصوب سال ۱۳۹۴ شهرداری میانه از مصوبات شورای اسلامی شهر میانه مبنی بر تقسیط عوارض و مطالبات را مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی ندانسته است و به استناد مواد ۱۲ و ۸۴ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری به موجب دادنامه شماره ۱۰۱۲۴-۱۳۹۸/۴/۲۹ رأی به رد شکایت شاکی صادر کرده است. رأی مذکور به علت عدم اعتراض از سوی رئیس دیوان عدالت اداری و یا ده نفر از قضات دیوان عدالت اداری قطعیت یافته است.

پرونده در اجرای رسیدگی به ماده ۲۲ از تعرفه عوارض محلی، هزینه خدمات و کارمزد سال ۱۳۹۴ مصوب شورای اسلامی شهر میانه در دستور کار هیأت عمومی دیوان عدالت اداری قرار گرفت. هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

هر چند وضع عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری توسط شوراهای اسلامی شهرها در مراجع ذی ربط قانونی طبق بند ۴ ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب سال ۱۳۸۰، با اصلاحات و الحاقات بعدی و بند الف ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۸۹ و بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی و آراء هیأت عمومی از جمله رأی شماره ۱۳۰۸-

۶- اراضی بالای ۱۵ هکتار حداقل P، ۵۰۰۰ ریال

در صورتی که امکان تفکیک قطعه وجود نداشته باشد عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری مربوطه با فرمول ذیل محاسبه و اخذ خواهد شد.

فرمول: درصد مربوطه $\times \{ S + (P + 10/000) \times 4 \}$

- مبنای ریالی ارزش منطقه ای، ارزش بعد از تغییر کاربری خواهد بود چنانچه بعد از تغییر کاربری فاقد ارزش منطقه ای در دفترچه ارزش معاملاتی باشد نزدیکترین بلوک و کاربری مربوطه مبنای عمل خواهد بود.

- قبل از ارسال پرونده به کمیسیون ماده ۵ یا کمیته تغییرات اساسی طرح های هادی شهرداری باید ضمانت لازم را اخذ نماید. شایان ذکر است معادل ۱۰٪ عوارض مربوط به تغییر کاربری نقداً به حساب سپرده شهرداری واریز یا ضمانت نامه بانکی اخذ، چنان که متقاضی تا ۳ ماه پس از تصویب تغییر کاربری توسط کمیسیون مربوط نسبت به مصالحه قطعی اقدام ننماید سپرده وی به نفع شهرداری ضبط و شهرداری مطابق مصالحه نامه اقدام خواهد نمود. (برای مساحت های بیشتر از ۵۰۰ مترمربع)

۱- در تغییر کاربری اراضی آموزشی، فرهنگی، ورزشی، بهداشتی و اداری و سایر کاربریهایی که در این بند ذکر نشده است به مسکونی توسط کمیسیون ماده ۵ مالک باید ۳۰٪ اراضی را به عنوان سهم تغییر کاربری خدمات عمومی و ارزش افزوده به شهرداری واگذار نماید در تغییر کاربری این تبصره به تجاری به علاوه ۱۰٪ یعنی ۴۰٪ به عنوان سهم شهرداری تهاتر خواهد شد و تبدیل کاربری تجاری به مسکونی در صورت رعایت حدنصاب تفکیک عوارض ندارد.

۲- به منظور حمایت از ایجاد جایگاه های عرضه سوخت CNG از بابت تغییر کاربری و ورود به محدوده شهرداری عوارض یا سهمی دریافت نخواهد کرد.

۳- در صورتی که کاربری و تراکم ملکی در طرح تفصیلی قبلی مجاز و شهرداری برای آن پروانه ساختمانی صادر و یا پرونده ملک در کمیسیون ماده ۱۰۰ مطرح و رأی ابقاء توسط کمیسیون ماده ۱۰۰ صادر شده باشد و در طرح تفصیلی فعلی کاربری و تراکم آن مغایر با طرح قبلی باشد در صورت درخواست تغییر کاربری و تراکم از سوی ملک به کاربری و تراکم قبلی، شهرداری بدون دریافت هیچ گونه وجهی پرونده را جهت تغییر کاربری به کمیسیون ماده ۵ یا کمیته تغییرات اساسی طرح ها ارسال خواهد نمود.

۴- در صورتی که مالک متقاضی قسمتی از ملک خود برای احداث یا تبدیل تجاری باشد به ازای هر مترمربع P ۳۵ که حداقل P برابر ۴۰۰۰۰ ریال با شهرداری مصالحه نماید و شهرداری اقدام به ارسال آن به کمیسیون ماده ۵ خواهد نمود در صورتی که مالک متقاضی استفاده از ملک خود برای احداث یا تبدیل آن به خدماتی باشد به ازای هر مترمربع P ۲۵ که حداقل P برابر ۴۰۰۰۰ ریال می باشد و در صورتی که برای احداث یا تبدیل تجاری خدماتی (مختلط) باشد P ۳۰ حداقل P ۴۰۰۰۰ ریال، با شهرداری مصالحه و شهرداری نسبت به ارسال آن به کمیسیون ماده ۵ اقدام خواهد نمود. (این بند مشمول آن دسته از مالکینی می باشد که مساحتی بیشتر از ضوابط شهرسازی درخواست می نمایند.)

* ضمناً این موضوع نیز در صورت تصویب در کمیسیون ماده ۵ قابل انصراف از سوی متقاضی نبوده و در صورت انصراف کل مبلغ به نفع شهرداری مصادره خواهد شد ولی مقادیر تقلیل یافته رأساً طبق محاسبات اولیه قابل برگشت خواهد بود.

۵- در صورتی که برای اراضی خارج از محدوده و داخل حریم شهر از طرف مالک درخواست احداث بنا شود و از بابت ارزش افزوده احداث مبلغی معادل فرمول زیر محاسبه و دریافت خواهد شد.

$\{ S + (P + 10000) \times 4 \}$

S = مساحت اعیانی احداثی

* با توجه به اینکه در املاک فوق الاشاره تغییر کاربری صورت نمی گیرد و مجوز صادره در راستای استفاده می باشد لذا هیچگونه مبلغی از بابت تغییر کاربری در زمان صدور پروانه اخذ نخواهد شد.»

(ب) تبصره ۱۰ ماده واحده پیشنهادی بودجه مصوب سال ۱۳۹۴ شورای اسلامی شهر میانه:

«در اجرای ماده ۷۳ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی شهرداریها به شهردار اجازه داده می شود قسمتی از مطالبات و عوارض را به عنوان پیش قسط که نایستی کمتر از یک سوم (۱/۳) باشد نقداً دریافت و بقیه را به شرح ذیل تقسیط نماید.

الف - تا یکسال با نرخ ۴٪ کارمزد

ب - تا دو سال با نرخ ۶٪ کارمزد

ج - بیش از دو سال تا سه سال به نرخ ۸٪ کارمزد»

(ج) بند ۲ جلسه شماره ۵۵- ۱۳۹۴/۹/۱ شورای اسلامی شهر میانه:

«۲- نامه شهردار میانه به شماره ۱۰۴۶۶- ۹۴/۸/۱۰ ثبت شده در دبیرخانه شورا به شماره ۸۳۹- ۱۳۹۴/۸/۱۲ در خصوص تقسیط عوارض پروانه ساختمانی و پرونده تخلفات

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال نشده است، لکن تصویب عوارض برای ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری با شروط مندرج در ماده ۲۲ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۴ مصوب شورای اسلامی شهر میانه مانند تعهد به مصالحه و ضبط ضمانتنامه بانکی و غیره مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

ندارد و هیچ مقامی را صالح به تشخیص این گونه تخلفات بجز هیأت مورد اشاره در آن قانون نمی‌داند و اختیار ابطال و اجبار به ابطال پروانه سردفتری را در حیطه قدرت رئیس قوه قضاییه استانیها (رئیس دادگستری فارس) نمی‌داند! (مضافاً آن که اختلاف در مورد شعب در سران دفاتر آزمون سال ۱۳۹۴ می‌باشد و اینجانب آزمون ۹۰ را پذیرفته شده‌ام) لذا از ریاست دیوان عدالت اداری درخواست ابطال بخشنامه فوق را دارم.

همچنین پرواضح است نامه‌های صادره اینجانب را مکلف به ابطال پروانه سردفتری ازدواج نموده‌اند (یا عدم ادامه خدمت در دادگستری) و این دو عمل حقوقی هیچ کدام قابل برگشت و جبران‌پذیر نمی‌باشد و ابطال پروانه سردفتری که از حقوق مکتسبه قانونی اینجانب می‌باشد قابل تجدید نیست و خسارت مالی آن نیز غیرقابل جبران است مضافاً بر اینکه هتک حیثیت جبران‌ناپذیر اجتماعی و شغلی اینجانب را موجب خواهد بود لذا دستور موقت توقف اجرای بخشنامه‌های مذکور مورد استعفا می‌باشد.

متن بخشنامه مورد اعتراض به قرار زیر است:

«به کلیه حوزه‌های قضایی استان فارس

با سلام

احتراماً با توجه به نامه شماره ۱۳۹۸/۱۲۴۸۴۱/م/۱۵/۱۱۰/۱۶-۱۳۹۶/۱۰/۱۶ رئیس مرکز حفاظت و اطلاعات قوه قضاییه و به موجب ماده ۱۵ قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران، عضویت در مؤسسات دولتی و وابسته به دولت و شهرداریها، منافی شغل سردفتری و دفتریاری است و با عنایت به تبصره ۵ ماده ۲ نظام نامه مربوط به انتخاب سران دفاتر ازدواج و طلاق و نقل و انتقال آنان (الحاقی ۱۳۹۴) دارندگان پایه‌های قضایی، وکلای رسمی دادگستری و کارکنان رسمی و پیمانی دستگاه‌های دولتی مادام که به مشاغل مذکور اشتغال دارند، نمی‌توانند به سردفتری ازدواج و طلاق منصوب شوند. مضافاً به موجب آرای وحدت رویه ۳۷۵ الی ۳۸۱ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری «زمان ثبت‌نام در آزمون سردفتران ازدواج و طلاق، ملاک منافات نیست و در صورت اتخاذ شغل مغایر توسط سردفتر، موضوع از مصادیق سلب صلاحیت علمی سردفتر می‌باشد». خواهشمند است مراتب فوق به کلیه همکاران قضایی و اداری رسانده شود و چنانچه احد از کارکنان شاغل در حوزه‌های قضایی استان دارای پروانه سردفتری ازدواج یا طلاق می‌باشد، نسبت به ابطال آن اقدام و نتیجه در اسرع وقت به این مرجع اعلام گردد. - رئیس کل دادگستری استان فارس»

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس امور اداری و استخدامی کارکنان اداری [معاونت منابع انسانی قوه قضاییه] به موجب لایحه شماره ۱۳۹۷/۸/۲۹-۹۰۰۰/۱۰۴۷۵۵ - لایحه شماره ۱۳۹۷/۳/۳۰-۷/۹۷/۶۷۷ مدیرکل حقوقی قوه قضاییه را ارسال کرده که متن آن به قرار زیر است:

«رئیس محترم امور اداری و استخدامی کارکنان اداری قوه قضاییه

با سلام و دعای خیر

بازگشت به نامه شماره ۱۳۹۷/۱۲/۲۶ - ۹۰۰۰/۶۳۶۵/۵۰۰۰ به شماره ثبت وارده ۱۳۹۷/۱۲/۲۷-۸۷ در خصوص استعلام شماره ۱۳۹۷/۱۲/۲۰-۹۰۱۹/۸۶۱۱/۱ رئیس کل دادگستری استان فارس و استعلام‌های شماره ۱۳۹۷/۱۱/۱۸-۹۰۲۲/۲۳۰/۱۱۰/۶۰۰ معاون منابع انسانی دادگستری استان آذربایجان غربی و ۱۳۹۷/۱۱/۱۸-۹۰۲۱/۶۱/۶۰۰ سرپرست معاونت منابع انسانی دادگستری کل استان گلستان، نظریه مشورتی کمیسیون قوانین عمومی و بین‌الملل این اداره کل به شرح زیر اعلام می‌شود:

۱- با عنایت به اینکه مستفاد از اصل ۱۴۱ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸ و تبصره ۴ ماده واحده قانون ممنوعیت تصدی بیش از یک شغل مصوب ۱۳۷۲/۱۰/۱۱، اشتغال همزمان کارمندان دولت (اعم از قضات و کارکنان اداری) به وکالت دادگستری ممنوع است، بنابراین تودیع پروانه وکالت به کانون مربوطه به منزله عدم اشتغال به وکالت محسوب و فاقد منع قانونی است.

۲- با توجه به بند ۴ ماده ۲۱ آیین‌نامه اجرایی ایجاد دفاتر خدمات الکترونیک قضایی و کانون آنها مصوب ۱۳۹۶/۱۲/۲۶ موضوع تبصره ۲ ماده ۶۵۵ قانون آیین دادرسی کیفری مصوب ۱۳۹۲، دریافت پروانه و اشتغال در دفاتر خدمات الکترونیک قضایی برای کارکنان دولت (اعم از کارکنان قضایی و اداری) ممنوع است.

۳- با توجه به ماده ۳۳ قانون کارشناسان رسمی دادگستری مصوب ۱۳۸۱/۱/۱۸ مستخدمین دولت، اعم از کارمندان شاغل در دادگستری که دارای پروانه کارشناسی می‌باشند، نمی‌توانند در دعاوی مطروحه در دستگاه متبوع خود اظهارنظر نمایند، مگر اینکه در آن رشته جز کارمند شاغل در دادگستری، کارشناس دیگری وجود نداشته باشد و در خصوص قضات نیز با عنایت به اطلاق عبارت «کارشناسان رسمی دادگستری» مصرح در بند ۲ ماده ۱۷ قانون نظارت بر رفتار قضات مصوب ۱۳۹۱/۷/۱۷، اشتغال همزمان قضات به کارشناسی رسمی دادگستری دارای منع قانونی است.

۴- با التفات به ماده ۱۵ قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران مصوب ۱۳۵۴/۴/۲۵ و با عنایت به بند ۲ ماده ۱۷ قانون نظارت بر رفتار قضات مبنی بر

شماره ۹۷۰۱۶۱۶

۱۳۹۸/۷/۸

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۳۹۸/۶/۲۶ مورخ ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۱۱ با موضوع: «ابطال اطلاق بخشنامه شماره ۱۳۹۷/۱-۲۳۹۷/۱۳۰-۱۳۹۶/۱۱/۳۰ رئیس کل دادگستری استان فارس» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۱۱ شماره پرونده: ۱۶۱۶/۹۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاک: آقای محمدهادی کریمی جشنی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال بخشنامه شماره ۱۳۹۷/۱-۲۳۹۷/۱۱/۳۰-۱۳۹۶/۱۱/۳۰ رئیس کل دادگستری استان فارس

کل دادگستری استان فارس

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال بخشنامه شماره ۲۳۹۷/۱-۱۳۹۶/۱۱/۳۰

رئیس کل دادگستری استان فارس را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

«با سلام، احتراماً حسب اوراق ارائه شده ریاست دادگستری فارس یک بخشنامه به شماره ۱۳۹۷/۱-۲۳۹۷/۱۱/۳۰-۱۳۹۶/۱۱/۳۰ صادر نموده‌اند که کارمندانی که دارای پروانه سردفتری ازدواج می‌باشند نسبت به ابطال آن اقدام نمایند و مستندات آن به شرح زیر می‌باشد:

- ۱- نامه رئیس مرکز حفاظت قوه قضاییه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۶
- ۲- نامه رئیس امور اداری و استخدامی قوه قضاییه مورخ ۱۳۹۶/۱۰/۱۶
- ۳- قانون الحاقی تبصره ۵ ماده ۲ نظام نامه سران دفاتر ازدواج و طلاق ۱۳۹۴
- ۴- نظام نامه و قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران (ماده ۱۵)
- ۵- قانون تصدی بیش از یک شغل (ممنوعیت بیش از یک شغل)
- ۶- آرای وحدت رویه دیوان (۳۷۵ - الی ۳۸۱) مطابق جمع‌بندی مفاد اتخاذ شده طی نامه شماره ۲۳۷/۶۰۰ اینجانب محمدهادی کریمی جشنی (کارمند دادگستری شیراز و سردفتر رسمی ۲۵۳ شیراز) را ملزم نموده‌اند پروانه سردفتری خود را ابطال نمایند (و یا از خدمت در دادگستری استعفا دهیم). در مورد مستندات فوق معروض می‌دارم:

اول - بند اول تا سوم فوق‌الاشاره که ۲ بند اول بر اساس بند ۳ (نامه حفاظت قوه و نامه رئیس اداری قوه) (بر اساس یک دستورالعمل صادره از ریاست سازمان ثبت اسناد) می‌باشد همگی از سال ۱۳۹۴ به بعد صادر شده‌اند و اشعار می‌دارند کارمندان دستگاه‌های دولتی بر سمت سردفتری ازدواج منصوب نمی‌شوند. بر واضح است که لحن نامه و دستورالعمل صادره خطاب به یوم التأسيس و بعد از آن می‌باشد و هیچ صراحتی و دلالتی بر ماسبق خود ندارد و فعل مضارع آن بیانگر نوع عمل حقوقی مورد نظر می‌باشد. مضافاً بر اینکه مطابق قواعد مسلمة حقوقی و آرای وحدت رویه دیوان عدالت اداری، قوانین عطف به ماسبق نمی‌شوند مگر به‌موجب صراحت و تأکید همان قانون. (پروانه سردفتری اینجانب صادره ۱۳۹۳/۵/۲۰ و زمان آزمون نیز سال ۱۳۹۰ بوده است که هیچ ممنوعیتی نداشته است) (در سال ۱۳۹۴ اشتغال به سردفتری داشته‌ام)

دوم - بند ۴ که استناد به قانون ۱۵ دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران می‌باشد نیز شامل حال سران دفاتر ازدواج نمی‌شود و مطابق نظام نامه انتخاب سران دفاتر ازدواج صرفاً مواد مربوط به مرخصی و مواد مربوط به نقل و انتقال سران دفاتر ازدواج به این قانون ارجاع داده شده است و الباقی مواد شامل حال دفاتر ازدواج نمی‌گردد (لذا ماده ۱۵ نیز موضوعیتی ندارد).

سوم - بند ۵ قانون تصدی یک شغل (ممنوعیت بیش از یک شغل) نیز ناظر به مشاغل دولتی است و سردفتری ازدواج شغل محسوب نمی‌شود چرا که هیچ کدام از تعاریف شغل در قانون کار (وجود قرارداد بین کارفرما و کارگر - حق بیمه - مالیات دولتی و ...) در مورد آن مصداق ندارد و ظاهراً آن که سردفتری ازدواج صرف یک امتیاز دولتی و نه شغل دولتی می‌باشد.

چهارم - بند ۶ فوق‌الاشاره (آرای وحدت رویه ۳۷۵ الی ۳۸۱ دیوان) نیز هیچ ارتباطی به تفویض اختیار ابطال پروانه‌های صادره توسط هیچ مقامی الا هیأت انتظامی تخلفات سردفتران

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۱۴-۱۳۱۳-۱۳۱۲
شماره پرونده: ۳۲۱۷/۹۷، ۲۹۷۱/۹۷، ۱۶۲۱/۹۷
مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری
شاکلی: آقایان مصطفی خیری زاده، محمد طاهر صفرزاده عربی، محمدحمید شهریور
موضوع شکایت و خواسته: ابطال تصویبنامه شماره ۳۷۸۷۶/ت/۵۵۵۰۶۸ هـ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ هیأت وزیران

گردش کار: الف: آقایان محمدطاهر صفرزاده عربی و محمدحمید شهریور به موجب دادخواست‌های جداگانه ولی کاملاً مشابه ابطال تصویبنامه شماره ۳۷۸۷۶/ت/۵۵۵۰۶۸ هـ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ هیأت وزیران را خواستار شده‌اند و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده‌اند که: «همان طور که مستحضرید هیأت وزیران در بیستم خرداد ماه سال جاری (۱۳۹۷/۳/۲۰) لایحه‌ای را با پیشنهاد وزارت کشور تصویب نمودند، مبنی بر اینکه محل‌های «تجمع‌های گروه‌های مختلف مردمی» را به طور کلی در تهران به سه مکان ۱- برخی ورزشگاه‌ها ۲- برخی بوستانها ۳- ضلع شمالی مجلس شورای اسلامی و در سایر شهرها در محل‌هایی با شرایطی به شدت محدود کرد. به هر حال این مصوبه از جهاتی ممکن است مثبت ارزیابی شود. کما اینکه دولت محل‌های همیشه آزادی برای تجمعات در نظر گرفته، ولی با دقت بیشتر در مبنای حقوق شهروندی و الزامات قانونی ایرادات جدی و متعددی به آن وارد است که اجمالاً این ایرادات عبارتند از اینکه:

۱- طبق اصل ۲۷ قانون اساسی، اصل بر آزادی تجمع است و این اصل قابل محدود کردن نمی‌باشد الا دو شرطی که در خود قانون به آن تصریح شده است که شامل «۱- عدم حمل سلاح ۲- محل مبنای اسلام نباشد» می‌باشد اما در مصوبه شاهد ذکر مواردی هستیم که محدودکننده این اصل می‌باشند که شامل:

۱) محدود کردن تجمعات به مکانهای مشخص.
۲) منوط کردن اجتماعات به اخذ مجوز و نظارت پیشینی دولت بر اجتماعات.
محدودسازی تجمعات مخالف با سیاستهای دولت سبب خواهد شد که در عمل دچار یک خودتشخیصی باشیم چرا که ساز و کار مشخصی برای تعیین و تشخیص ملاکهای بیان شده در اصل ۲۷ در عمل پیش‌بینی نشده است.

بنا بر بند ۶ ماده ۱۱ قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی: «ماده ۱۱- وظایف و اختیارات کمیسیون احزاب مطابق مفاد این قانون بر اساس زیر است: ... بند ۶- بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص درخواست تجمعات و راهپیمایی‌ها» وظیفه ارائه مجوز برای راهپیمایی احزاب و جمعیت‌های سیاسی بر عهده کمیسیون هیأت احزاب می‌باشد اما این اجازه در مورد اجتماعات مردمی و خارج از چارچوب تعیین شده در قانون مذکور نه به کمیسیون مذکور و نه به دولت واگذار نشده است.

۳) عدم استفاده از شروط مذکور در اصل ۲۷ در مصوبه هیأت دولت.

۴) دور بودن و عدم دسترسی به ارگانها و نهادهای دولتی برای بیان اعتراض.
۲- سلب آزادی اجتماعی و سیاسی مردم (اصل ۸ و ۲۷) توسط دولت که این برخلاف اصل ۹ نیز می‌باشد، قانونگذار ذیل اصل ۹ بیان می‌دارد: «هیچ فردی یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی، نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدشه‌ای وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادهای مشروع را، هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند.»

۳- حق تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها از حقوق مسلم فردی و اجتماعی اشخاص است که طبق اصل ۲۰ قانون اساسی همگان از آن برخوردارند و بر حسب بند ۷ اصل ۳ قانون اساسی بر حسب قانون باید تأمین شود، سلب این حق در شرایط عادی با موازین شرعی و قانون اساسی مغایرت دارد.

۴- بنا بر ذیل اصل ۱۳۸ که قانونگذار بیان می‌دارد: «هر یک از وزیران نیز در حدود وظایف خویش و مصوبات هیأت وزیران حق وضع آیین‌نامه و صدور بخشنامه را دارد ولی مفاد این مقررات نباید با متن و روح قوانین مخالف باشد» و با توجه به ادله بیان شده به نظر می‌رسد تصویب «تصویب‌نامه در خصوص تعیین محل‌های مناسب برای تجمع‌های گروه‌های مختلف مردمی، مصوب ۱۳۹۷/۳/۲۰» برخلاف اصول قانون اساسی و روح و قوانین بیان شده می‌باشد و با توجه به مشروح مذاکرات قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و با استناد به اصل ۱۳۸ قانون اساسی این مصوبه ناقض قوانین بالادستی است و از این رو فاقد ارزش قانونی می‌باشد.

۵- در این مصوبه به اصل ۱۳۸ قانون اساسی استناد شده است در حالی که این اصل تصریح می‌دارد که هیأت وزیران صرفاً حق دارد برای «انجام وظایف اداری و تأمین اجرای قوانین و تنظیم سازمانهای اداری به وضع تصویب‌نامه و آیین‌نامه بپردازد.» در حالی که برگزاری راهپیمایی و تجمعات مشمول این موارد نمی‌شود و هیأت وزیران صلاحیت وضع و تصویب آیین‌نامه در این مورد را ندارد.

۶- با توجه به نظر شماره ۴۰۴۱- ۱۳۶۴/۵/۱ شورای نگهبان در رابطه با نامه شماره ۱۴۶۳- ق- ۱۳۶۴/۵/۱ لایحه دریافت خروج از کشور به طریق اولی می‌توان این طور دریافت که حق آزادی اجتماعات (آزادی‌های سیاسی و اجتماعی ملت) اهم از حق مسافرت و حق سفر است

اینکه «اشتغال هم زمان قضات به مشاغل مذکور در اصل یکصد و چهل و یکم (۱۴۱) قانون اساسی یا کارشناسی رسمی دادگستری، مترجمی رسمی، تصدی دفتر ازدواج، طلاق و اسناد رسمی و اشتغال به فعالیتهای تجاری موضوع ماده ۱ قانون تجارت و... تخلف محسوب و با توجه به اهمیت و شرایط ارتکاب، مرتکبان به یکی از مجازاتهای انتظامی درجه هشت تا سیزده محکوم می‌شوند و توجهاً به تبصره ۵ الحاقی به ماده ۲ نظامنامه مربوط به انتخاب سران دفاتر ازدواج و طلاق و نقل و انتقال آنان مصوب ۱۳۹۴/۹/۲۲ که مقرر داشته «دارندگان پایه‌های قضایی، وکلای دادگستری و کارکنان رسمی و پیمانی دستگاه‌های دولتی مادام که به مشاغل مذکور اشتغال دارند، نمی‌توانند به سردفتری ازدواج و طلاق منصوب شوند.» بنابراین قضات و کارمندان شاغل در دادگستری مادامی که در حال اشتغال می‌باشند، نمی‌توانند تصدی سردفتری ازدواج و طلاق را به عهده بگیرند.»

رئیس امور اداری و استخدامی کارکنان اداری [معاونت منابع انسانی قوه قضاییه] نیز در این رابطه به موجب لایحه شماره ۹۰۰۰/۹۲۴۶۳/۵۰۰- ۱۳۹۷/۸/۲ توضیح داده است که:

«مدیر دفتر محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری سلام علیکم

احتراماً پیرامون پرونده کلاسه ۹۷۰۱۶۱۶ (شماره ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۰۶۳۳) موضوع تقاضای آقای محمدهادی کریمی جشنی کارمند پیمانی سابق دادگستری شیراز به خواسته ابطال بخشنامه دادگستری استان فارس به شماره ۲۳۹۷/۱- ۱۳۹۶/۱۱/۳۰ پیرامون، کارمندان شاغل دادگستری استان فارس نمی‌توانند هم زمان دارای شغل سردفتری ازدواج و طلاق داشته باشند، اعلام می‌دارد: حکم کارگزینی پیمانی نامبرده در تاریخ ۱۳۹۷/۷/۱۸ به لحاظ عدم کارایی نحوه اشتغال در دادگستری شیراز در اجرای ماده ۶ آیین‌نامه استخدام پیمانی و بند ۳۳ قرارداد پیمانی، فسخ شده است، بنابراین از تاریخ مزبور رابطه استخدامی شاکلی با دادگستری قطع شده است، لذا در اجرای ماده ۵۳ و تبصره ماده ۸۰ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری شاکلی در شرایط فعلی دارای اهلیت و ذی نفع برای طرح شکایت در این رابطه نمی‌باشد به همین علت تقاضای رد شکایت می‌گردد.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

نظر به اینکه حکم ماده ۱۵ قانون دفاتر اسناد رسمی و کانون سردفتران و دفتریاران ناظر بر سران و دفتریاران دفاتر اسناد رسمی است و منصرف از سران دفاتر ازدواج و طلاق است و حکم تبصره ۵ ماده ۲ نظام نامه مربوط به انتخاب سران دفاتر ازدواج و طلاق مصوب سال ۱۳۹۴ رئیس قوه قضاییه مبنی بر اینکه «دارندگان پایه‌های قضایی، وکلای دادگستری و کارکنان رسمی و پیمانی دستگاه‌های دولتی مادام که به مشاغل مذکور اشتغال دارند، نمی‌توانند به سردفتری ازدواج و طلاق منصوب شوند.» ناظر بر آینده است و به اشخاص موضوع بخشنامه که پیش از وضع تبصره ۵ ماده ۲ نظام نامه مذکور به سردفتری ازدواج و طلاق منصوب شده‌اند، تعمیم نمی‌یابد، بنابراین اطلاق بخشنامه شماره ۲۳۹۷/۱- ۱۳۹۶/۱۱/۳۰ رئیس کل دادگستری استان فارس که در آن مقرر شده است «... چنانچه احد از کارکنان حوزه‌های قضایی استان، دارای پروانه سردفتری ازدواج یا طلاق می‌باشد، نسبت به ابطال آن اقدام و نتیجه در اسرع وقت به این مرجع اعلام گردد.» از این حیث که شامل کسانی می‌شود که پیش از حکم تبصره ۵ ماده ۲ نظام نامه مربوط به انتخاب سران دفاتر ازدواج و طلاق مصوب سال ۱۳۹۴ به سردفتری ازدواج و طلاق در حین اشتغال به کار منصوب شده‌اند و این در حالی بوده که ممنوعیت قانونی مبنی بر اشتغال همزمان به شغل سردفتری ازدواج و طلاق و مشاغل دولتی وجود نداشته است و با وضع بخشنامه برای امری که برای آن قانونی وجود نداشته مبادرت به وضع قاعده امره کرده است خارج از حدود اختیارات رئیس کل دادگستری استان فارس تشخیص می‌شود و با استناد به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

شماره ۹۷۰۱۶۲۱

۱۳۹۸/۷/۸

بسمه تعالی

جناب آقای اکبرپور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۳۱۲-۱۳۱۱-۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۱۴ الی ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۱۴ مورخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با موضوع: «ابطال تصویب‌نامه شماره ۳۷۸۷۶/ت/۵۵۵۰۶۸ هـ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ هیأت وزیران» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

لذا نظر شورای نگهبان در این مورد هم صدق می‌کند و این مصوبه مصداق کامل سلب حقوق سیاسی و اجتماعی عموم مردم (ملت) می‌باشد. لذا با توجه به ادله بیان شده خواهشمندیم تا در جهت ابطال مصوبه هیأت‌وزیران مصوب ۱۳۹۷/۳/۲۰ با موضوع آزادی تجمعات گروه‌های مختلف مردمی، که در تعارض با قانون بالادستی خود یعنی قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران و نقض آشکار حقوق شهروندی ملت می‌باشد اقدام به عمل آورید.»

ب: آقای مصطفی خیری زاده به موجب دادخواستی ابطال تصویب‌نامه شماره ۳۷۸۷۶/ت/۵۵۵۰۶۸ هـ - ۱۳۹۷/۳/۲۹ هیأت‌وزیران را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

«ریاست محترم دیوان عدالت اداری

احتراماً به عرض می‌رساند: هیأت‌وزیران در تاریخ ۱۳۹۷/۳/۲۰ اقدام به تصویب مصوبه‌ای در خصوص تعیین «محل‌های مناسب برای تجمع‌های گروه‌های مختلف مردمی» نموده است، از آنجا که مصوبه یاد شده مغایرت آشکار با اصل بیست و هفتم و مخالفت با اصل نهم قانون اساسی دارد، تقاضای ابطال مصوبه فوق‌الذکر را دارم. همچنین با توجه به برتری قانون اساسی و لزوم جلوگیری از نقض آشکار این میثاق ملی از سوی قوه مجریه، تقاضای صدور دستور موقت مبنی بر توقف اجرای مفاد مصوبه از سوی وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات و ورزش و جوانان را دارم. مصوبه یاد شده بنا به دلایل ذیل در مغایرت آشکار با اصل بیست و هفتم قانون اساسی جمهوری اسلامی (به اختصار قانون اساسی) می‌باشد:

۱- مطابق اصل بیست و هفتم قانون اساسی «تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها» با رعایت دو قید «بدون حمل سلاح و محل به مبانی اسلام نباشد» آزاد می‌باشد. شورای نگهبان به عنوان مفسر قانون اساسی در نظریه شماره ۲۹۹۰ - ۱۳۶۰/۴/۲۵ بر تشکیل تجمعات صرفاً با دو قید یادشده در اصل فوق تأکید نموده و وضع هرگونه قید و شرط دیگری را مغایر اصل بیست و هفتم قانون اساسی دانسته است، لذا این مصوبه به دلیل تعیین اماکن مناسب در مقابل اماکن نامناسب و لزوم هماهنگی با وزارت ورزش و جوانان برای تجمع در اماکن بند «یک» شق «الف» مصوبه (ورزشگاه‌ها) و همچنین در شق «ب» با تعیین شرایط سلبی و ایجاد محدودیت برای اماکن مناسب و به تبع آن ایجاد اماکن نامناسب در سطح کشور، حق آزادی تجمع ملت را تحدید و سلب نموده است و در مغایرت آشکار با اصل یاد شده می‌باشد.

۲- در اصل بیست و هفتم قانون اساسی اقدام به تعیین دو قید ضروری «عدم حمل سلاح و عدم اخلاص به مبانی اسلام» ذکر شده است، اما در هیچ کجای این مصوبه این قیود اساسی تکرار یا تعیین نشده است. لذا مطابق این مصوبه می‌توان در اماکن مناسب تعیین شده به صورت مسلحانه تجمع کرد یا راهپیمایی برخلاف مبانی اسلام ترتیب داد، در نتیجه از این نظر نیز با اصل بیست و هفتم قانون اساسی در مغایرت و تضاد آشکار می‌باشد.

۳- مطابق اصل نهم قانون اساسی هیچ مقامی حتی با وضع قانون و مقررات حق سلب آزادی‌های مشروع ملت را ندارد، این معنی در ماده ۵۷۰ قانون مجازات اسلامی (کتاب پنجم، تعزیرات مصوب ۱۳۷۵) نیز ذکر شده و برای آن مجازات کیفری سنگینی نیز وضع شده است، لذا بنا به مراتب فوق امکان تحدید و سلب آزادیهای ملت (حق آزادی تجمع) به وسیله مصوبه هیأت دولت وجود ندارد و خارج از حیطه اختیارات این نهاد می‌باشد.

در پایان مستدل به توضیحات یاد شده و مستند به اصول یکصد و هفتادم، یکصد و هفتاد و سوم و بند «دو» اصل یکصد و پنجاه و ششم قانون اساسی و مواد ۱۲ و ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری ابطال مصوبه یاد شده را تقاضا نمودم. البته با توجه به اصل برتری قانون اساسی و لزوم جلوگیری از نقض آشکار و نظام مند قانون اساسی به وسیله قوه مجریه و به جهت عدم جبران عواقب احتمالی تجمعات برگزار شده مطابق این مصوبه مستند به ماده ۳۴ و ۳۶ قانون اخیرالذکر تقاضای صدور دستور موقت مبنی بر توقف اجرای مفاد مصوبه به وسیله وزارتخانه‌های کشور، اطلاعات و ورزش و جوانان را دارم.»

متن تصویب‌نامه مورد اعتراض به شرح زیر است:

«وزارت کشور - وزارت اطلاعات - وزارت ورزش و جوانان

هیأت‌وزیران در جلسه ۱۳۹۷/۳/۲۰ به پیشنهاد وزارت کشور و به استناد اصل یکصد و سی و هشتم قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران تصویب کرد: محل‌های مناسب برای تجمع‌های گروه‌های مختلف مردمی به شرح زیر تعیین می‌شود:

الف - در تهران:

۱- ورزشگاه‌های دستجردی، تختی، معتمدی، آزادی و شهید شیرودی (با هماهنگی وزارت ورزش و جوانان)

۲- بوستان‌های گفتگو، طالقانی، ولایت، پردیسان، هنرمندان و شهر

۳- ضلع شمالی مجلس شورای اسلامی.

ب - در سایر شهرها:

شوراهای تأمین برای شهرهای با جمعیت کمتر از یک میلیون نفر، یک محل و با جمعیت بیش از آن، دو محل را با لحاظ شرایط زیر تعیین می‌کنند:

۱- قابلیت دسترسی و داخل در محیط شهری.

۲- تناسب وسعت محل اجتماع با جمعیت.

۳- امکان دیده شدن و شنیده شدن صدای تجمیع‌کنندگان برای سایر شهروندان و رسانه‌ها.

۴- قابلیت حفاظت انتظامی و امنیتی محل.

۵- فراهم بودن امکان حضور فوری نیروهای امدادی در محل در صورت ضرورت.

۶- دور بودن از محل‌های دارای رده‌های حفاظتی.

۷- عدم ایجاد اخلاص جدی در خدمات‌رسانی روزانه دولت و بخش عمومی به مردم.

۸- دور بودن از محل‌های دارای تردد زیاد و عدم ایجاد انسداد شدآمدی (ترافیکی) غیرقابل انتقال به سایر مسیرها.

۹- عدم قرار گرفتن ناخواسته دیگران در تجمع با تسهیل پیوستن افراد با انگیزه‌های دیگر به آن.

۱۰- حتی المقدور عدم ایجاد اخلاص شدید در کسب و کار و فعالیت روزانه سایر شهروندان - معاون اول رئیس جمهور»

در پاسخ به شکایات مذکور، معاون امور حقوقی دولت (حوزه معاونت حقوقی رئیس جمهور) به موجب لایحه شماره ۳۶۸۱۳/۱۲۲۶۷۴ - ۱۳۹۷/۹/۱۹ توضیح داده است که:

«جناب آقای دربین

مدیرکل محترم هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری

۱- برابر اصل ۲۷ قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، مقرر گردیده است:

«اصل بیست و هفتم: تشکیل اجتماعات و راهپیمایی‌ها، بدون حمل سلاح، به شرط آن که محل به مبانی اسلام نباشد آزاد است.»

همچنین مطابق اصول ۹ و ۴۰ قانون اساسی نیز عنوان شده است:

«اصل نهم: در جمهوری اسلامی ایران آزادی و استقلال و وحدت و تمامیت ارضی کشور از یکدیگر تفکیک ناپذیرند و حفظ آنها وظیفه دولت و آحاد ملت است. هیچ فرد یا گروه یا مقامی حق ندارد به نام استفاده از آزادی به استقلال سیاسی، فرهنگی، اقتصادی و نظامی و تمامیت ارضی ایران کمترین خدش‌های وارد کند و هیچ مقامی حق ندارد به نام حفظ استقلال و تمامیت ارضی کشور آزادیهای مشروع را هر چند با وضع قوانین و مقررات سلب کند. اصل چهارم: هیچ کس نمی‌تواند اعمال حق خویش را وسیله اضرار به غیر یا تجاوز به منافع عمومی قرار دهد.»

۲- با توجه به موارد مذکور، برابر ماده ۱۰ قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی (مصوب ۱۳۹۵) کمیسیون احزاب با عضویت نمایندگان قوای سه گانه تشکیل و برابر بند ۶ ماده ۱۱ همان قانون «بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص درخواست برگزاری تجمعات و راهپیمایی‌ها» از وظایف و اختیارات این کمیسیون عنوان شده است. همچنین برابر بند (خ) ماده ۱۳ همان قانون نیز «برگزاری راهپیمایی‌ها و تشکیل اجتماعات حسب مورد با اطلاع و صدور مجوز وزارت کشور و استانداری با رعایت بند ۶ ماده ۱۱ این قانون و اصل بیست و هفتم (۲۷) قانون اساسی» از حقوق و امتیازات احزاب دارای پروانه فعالیت ذکر شده است.

۳- از سوی دیگر برابر بند ۳ ماده ۴ قانون نیروی انتظامی جمهوری اسلامی ایران (مصوب ۱۳۶۹) «تأمین امنیت برای برگزاری اجتماعات، تشکلهای، راهپیمایی‌ها و فعالیتهای قانونی و مجاز و ممانعت و جلوگیری از هرگونه تشکل و راهپیمایی و اجتماع غیرمجاز و مقابله با اغتشاش، بی‌نظمی و فعالیتهای غیرمجاز» نیز از مأموریت و وظایف نیروی انتظامی عنوان شده است. همچنین ماده ۱ قانون راجع به تعیین وظایف و تشکیلات شورای امنیت کشور (مصوب ۱۳۶۲) مقرر می‌دارد:

«ماده ۱- به منظور بررسی جریانات و پیش آمدهای عمده و اساسی امنیت داخلی و اتخاذ تصمیمات و تدابیر هماهنگ در جهت پیشگیری و مقابله با مسائل مربوط به آن شورای امنیت به مسئولیت وزیر کشور عهده دار وظایف زیر خواهد بود: الف - جمع‌بندی و بررسی اخبار و گزارشات و تجربه و تحلیل‌های مربوط به وقایع حساس امنیتی - سیاسی - اجتماعی کشور جهت بهره‌برداری سریع به منظور ترسیم وضع موجود و پیش‌بینی تحولات آتی.

ب - برقراری ارتباط با شورای تأمین استانها و دریافت گزارشات نوبه‌ای از وضع امنیتی، سیاسی، اجتماعی هر استان» و در مواد (۶، ۷ و ۸) همان قانون، شوراهای تأمین استان و شهرستان و بخش نیز با وظایف و اختیارات مشابه شورای امنیت کشور در محدوده تقسیمات کشوری مربوطه تشکیل می‌گردند.

۴- علاوه بر موارد مرقوم، لازم به ذکر است مواد (۵، ۸ و ۲۰) آیین‌نامه چگونگی تأمین امنیت اجتماعات و راهپیمایی‌های قانونی (مصوب ۱۳۸۱ هیأت‌وزیران) در این رابطه اشعار می‌دارد:

«ماده ۵ - شوراهای تأمین، محل‌های مناسبی را برای برگزاری مراسم تعیین می‌کنند و سعی می‌شود مراسم در این محل‌ها برگزار شود.

تبصره ۱- محل‌های تعیین شده (پارکها و میادین) داخل شهرها خواهند بود که ویژگی‌های دیگر آن متعاقباً به وسیله دبیرخانه شورای امنیت کشور به شورای تأمین اعلام خواهد شد.

تبصره ۲- در موارد استثنایی، بنا به پیشنهاد برگزارکنندگان و تأیید شورای تأمین، می‌توان تجمع را در محل دیگری برگزار نمود.

ماده ۸- تأمین حفاظت و امنیت این گونه مراسم برابر قانون (بند ۳ ماده ۴ قانون ناجا و سایر قوانین) به عهده نیروی انتظامی بوده و نیروی انتظامی در این زمینه پاسخگو خواهد بود.

ماده ۲۰- تأمین حفاظت و امنیت مراسم قانونی شامل مسیرهای وصولی به محل مراسم و خروجی‌های آن تا پراکنده شدن جمعیت می‌گردد. در ضمن سایر احکام مربوطه جهت نحوه برگزاری تجمعات موصوف و تأمین نظم و امنیت عمومی نیز در مقرره یاد شده پیش‌بینی گردیده است.

در خاتمه با توجه به موارد معنونه و مستنداً به اصل ۱۳۸ قانون اساسی (صلاحیت دولت در تدوین آیین‌نامه اجرایی قوانین ...) و اینکه برگزاری تجمعات و راهپیمایی قانونی باید با لحاظ تأمین نظم و امنیت عمومی و رعایت شاخص‌های مربوطه از جمله شاخص‌های مقرر در ذیل بند (ب) مصوبه مورد بحث (از قبیل: تناسب وسعت محل اجتماع با جمعیت، قابلیت حفاظت انتظامی و امنیتی محل، فراهم آمدن امکان حضور فوری نیروهای امدادی، دور بودن از محل‌های دارای رده‌های حفاظتی، عدم ایجاد اختلال در خدمات‌رسانی به مردم، عدم انسداد ترافیکی و اختلال در کسب و کار مردم و ...) باشد صدور تصمیم شایسته مبنی بر رد شکایت مطروحه مورد استدعاست.

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

تصویب‌نامه مورد شکایت که محل‌های تجمع گروه‌های مختلف در تهران و شهرستانها به محل‌های مشخص محدود شده اولاً؛ با اصل ۲۷ قانون اساسی که تشکیل اجتماعات و راه پیمایی‌ها را از حیث محل‌های اجتماعات علی‌الاطلاق آزاد اعلام کرده مغایرت دارد. ثانیاً؛ با عنایت به ماده ۱۱ قانون نحوه فعالیت احزاب و گروه‌های سیاسی مصوب ۱۳۹۴/۱۱/۴ که وظایف و اختیارات کمیسیون احزاب موضوع ماده ۱۰ قانون مذکور را احصاء کرده و مطابق بند ۶ ماده ۱۱ قانون مرقوم بررسی و اتخاذ تصمیم در خصوص درخواست برگزاری تجمعات و راهپیمایی‌ها که مستلزم تعیین محل برگزاری آن نیز خواهد بود، یکی از وظایف و اختیارات کمیسیون مذکور می‌باشد، بنابراین مصوبه مورد اعتراض با قوانین مذکور مغایرت دارد و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

۱۳۹۸/۷/۸

شماره ۹۶۰۱۵۶۷

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت‌مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۳۹۸/۶/۲۶ مورخ ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۱۵ با موضوع: «ابطال مواد ۱۲ و ۱۶ تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۱ مجلس شورای اسلامی شهر ملایر» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۱۵ شماره پرونده: ۱۵۶۷/۹۶

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای حجت الله اسمعیلی با وکالت خانم مریم بوستانی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال مواد ۱۲ و ۱۶ از تعرفه عوارض محلی سال

۱۳۹۱ شورای اسلامی شهر ملایر

گردش کار: خانم مریم بوستانی به وکالت از آقای حجت الله اسمعیلی به موجب دادخواستی ابطال مواد ۱۲ و ۱۶ از تعرفه عوارض محلی سال ۱۳۹۱ شورای اسلامی شهر ملایر در خصوص عوارض حذف و کسر پارکینگ و عوارض تغییر کاربری عرصه را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

«احتراماً به استحضار عالی می‌رساند شورای اسلامی شهر ملایر برخلاف قوانین و خارج از

حدود اختیارات قانونی خود و همچنین برخلاف آرای هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ اقدام به تصویب و وضع عوارض ۱- تغییر کاربری ۲- حذف و کسری پارکینگ طبق بندهای ذیل مواد ۱۶ و ۱۲ دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۱ می‌نماید حال از محضر آن ریاست به استناد بند ۱ ماده ۱۲ و مواد

۱۳ و ۸۵ و ۹۲ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ و سایر قوانین موضوعه استدعای رسیدگی و ابطال مصوبه مذکور را از زمان تصویب بدون رعایت مفاد ماده ۸۳ قانون مذکور را دارد. شورای اسلامی شهر ملایر در سال ۱۳۹۱ خارج از حیطه اختیارات قانونی و بدون توجه به آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری و بدون آن که نقشی یا خدماتی جهت انجام تغییر کاربری داشته باشند برابر ماده ۱۶ دفترچه عوارض محلی شهر ملایر اقدام به وضع عوارض بر اساس فرمول و جدول پیوست تقدیمی می‌نمایند. اما همان گونه که مستحضرید وظیفه تغییر کاربری بر اساس قانون شورای عالی شهرسازی مصوب سال ۱۳۵۱ بر عهده شهرداری نمی‌باشد و در این خصوص شهرداری نیز خدماتی نمی‌دهد تا بتواند در قبال آن عوارضی دریافت نماید و همچنین قانون یا مصوبه خاصی از سوی مراجع قانونگذاری که این امر را به شهرداری تجویز نموده باشد، نیز وجود ندارد و همچنین با عنایت به آراء صادره هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره‌های ۵۶۱- ۱۳۸۴/۱۰/۱۱، ۳۴۷ و ۳۴۸- ۱۳۸۶/۶/۲۵، ۴- ۱۳۹۱/۲/۲، ۲۲۹- ۱۳۹۵/۳/۲۲، ۳۵۰- ۱۳۹۴/۳/۲۵، ۷۵۷- ۱۳۹۵/۹/۳۰، ۱۸۱۸- ۱۳۹۳/۳/۶ و ۱۳۵۵- ۱۳۹۵/۱۲/۱۷، درخصوص شهرهای کرج، تهران، شاهرود، رامیان، بندرعباس و ملایر که وحدت موضوعی دارند متأسفانه شورای اسلامی شهر ملایر برخلاف ماده ۹۲ قانون دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ عمل نموده است و در مصوبات خود آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری را اعمال نکرده‌اند لذا با امعان نظر به موارد معنونه تقدیمی فوق‌الاشعار از محضر آن دادگاه به استناد ماده ۹۲ قانون دیوان عدالت اداری استدعای رسیدگی و صدور حکم مبنی بر ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر ملایر در سال ۱۳۹۱ را بدون رعایت مفاد ماده ۸۳ قانون مذکور رادارد. ضمناً مزید بر استحضار می‌رساند اراضی تحت مالکیت اینجانب در سال ۱۳۵۱ بر اساس نقشه‌های تصویبی شهرداری به محدوده شهری ورود پیدا می‌کند و براساس طرح تفکیکی مصوب که به تأیید شهرداری ملایر رسیده: کاربری ملک مسکونی و پلاک ثبتی ۱۳ فرعی از ۲۱۴۹ مفروز از ۳ فرعی بخش یک ملایر به مساحت ۳۱۱ مترمربع به آن اختصاص می‌یابد اما در سال ۱۳۷۰ بر اساس طرح جامع و تفصیلی شهر ملایر، کاربری ملک مذکور از مسکونی به کاربری معبر تغییر می‌یابد و در سال ۱۳۹۱ با تغییر طرح تفصیلی شهر مجدداً کاربری زمین به کاربری مسکونی برگشت می‌شود و شورای اسلامی شهر ملایر برخلاف قوانین موضوعه و عدم توجه به آراء صادره هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اقدام به وضع عوارض غیرقانونی نموده است.

شورای اسلامی شهر ملایر در سال ۱۳۹۱ خارج از حیطه اختیارات قانونی و بدون توجه به آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری از جمله آراء وحدت رویه و موضوعی شماره‌های ۱۴۷۷، ۱۴۷۸، ۱۴۷۹، ۱۴۸۰، ۱۴۸۱- ۱۳۸۶/۱۲/۱۲، ۷۷۰- ۱۳۹۱/۱۰/۱۸، ۱۶۶- ۱۳۹۵/۳/۴، ۵۹۳- ۱۳۹۵/۱۰/۲ و ۱۳۵۵- ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ برخلاف ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ و ماده ۷۱ قانون شوراهای اسلامی شهر و روستا و ماده ۵۳ قانون مالیات بر ارزش افزوده مصوب سال ۱۳۸۷ خارج از حدود اختیارات قانونی خود، در سال ۱۳۹۱ برابر ماده ۱۲ دفترچه عوارض محلی شهر ملایر اقدام به تصویب عوارض حذف و کسری پارکینگ برابر فرمول زیر می‌نماید. لذا از محضر آن دادگاه مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۱۳ و ۹۲ و ۸۸ قانون دیوان عدالت اداری استدعای رسیدگی و صدور حکم مبنی بر ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر ملایر در سال ۱۳۹۱ را دارد.»

متن تعرفه‌های مورد اعتراض به قرار زیر است:

«ماده ۱۶: عوارض تغییر کاربری عرصه به استثناء اراضی متعلق به مسکن مهر تبصره ۱: به شهرداری ملایر اجازه داده می‌شود بابت عوارض ناشی از تغییر کاربری موارد ذیل را محاسبه و وصول نماید.

جدول شماره ۱۱		
ردیف	نوع تغییر کاربری	عوارض
۱	کاربری عمومی غیرانتفاعی به عمومی انتفاعی	$P \times S \times 28/75$
۲	کاربری عمومی غیرانتفاعی به تجاری	$P \times S \times 57/5$
۳	کاربری عمومی غیرانتفاعی به مسکونی	$P \times S \times 46$
۴	کاربری مسکونی به تجاری	$P \times S \times 40/25$
۵	کاربری مسکونی به تجاری مسکونی	$P \times S \times 34/5$
۶	کاربری عمومی غیرانتفاعی به پارکینگ	$P \times S \times 23$
۷	تغییر کاربری و ارتقاء به کاربری انتفاعی	$P \times S \times 28/75$

تعاریف:

S: مساحت کل و P: قیمت منطقه‌ای ملاک عمل دارایی

بند ۱: بند ۷ شامل مواردی است که تغییر کاربری در بند ۱ تا ۶ جدول فوق پیش‌بینی نگردیده است.

بند ۲: در صورت وجود کاربری مختلط به شهرداری ملایر اجازه داده می‌شود، بالاترین ضریب جدول را انتخاب و تغییر کاربری و ارزش افزوده محاسبه نماید. در صورتی که مالک عرصه و اعیان متفاوت باشند به میزان ۵۰٪ علاوه بر عوارض دریافتی از مالک عرصه بابت تغییر کاربری و ارزش افزوده دریافت شود.

بند ۳: ملاک عمل تغییر کاربری به تجاری سطح اشغال تجاری می‌باشد.»

«ماده ۱۲: عوارض حذف و کسر پارکینگ

عوارض حذف پارکینگ صرفاً بر اساس دستورالعمل شماره ۲۳۳۱۸/۳/۳۴ - وزارت کشور و به شرح تعرفه ذیل قابل وصول می‌باشد و رعایت ضوابط طرح تفصیلی و اصول شهرسازی و سایر مقررات و قوانین جاریه الزامی است.

تبصره ۱: به شهرداری ملایر اجازه داده می‌شود جهت حذف پارکینگ واحدهای مسکونی به ازای هر واحد مبلغ ذیل را محاسبه و وصول نماید.

$$X = 46 P \times 25$$

تبصره ۲: به شهرداری ملایر اجازه داده می‌شود جهت حذف پارکینگ واحدهای تجاری به ازای هر واحد مبلغ ذیل را محاسبه و وصول نماید.

$$X = 57/5 P \times 25$$

بند ۱: میزان حداقل حذف پارکینگ واحدهای مسکونی ۲۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و حداکثر آن ۵۱/۷۵۰/۰۰۰ ریال تعیین گردیده که محاسبه تبصره ۱ نباید کمتر یا بیشتر از مبالغ اعلام شده در این تبصره باشد.

بند ۲: میزان حداقل مبلغ حذف پارکینگ واحدهای تجاری ۴۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال و حداکثر آن ۹۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال تعیین گردیده که محاسبه تبصره ۲ نباید کمتر یا بیشتر از مبالغ اعلام شده در این تبصره باشد.

بند ۳: عوارض فوق شامل موارد حذف پارکینگ در هنگام صدور پروانه، املاکی که در کمیسیون ماده صد جریمه و رأی بر ابقای آنها صادر می‌گردد، می‌باشد.

بند ۴: در صورتی که استقرار و جانمایی پارکینگ برای هر واحد استقرار کمتر از ۲۵ مترمربع امکان‌پذیر باشد، مجموع مساحت کسر پارکینگ بر اساس فرمول ماده ۱ برای مسکونی و فرمول ماده ۲ برای تجاری محاسبه و وصول می‌گردد. ضمن اینکه حداکثر عوارض کسر پارکینگ مسکونی به ازای هر مترمربع ۹۲/۰۰۰ ریال و در مورد کسر پارکینگ تجاری حداکثر عوارض به ازای هر مترمربع کسری ۱/۷۲۵/۰۰۰ ریال می‌باشد.

بند ۵: در مناطق محروم مبلغ حذف پارکینگ تا ۵۰٪ تخفیف اعمال می‌گردد. محدوده مناطق محروم به تصویب شورای اسلامی دور دوم رسیده است.

بند ۶: در ساختمانهای مختلط اولویت اختصاص پارکینگ با واحدهای مسکونی می‌باشد و در صورت امکان تأمین پارکینگ مجاز به حذف پارکینگهای مسکونی نمی‌باشد. بند ۷: پارکینگ مورد نیاز جهت واحدهای تجاری تک واحدی واقع در زیر زمین و سوبیتهای تجاری و همچنین پارکینگهای مورد نیاز جهت نمایشگاههای مبل از طبقه همکف به بالا (به غیر از همکف) به ازای هر ۷۵ متر یک واحد (۲۵ متر) می‌باشد.

بند ۸: واحدهای تجاری دارای سابقه پرداخت عوارض حذف پارکینگ در صورتی که تعداد و مترهاژ واحدهای تجاری احداثی دقیقاً به میزان سوابق آن احداث گردد مشمول پرداخت $0/5 \times 1/15$ عوارض حذف پارکینگ می‌گردند. بدیهی است در صورتی که تعداد مغازه‌های احداثی بیشتر از تعداد مغازه‌های دارای سابقه باشد عوارض حذف پارکینگ مغازه‌های مازاد به صورت کامل و بر اساس فرمول ماده ۲ محاسبه می‌گردد.

بند ۹: میزان حداقل مبلغ حذف پارکینگ ادارات، سازمانها، بانکها و مؤسسات ۱۰۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال و حداکثر آن ۱۵۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال تعیین گردیده که محاسبه تبصره ۲ نباید کمتر یا بیشتر از مبالغ اعلام شده در این تبصره باشد.»

در پاسخ به شکایت مذکور، رئیس شورای اسلامی شهر ملایر به موجب لایحه شماره ۱۶ش ۵ - ۱۳۹۷/۱۲/۱۵ توضیح داده است که:

«مدیریت محترم دفتر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام

احتراماً در خصوص کلاسه پرونده شماره ۱۵۶۷/۹۶ که به موجب آن آقای حجت‌الله اسمعیلی شکایت خود را با موضوع (ابطال بند ۶ و ۱۲ دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۱) مطرح نموده به استحضار عالی می‌رساند: شاکی پرونده مدعی عدم اعمال ماده ۹۲ قانون تشکیلات دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲/۳/۲۵ در مواد ۱۲ و ۱۶ دفترچه عوارض محلی سال ۱۳۹۱ شهر ملایر شده است و این در حالی است که زمان تصویب تعرفه عوارض محلی مورد اعتراض شاکی پرونده پایان سال ۱۳۹۰ بوده که در سال ۱۳۹۰ قانون تشکیلات دیوان و به تبع آن الزام مصرح در ماده ۹۲ آن تصویب نگردیده بود که توسط شورای اسلامی شهر مورد لحاظ قرار گیرد. از سویی آراء صادره از هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مورد استناد شاکی نیز در تاریخ تصویب مصوبه شورای شهر سال ۱۳۹۰ صادر نشده و یا مرتبط با موضوع عوارض مورد اعتراض شاکی نبوده و یا برای سایر مراجع لازم‌الاجرا نبوده است لذا درخواست شاکی که تبعیت این شورا از آراء و قانون لاحق در مصوبه سال ۱۳۹۰ است پدیده‌ای خارج از انصاف و محلی برای اجرا نداشته. از سویی به استناد ماده ۹۲ قانون تشکیلات دیوان عدالت اداری مصوب ۱۳۹۲ رعایت مفاد آراء هیأت عمومی در مصوبات بعدی الزامی است. حال چگونه شورای اسلامی شهر ملایر می‌توانسته به اعتبار آرائی که در آینده مصوبات را ابطال می‌کند خود را ملزم به رعایت ماده ۹۲ در مصوبات قبلی خود بنماید؟

از این رو و با عنایت به اصل حقوقی عطف به ماسبق نشدن قوانین ضمن تقاضای رد شکایت مطروحه معروض می‌دارد علیرغم عدم امکان تسری آثار قوانین و آرای موخر بر مصوبات مورد اعتراض، ادعای دیگر شاکی تصویب مصوباتی بر خلاف قانون و خارج از حیطه اختیارات شورای اسلامی شهر است در صورتی که شورای شهر کاملاً موافق با اختیارات کلی و قانونی خود من جمله بند ۱۶ ماده ۷۱ قانون شوراها و ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده اقدام به وضع عوارض نموده است و در خصوص عوارض تغییر کاربری لازم به ذکر است که هرچند اصل تشخیص و تعیین نوع کاربری املاک و اراضی و به طور کلی طرح تفصیلی هر شهر در صلاحیت کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران و در راستای تحقق مقررات فنی و اصول شهرسازی می‌باشد ولی در عمل مجری کلیه طرحهای تفصیلی در شهرها شهرداریها می‌باشند به طور مثال اگر کاربری بخشی از ملک یک شخص حقیقی براساس طرح تفصیلی مصوب کمیسیون ماده ۵ (که خارج از اختیارات شهرداریهاست) در کاربریهای عمومی انتفاعی قرار گیرد شهرداریها موظفند در جهت اجرای طرحهای عمومی و عمرانی شهر از قبیل ایجاد معابر، فضاهای سبز شهری و اماکن عمومی با پرداخت غرامت به مالکین شخصی اقدام نمایند در مقابل نیز زمانی که املاک اشخاص توسط کمیسیون مذکور و عمدتاً با درخواست خود مالک به کاربری با ارزش بیشتر از کاربری سابق آن تغییر کاربری داده می‌شوند مجدداً تبعات آن از لحاظ ارائه خدمات لازم متوجه شهرداریها می‌شود همان طور که در پرونده شاکی نیز تغییر کاربری از معبر به مسکونی بوده که مسلماً برای مالک ارزش افزوده فراوانی به همراه داشته است از این رو متقاضیان تغییر کاربری از عمومی به مسکونی و از مسکونی به تجاری به دلیل ایجاد ارزش افزوده بسیار زیاد می‌باشند و این شهرداریها هستند که در مقابل کاربری جدید مصوب ملزم به ارائه خدمات در آن منطقه می‌گردند که این امر صراحتاً در ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه (سال ۱۳۹۰ تا ۱۳۹۴) نیز عنوان شده و این اختیار به شوراهای اسلامی شهرها داده شده که در مقابل ارزش افزوده ناشی از تغییر طرحهای جامع و تفصیلی و در راستای تدوین نظام درآمدهای پایدار جهت شهرداریها اقدام به اخذ عوارض بر ارزش افزوده اراضی و املاک ناشی از اجرای طرحهای توسعه شهری نماید. لذا اقدام شورا در وضع عوارض موصوف با عنایت به اختیار مصرح در ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه و بابت ارزش افزوده ناشی از تغییر طرح جامع و تفصیلی شهر بوده است. از سویی لازم به ذکر است که این شورا با عنایت به اینکه در سالهای اخیر برخی از مصوبات سنوات گذشته شورای شهر ملایر توسط هیأت دیوان عدالت اداری ابطال شده با لحاظ مفاد دادنامه‌های صادر در مصوبات بعدی خود همواره سعی در تمکین از قانون داشته ولی در خصوص برخی دادنامه‌های صادره که اثر ابطال مصوبات از تاریخ تصویب مصوبه اعلام شده است شهرداری شهر ملایر مواجه با حجم وسیعی از پرونده‌های حقوقی مبنی بر استرداد وجوه عوارض مربوط به سالیان گذشته گردیده است که این امر علاوه بر بار حذف اصل عوارض منجر به لطمه شدید مالی به شهرداری که ملزم به استرداد وجوه حاصله طی سالیان گذشته که همگی صرف هزینه‌های جاری و خدمات شهر شده است و این شهرداری را رو به ورشکستگی قرار داده است و این در حالی است که صدور آرائی که اثر ابطال آنها به زمان تصویب مصوبات بر می‌گردد اغلب در خصوص مصوباتی است که خلاف شرع بودن آن مشخص شده باشد از سویی اکثر دادنامه‌های صادره از سوی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در خصوص ابطال عوارض شهرهای مختلف اثر ابطال عوارض را از زمان صدور رأی دانسته و تنها تعداد محدودی از آراء من جمله رأی شماره ۱۳۵۵ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ شهر ملایر اثر ابطال عوارض را به زمان تصویب مصوبات تسری داده است حال صرف نظر از این امر که بر اثر رأی صادره اوضاع اقتصادی این شهرداری در حالت بحرانی قرار گرفته دقیقاً دادنامه‌های دیگری با موضوع همان عوارض ابطال شده، هم در خصوص شهر ملایر و هم در خصوص شهرهای دیگر من جمله دادنامه ۱۳۵۶ الی ۱۳۵۹ - ۱۳۹۶/۱۲/۱۷ صادر گردیده که اثر ابطال مصوبات در آن از زمان صدور رأی می‌باشد. این تناقض و ابهام در خصوص منشأ صدور دادنامه ۱۳۵۵ نیز وجود دارد چرا که دادنامه مذکور در راستای اجرای ماده ۹۲ قانون تشکیلات دیوان و به دلیل مغایرت با دادنامه شماره ۲۴۲ شهر کرج صادر و منجر به ابطال مصوبات شورای اسلامی شهر ملایر گردید که اخیراً هیأت عمومی دیوان عدالت اداری طی دادنامه ۷۸۶ اقدام به نقض دادنامه ۲۴۲ شهر کرج نمود که در نتیجه آن اعمال ماده ۹۲ قانون دیوان در رأی ۱۳۵۵ منتفی خواهد گردید. ولی علیرغم پیگیریهای مکرر شهرداری ملایر در جهت رفع تعارض و ابهامات موجود در دادنامه ۱۳۵۵ این دادنامه که به استناد دادنامه ۲۴۲ شهر کرج صادر شده بود همچنان به قوت خود باقی است و مورد استناد کلیه مؤدیان این شهرداری برای استرداد عوارض پرداختی خود در سالیان گذشته و همچنین طرح شکایت مجدد برای ابطال مصوبات سالهای دیگر شهر ملایر نیز شده است. لذا از محضر هیأت عمومی دیوان عدالت اداری ضمن تقاضای رد شکایت مطروحه، تقاضای رفع تعارضات موجود در دادنامه ۱۳۵۵ با دادنامه ۱۳۵۶ الی ۱۳۵۹ - ۱۳۹۵/۱۲/۱۷ و ۷۸۶ - ۱۳۹۶/۸/۹ مورد استعانت است.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۵/۱۵ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

۱- وضع عوارض بر حذف، کسری و عدم تأمین پارکینگ در مصوبات شورای اسلامی شهر در آراء متعدد هیأت عمومی مغایر قانون و خارج از حدود اختیار تشخیص و ابطال شده است، بنابراین ماده ۱۲ تعرفه عوارض محلی شهرداری ملایر در سال ۱۳۹۱ تحت عنوان عوارض حذف و کسر پارکینگ از مصوبات شورای اسلامی شهر ملایر به دلائل مندرج در رأی شماره ۵۷۳-۱۳۹۶/۶/۱۴ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات شورای اسلامی شهر وضع شده و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

۲- هر چند وضع عوارض ارزش افزوده ناشی از تغییر کاربری توسط شوراهای اسلامی شهر در مراجع ذیربط قانونی مثل شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، کمیسیون ماده پنج طبق بند ۴ ماده ۲۲ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت مصوب ۱۳۸۰ با اصلاحات و الحاقات بعدی و بند (الف) ماده ۱۷۴ قانون برنامه پنجم توسعه مصوب ۱۳۹۰ و بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی و انتخاب شهرداران مصوب ۱۳۷۵ با اصلاحات بعدی و آراء هیأت عمومی از جمله رأی شماره ۱۳۰۸ - ۱۳۹۷/۵/۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال نشده است لکن اطلاق ماده ۱۶ از تعرفه عوارض شهرداری ملایر در سال ۱۳۹۱ تحت عنوان عوارض تغییر کاربری به لحاظ عدم تصریح به مراجع تغییر کاربری مغایر قانون و خارج از حدود اختیار است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و مواد ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمدکاظم بهرامی

شماره ۹۷۰۰۹۵۱

۱۳۹۸/۷/۶

بسمه تعالی

جناب آقای اکبر پور

رئیس هیأت مدیره و مدیرعامل محترم روزنامه رسمی جمهوری اسلامی ایران

یک نسخه از رأی هیأت عمومی دیوان عدالت اداری به شماره دادنامه ۱۳۹۸/۶/۲۶ مورخ ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۲۳ الی ۹۸۰۹۹۷۰۹۰۵۸۱۱۳۱۶ با موضوع: «ابطال موادی از تعرفه عوارض و بهای خدمات سالهای ۱۳۹۷ و ۱۳۹۶ مصوبه شورای اسلامی شهرهای نکاه، بومهن، شهریار، چالوس، صدرا، بیرجند، قائن و اردبیل» جهت درج در روزنامه رسمی به پیوست ارسال می‌گردد.

مدیرکل هیأت عمومی و هیأت‌های تخصصی دیوان عدالت اداری - مهدی دربین

تاریخ دادنامه: ۱۳۹۸/۶/۲۶ شماره دادنامه: ۱۳۱۶ الی ۱۳۲۳

شماره پرونده: ۲۳۱۶/۹۷، ۲۲۹۴/۹۷، ۲۲۹۳/۹۷، ۲۲۹۰/۹۷، ۲۲۷۹/۹۷، ۲۲۷۸/۹۷، ۱۹۵۷/۹۷، ۹۵۱/۹۷، ۱۹۵۵/۹۷

مرجع رسیدگی: هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

شاکي: آقای حمزه شکریان زینی

موضوع شکایت و خواسته: ابطال (۱) ماده ۲۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ مصوب شورای اسلامی شهر نکا

(۲) تبصره ۴ ماده ۵ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر بومهن

(۳) ماده ۷ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر شهریار

(۴) بند ۱۱-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ و بند ۱۱-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر چالوس

(۵) بند ۲-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ و بند ۲-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر صدرا

(۶) بند ۱۱-۲ الف تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر بیرجند موضوع مصوبه ۱۶۰۳-۱۳۷۱/۲/۱۲ ریاست جمهور در مورد واحدهای تجاری و صنعتی در برابر طرح تفصیلی مصوب شهر بیرجند

(۷) بند ۱۲-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر قائن

(۸) تبصره ۳ بند ۳-۴-۲-۵ از طرح تفصیلی شهر اردبیل موضوع کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مستقر در شهر اردبیل

گردش کار: شاکي به موجب دادخواستی ابطال تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ مصوبات شورای اسلامی شهرهای نکا، شهریار، چالوس، صدرا، بیرجند، قائن و اردبیل را خواستار شده و در جهت تبیین خواسته اعلام کرده است که:

الف: مطابق ماده ۵ و ۷ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران شهرداری موظف به رعایت ضوابط مندرج در طرح تفصیلی است و هر گونه تغییر در ضوابط طرح، می‌بایست به تأیید کمیسیون ماده ۵ برسد. به عبارتی دیگر شهرداری بدون اخذ مصوبه از کمیسیون ماده ۵ قانون اخیر الذکر، حق عدول از ضوابط مندرج در طرح تفصیلی را ندارد. لیکن در بندهای معترض‌عنه از تعرفه سال ۱۳۹۷ شهر بیرجند، شورای شهر به صراحت به شهرداری حق عدول از ضوابط طرح را بدون اخذ مصوبه کمیسیون ماده ۵ و یا طرح پرونده در کمیسیون ماده ۱۰۰ را داده که این موضوع مهم ترین دلیل غیرقانونی بودن بندهای معترض‌عنه می‌باشد.

ب: مطابق اصل ۵۱ قانون اساسی، ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و تبصره ۳ ماده ۶۲ قانون برنامه پنجساله پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران، اخذ هر گونه مال، وجه، کالا و خدمات از شهروندان می‌باید با تجویز قانونی باشد. اخذ وجه بابت کسری و یا حذف پارکینگ در هیچ جای قانون تصریح نشده و شهرداری بابت حذف کسری پارکینگ، حق اخذ وجه از شهروندان را ندارد.

ج: درست است که مفهوم عوارض در قانون تعریف نشده است، لیکن بر اساس معنای لغوی آن، عوارض «عارضه‌ای بر شیء» تعریف شده است. به عبارتی دیگر؛ منطقاً «شیء» امری وجودی و مثبت است که می‌توان بر آن عارضه ایجاد نمود و عوارض، بر امور سلبی و منفی بار نمی‌گردد و به علت اینکه «کسری پارکینگ» در واقع امری عدمی و سلبی است، نمی‌توان بر آن عوارض تعیین کرد.

د: عدم تأمین پارکینگ، به معنای ایجاد فضای مسکونی و یا تجاری در محل پارکینگ است که شهرداری یک بار عوارض آن را از مالک اخذ می‌نماید. حال پس از اخذ عوارض بابت ایجاد فضای مسکونی، اخذ عوارض بابت از بین بردن فضای پارکینگ در همان محل، به نوعی «عوارض مضاعف» محسوب می‌گردد که از این جهت نیز اخذ عوارض کسری پارکینگ خلاف قانون است.

ه: مطابق اصل ۳۶ قانون اساسی، حکم به مجازات و تعیین جریمه صرفاً از طریق قانون ممکن است و وضع قاعده در این باب، صرفاً در صلاحیت مقنن (مجلس شورای اسلامی) است. مقنن نیز در ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها، مرجع تعیین مجازات بازدارنده و همچنین تعیین جریمه برای شهروندان متخلف را پیش‌بینی نموده و بر اساس این ماده، صرفاً کمیسیون ماده ۱۰۰ صالح رسیدگی به این موضوع و تعیین جریمه شده است. در خصوص تعیین مجازات و اخذ جریمه بابت کسری و حذف پارکینگ نیز در تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها تعیین تکلیف گردیده و شهروندان صرفاً موظف به پرداخت جریمه تعیینی توسط کمیسیون ماده ۱۰۰ می‌باشند. بنابراین هنگامی که شورای اسلامی شهرها، حتی در جریمه نمودن شهروندان ندارند، علی القاعده نسبت به آن نیز نمی‌تواند وضع قاعده نماید و مصوبه معترض‌عنه، بر خلاف اصل ۳۶ قانون اساسی تصویب گردیده است.

و: مغایرت با آراء هیأت عمومی دیوان عدالت اداری (عدم رعایت ماده ۹۲)

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در بررسی مصوبات شورای اسلامی سایر شهرها در باب عوارض کسری و حذف پارکینگ به کرات نسبت به صدور رأی مبنی بر ابطال مصوبات معترض‌عنه اقدام نموده که به عنوان مثال می‌توان به آراء ذیل اشاره نمود:

الف: بند (و) رأی شماره ۱۴۸۱ و ۱۴۸۰، ۱۴۷۹، ۱۴۷۸، ۱۴۷۷ - ۱۳۸۶/۱۲/۱۲ در ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر یزد

ب: رأی شماره ۷۷۰ - ۱۳۹۱/۱۸/۱۰ در ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر بوشهر

ج: رأی شماره ۱۱۶ - ۱۳۹۲/۲/۱۶ در ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر شیروان

د: رأی شماره ۸۶۹ - ۱۳۹۴/۷/۱۴ در ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر یزد

ه: رأی شماره ۹۷۷ - ۱۳۹۴/۸/۵ در ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر ملایر

همچنین در خصوص ابطال تبصره ۳ بند ۳-۴-۲ از طرح تفصیلی شهر اردبیل «کمیسیون ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مستقر در شهر

اردبیل، در سال ۱۳۸۴ طرح تفصیلی شهر اردبیل را تصویب و به شهرداری ابلاغ می‌نماید. بر اساس تبصره ۳ بند ۳-۵-۲ این طرح، به شهرداری اجازه اخذ عوارض پارکینگ داده

شده و بر همین مبنا؛ شورای شهر اردبیل اقدام به تصویب و انتشار مصوبات گوناگون در سالهای بعدی نموده و طبق بخش‌هایی از آن، به شهرداری اردبیل اجازه اخذ عوارض

کسری و حذف پارکینگ می‌دهد. شهرداری نیز به استناد همین مصوبات، مبالغ هنگفتی را از شهروندان تحت عنوان عوارض کسری و حذف پارکینگ اخذ می‌نماید. در دادخواست

قبلی مبنی بر ابطال ماده ۸ و ۲۶ از تعرفه سال ۱۳۹۵ شهر اردبیل علیه شورای شهر اردبیل مطرح نمودم، آن شورا در دفاعیات خود به تبصره ۳ بند معترض‌عنه استناد نموده و مصوبه

خود را با طرح تفصیلی شهر اردبیل توجیه می‌نماید. در دفاعیات شورای شهر اردبیل، متن تبصره معترض‌عنه قید گردیده حالیه؛ به استناد دلایل ذیل، ابطال تبصره ۳ بند ۳-۵-۲ از

طرح تفصیلی شهر اردبیل را از تاریخ تصویب آن خواستارم.

تبصره ۴: بر اساس رأی قطعی شماره ۱۴۸۱ و ۱۴۷۷ - ۱۳۸۶/۱۲/۱۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نظر به اینکه قانونگذار به شرح تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری تکلیف عدم رعایت پارکینگ و یا کسری آن را معین و متخلف را بر اساس رأی کمیسیونهای مقرر در آن ماده به پرداخت جریمه محکوم نموده وصول عوارض در مورد عدم رعایت پارکینگ و یا کسری آن، خلاف هدف و حکم مقنن است. برای محاسبه عوارض حذف پارکینگ در صورتی که هنگام صدور پروانه احداث بنا، امکان تأمین پارکینگ مطابق دستورالعمل‌های شماره ۱۳۷۱/۲/۷ - ۲۳۳۱/۳/۳۴ و ۱۳۷۱/۶/۴ - ۱۰۷۴۰/۳/۳۴ وزارت کشور برای مالکین فراهم نباشد. شهرداری می‌بایست نسبت به وصول عوارض حذف پارکینگ به شرح ذیل عمل نماید.

«(۲۵ مترمربع) . (مترائیک واحد پارکینگ) k. p.

K: ضریب مربوط به کاربریهای مختلف

P: قیمت منطقه‌ای دارائی»

۳) ماده ۷ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر شهریار: «۷- بهای خدمات تأمین کسری پارکینگ ساختمان:

با توجه به اینکه در بعضی از ساختمانها، در هنگام صدور پروانه امکان تأمین پارکینگ مورد نیاز ساختمان به دلایل زیر وجود ندارد:

۱- قرار گیری درختان کهن که کمیسیون ماده ۷ قانون حفظ گسترش فضای سبز اجازه قطع آنها را صادر نمی‌نماید.

۲- ساختمان به علت عرض کم کوچه امکان عبور خودرو را ندارد.

۳- وضع و فرم زمین ساختمان به نحوی است که از نظر فنی امکان تأمین کامل پارکینگ وجود ندارد به خط دیگر منتقل شود به ازای هر واحد کسری پارکینگ با دریافت بهای خدمات، تأمین آن در محل دیگری صورت خواهد گرفت.

P ۲۰۰ = بهای خدمات تأمین کسری پارکینگ توسط شهرداری

تبصره: در محاسبه P، کاربری وابسته به پارکینگ لحاظ و حداکثر آن ۷۵۰/۰۰۰ ریال محاسبه می‌گردد.»

۴) بند ۱۱- ۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ و بند ۱۱- ۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر چالوس:

«تعرفه شماره (۱۱- ۲) - عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره (سال ۱۳۹۶)

لذا با توجه به آراء یاد شده و مغایرت آشکار مصوبه معترض عنه با اصول ۳۶ و ۵۱ قانون اساسی و تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداریها و ماده ۴ قانون تنظیم بخشی از مقررات مالی دولت و تبصره ۳ ماده ۶۲ قانون برنامه پنجسال پنجم توسعه جمهوری اسلامی ایران و همچنین با توجه به سابقه ابطال چنین مصوباتی در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری، تقاضای اعمال ماده ۹۲ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری و رسیدگی خارج از نوبت و نهایتاً بر اساس بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۱۳ قانون دیوان عدالت اداری تقاضای ابطال مصوبه معترض عنه را از تاریخ تصویب دارم.»

متن تعرفه‌های مورد اعتراض به قرار زیر است:

۱- ماده ۲۱ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ مصوب شورای اسلامی شهر نکا:

«۲۱- عوارض حذف پارکینگ:

عوارض موضوع این بند به هنگام صدور پروانه و احداث ساختمان در مناطقی به شرح زیر محاسبه و اخذ می‌گردد:

۱- ساختمان، در بر خیابان‌های سریع‌السير با عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۲- ساختمان، در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های با عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۳- ساختمان، در محلی قرار گرفته باشد که ورودی پارکینگ آن مستلزم قطع درختان کهن بوده و شهرداری اجازه قطع آنها را ندهد.

۴- ساختمان، در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل وجود نداشته باشد.

۵- ساختمان، در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد.

۶- در صورتی که وضع و فرم زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود و امکان تأمین پارکینگ در ساختمان‌ها اعم از مسکونی، تجاری، اداری، صنعتی وجود نداشته باشد.

هر واحد فضای حذف شده پارکینگ مطابق طرح جامع، ۲۵ مترمربع می‌باشد که به‌ازای هر مترمربع حذف شده P۲۵ محاسبه و وصول می‌گردد.

تبصره ۱: تعیین ضوابط تشخیص شیب زیاد زمین برای حذف پارکینگ، در صلاحیت شورای شهرسازی استان مربوطه می‌باشد.

تبصره ۲: در ساختمانهای اداری که کلیه سطوح آن اعم از سطح و طبقات، مربوط به یک واحد اداری باشد و همچنین در ساختمانهای صنعتی (چنانچه فاقد طرح تفصیلی و هادی باشد)، میزان پارکینگ مورد نیاز، طبق نظر شورای شهرسازی استان تعیین خواهد شد.

تبصره ۳: شهرداری موظف است؛ وجوه دریافتی بابت عوارض حذف پارکینگ را منحصراً جهت احداث پارکینگ‌های عمومی، در قالب بودجه مصوب سالیانه به‌مصرف برساند.

تبصره ۴: در مجموعه‌های مسکونی، تجاری و... که طبق ضوابط شهرسازی، پارکینگ گروهی با هزینه مالکین ساختمان پیش‌بینی و احداث می‌گردد؛ عوارض حذف پارکینگ اخذ نمی‌شود و مساحت پارکینگ تأمین شده، مشمول عوارض پذیره نخواهد شد.

تبصره ۵: عوارض حذف پارکینگ، منحصراً به هنگام صدور پروانه ساختمانی و تحت شرایط مندرج در تعرفه، محاسبه و وصول می‌گردد.

تبصره ۶: در مواردی که مراتب تأمین پارکینگ در پروانه‌های ساختمانی قید گردیده، ولی مالک یا مالکین از احداث آن خودداری و یا کسری پارکینگ دارند و یا پس از احداث، آنها را به منظور استفاده غیرتبدیل می‌نمایند، موضوع در کمیسیون ماده صد قانون شهرداری مطرح و تصمیم‌گیری خواهد شد.»

۲- تبصره ۴ ماده ۵ تعرفه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شورای اسلامی شهر بومهن: «ماده ۵ - عوارض ارزش افزوده حاصل از تبدیل کاربری برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره با توجه به مشکلات کمبود پارکینگ در مناطق مختلف شهر، کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که اقدام به احداث ساختمان می‌نمایند مطابق ضوابط طرح تفصیل ملزم به تأمین پارکینگ به تعداد واحدهای احداثی می‌باشند. در صورتی که بر اساس ضوابط، احداث پارکینگ در یک ساختمان ضرورت داشته باشد، شهرداری حق دریافت عوارض حذف پارکینگ را ندارد. بنابراین چنانچه در نقشه ساختمانی تعداد پارکینگ مورد نیاز طبق ضوابط شهرسازی، پارکینگ در نظر گرفته نشود، صدور پروانه ساختمانی ممنوع می‌باشد مگر در شرایط خاص که شرایط خاص شامل ۶ بند می‌باشد.

ردیف	عنوان تعرفه عوارض	ماخذ و نحوه محاسبه عوارض	توضیحات
۱	عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای مسکونی به ازای هر مترمربع	به هر مترمربع فضای حذف شده پارکینگ (مطابق طرح تفصیلی هر واحد پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و صنعتی ۲۵ مترمربع محاسبه خواهد شد).	بند (۱): بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری احداث و تأمین پارکینگ برای ساختمانها ضروری می‌باشد. بند (۲): در موارد استثنایی از جمله موارد ذیل شهرداری می‌تواند بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری یا مجوز مراجع قانونی (کمیسیونهای ماده ۵ یا کمیته‌های فنی طرح‌های هادی) بدون تأمین پارکینگ، پروانه ساختمانی صادر نماید.
۲	عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای تجاری، اداری و سایر کاربریها به ازای هر مترمربع	بند (۳): شیب مقرر در بند ۵ بر اساس ضوابط فنی و شهرسازی تعیین می‌گردد. بند (۴): شهرداری موظف است درآمد حاصل از این تعرفه را به حساب جداگانه‌ای واریز و صرفاً در امر تملک و احداث پارکینگ عمومی هزینه نماید. بند (۵): شهرداریها مکلف هستند عوارض دریافتی از پارکینگ‌های تأمین نشده را در برای احداث پارکینگ‌های عمومی هزینه نمایند. بند (۶): ساختمانهایی که برای صدور پروانه ساختمانی پرونده آنها به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع داده می‌شوند یا به دلیل کسری یا حذف پارکینگ محکوم به پرداخت جریمه می‌شوند از پرداخت عوارض این تعرفه معاف می‌باشند و فقط مشمول پرداخت جرائم کمیسیون می‌گردند. بند (۷): مساحت هر واحد پارکینگ در کاربریهای مسکونی و ... ۲۵ مترمربع محاسبه خواهد بود.	۱. ساختمان در بر خیابانهای سریع‌السير به عرض ۳۵ متر و بیشتر قرارداشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۲. ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۳. ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آن را نداده است. ۴. ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد. ۵. ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد. ۶. در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود.

«تعرفه شماره (۱۱-۲) - عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای مسکونی، تجاری، اداری و غیره (سال ۱۳۹۷)

ردیف	نوع عوارض	مصوب سال ۹۶	منشاء قانونی	توضیحات
۱	مشارکت در تأمین پارکینگ عمومی	نظر کارشناس رسمی دادگستری	نظریه کارشناس رسمی دادگستری	چنانچه در نقشه‌های ساختمانی تعداد پارکینگ مورد نیاز طبق ضوابط شهرسازی در نظر گرفته نشود، صدور پروانه، تمدید پروانه، گواهی عدم خلاف و پایتکار ساختمانی ممنوع می‌باشد مگر در شرایط خاص که شامل ۶ بند ذیل می‌باشد: ۱- ساختمان در بر خیابانهای سریع‌السیر به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۲- ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابانهای به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۳- ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آن را نداده است. ۴- ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل نباشد. ۵- ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد. ۶- در صورتیکه وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود. تبصره (۱) شیب مقرر در بند ۵ بر اساس ضوابط طرح تفصیلی تعیین می‌گردد. تبصره (۲) چنانچه املاکی مشمول شرایط خاص فوق‌الذکر باشد و قادر به تأمین پارکینگ مورد نیاز نباشد می‌تواند با ارائه تعهد نامه محضری به شهرداری و با هماهنگی شهرداری با مشارکت سایر افرادیکه دارای چنان شرایطی باشند معادل سهم ریل خود زمین جهت تأمین پارکینگ عمومی را خریداری و به نام شهرداری انتقال دهد (حداکثر شعاع خرید زمین ۲۰۰ متر از ملک مورد نظر می‌باشد) در غیراین صورت چنانچه مالک تا زمان اخذ پایتکار موفق به تهیه زمین و انتقال به نام شهرداری نگردد می‌تواند نسبت به ارائه درخواست از شهرداری جهت پرداخت هزینه تأمین پارکینگ اقدام نماید و شهرداری در صورت موافقت با اخذ نظر کارشناس رسمی دادگستری در خصوص هزینه تأمین پارکینگ، مبالغ مذکور را از متقاضی دریافت و در حساب‌های جداگانه‌ای تحت عنوان هزینه مشارکت در تأمین پارکینگ عمومی نگهداری خواهد نمود. و این مبالغ صرفاً می‌بایست در جهت تأمین پارکینگ عمومی سطح شهر هزینه گردد. تبصره (۳) شهرداری می‌تواند جهت جلوگیری از ارجاع مکرر شهروندان به کارشناس رسمی دادگستری، با کسب نظر هیأت سه نفره کارشناسی و تأیید موضوع توسط شورای شهر اقدام به تعیین مبلغین هزینه تأمین پارکینگ در مناطق مختلف سطح شهر نماید. تبصره: در صورت مشخص شدن مبلغ جریمه، حذف یا کسر پارکینگ در کمیسیون ماده صد قانون شهرداریها و دریافت آن توسط شهرداری این عوارض شامل نمی‌شود.

۲- تعرفه شماره ۲-۲ هزینه تأمین و ساخت پارکینگ عمومی سطح شهر:

ردیف	نوع بهای خدمات	مصوب سال ۱۳۹۷	منشاء قانونی	توضیحات
۱	تجاری	$70 \times P \times 25$ به ازای هر واحد	بند ۱۶ ماده ۸۰ قانون شوراها و تبصره ۱	
۲	مسکونی و سایر کاربریها	$40 \times P \times 25$ به ازای هر واحد	بند ۱۶ ماده ۵۰ قانون مالیات بر ارزش افزوده	

۶) تعرفه شماره (۱۱-۲ الف) عوارض حذف پارکینگ موضوع مصوبه شماره ۱۶۰۳-۱۳۷۱/۲/۱۲ ریاست جمهور در مورد واحدهای تجاری و صنعتی (برابر طرح تفصیلی مصوب شهر بیرجند):

ارزش روز معیار	مأخذ و نحوه محاسبه عوارض (به ازای هر واحد)	حداقل (یک مترمربع)	حداکثر (یک مترمربع)
از ۱۳۷۵/۰۰۰ تا ۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال	ارزش کارشناسی روز عرصه مسکونی $\times 25 \times 70\%$	۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال
از ۹/۰۰۰/۰۰۱ تا ۲۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	ارزش کارشناسی روز عرصه مسکونی $\times 25 \times 40\%$	۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال
از ۲۰/۰۰۰/۰۰۱ تا ۳۰/۰۰۰/۰۰۰ ریال	ارزش کارشناسی روز عرصه مسکونی $\times 25 \times 25\%$	۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال
از ۳۰/۰۰۰/۰۰۱ تا ۳۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال	ارزش کارشناسی روز عرصه مسکونی $\times 25 \times 20\%$	۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال
از ۳۵/۰۰۰/۰۰۱ تا ۴۵/۰۰۰/۰۰۰ ریال	ارزش کارشناسی روز عرصه مسکونی $\times 25 \times 15\%$	۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال
از ۴۵/۰۰۰/۰۰۱ به بالا	ارزش کارشناسی روز عرصه مسکونی $\times 25 \times 10\%$	۲/۰۰۰/۰۰۰ ریال	۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال

۷) بند ۱۲-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر قائن:

«تعرفه شماره (۱۲-۲) - عوارض تأمین پارکینگ به ازای هر مترمربع پارکینگ حذف شده در کاربریهای حذف شده در کاربریهای مختلف (کد بودجه ۲۱۰۲)

ردیف	کاربری	مأخذ و نحوه محاسبه عوارض	حداقل	حداکثر
۱	مسکونی	۱۵P	۴۰۰/۰۰۰	۹۰۰/۰۰۰
۲	تجاری	۲۵P	۶۰۰/۰۰۰	۱/۶۰۰/۰۰۰
۳	اداری و سایر کاربریها	۱۵P	۳۰۰/۰۰۰	۱/۱۰۰/۰۰۰

توضیحات:

این تعرفه براساس بند ۶ - ۵ دفترچه ضوابط و مقررت ساختمانی و شهرسازی به شرح جدول فوق و بندهای ذیل وصول می‌گردد:

بند ۱: بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری احداث و تأمین پارکینگ برای ساختمانها ضروری می‌باشد.

بند ۲: در موارد استثنا از جمله موارد ذیل شهرداری می‌تواند بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری یا مجوز مراجع قانونی (کمیسیون ماده ۵ یا کمیته‌های فنی طرح‌های شهری) بدون تأمین پارکینگ، پروانه ساختمانی صادر نماید.

ردیف	عنوان تعرفه عوارض	مأخذ محاسبه عوارض	توضیحات
۱	عوارض تأمین پارکینگ برای واحدهای مسکونی به ازای هر مترمربع	بند (۱): بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری احداث و تأمین پارکینگ برای ساختمانها ضروری می‌باشد. بند (۲): در موارد استثنایی از جمله موارد ذیل شهرداری می‌تواند بر اساس ضوابط طرح‌های توسعه شهری یا مجوز مراجع قانونی (کمیسیون‌های ماده ۵ یا کمیته‌های فنی طرح‌های هادی) بدون تأمین پارکینگ، پروانه ساختمانی صادر نماید: ۱. ساختمان در بر خیابانهای سریع‌السیر به عرض ۳۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۲. ساختمان در فاصله یکصد متری تقاطع خیابانهای به عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد. ۳. ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آن را نداده است. ۴. ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه امکان عبور اتومبیل نباشد. ۵. ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد. ۶. در صورتیکه وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود. تبصره (۱) شیب مقرر در بند ۵ بر اساس ضوابط طرح تفصیلی تعیین می‌گردد. تبصره (۲) چنانچه املاکی مشمول شرایط خاص فوق‌الذکر باشد و قادر به تأمین پارکینگ مورد نیاز نباشد می‌تواند با ارائه تعهد نامه محضری به شهرداری و با هماهنگی شهرداری با مشارکت سایر افرادیکه دارای چنان شرایطی باشند معادل سهم ریل خود زمین جهت تأمین پارکینگ عمومی را خریداری و به نام شهرداری انتقال دهد (حداکثر شعاع خرید زمین ۲۰۰ متر از ملک مورد نظر می‌باشد) در غیراین صورت چنانچه مالک تا زمان اخذ پایتکار موفق به تهیه زمین و انتقال به نام شهرداری نگردد می‌تواند نسبت به ارائه درخواست از شهرداری جهت پرداخت هزینه تأمین پارکینگ اقدام نماید و شهرداری در صورت موافقت با اخذ نظر کارشناس رسمی دادگستری در خصوص هزینه تأمین پارکینگ، مبالغ مذکور را از متقاضی دریافت و در حساب‌های جداگانه‌ای تحت عنوان هزینه مشارکت در تأمین پارکینگ عمومی نگهداری خواهد نمود. و این مبالغ صرفاً می‌بایست در جهت تأمین پارکینگ عمومی سطح شهر هزینه گردد. تبصره (۳) شهرداری می‌تواند جهت جلوگیری از ارجاع مکرر شهروندان به کارشناس رسمی دادگستری، با کسب نظر هیأت سه نفره کارشناسی و تأیید موضوع توسط شورای شهر اقدام به تعیین مبلغین هزینه تأمین پارکینگ در مناطق مختلف سطح شهر نماید. تبصره: در صورت مشخص شدن مبلغ جریمه، حذف یا کسر پارکینگ در کمیسیون ماده صد قانون شهرداریها و دریافت آن توسط شهرداری این عوارض شامل نمی‌شود.	
۴	عوارض تأمین پارکینگ برای تجاری، اداری صنعتی و سایر کاربریها به ازای هر مترمربع	بند (۳) شیب مقرر در بند ۵ بر اساس ضوابط فنی و شهرسازی تعیین می‌گردد. بند (۴) شهرداری موظف است درآمد حاصل از این تعرفه را به حساب جداگانه‌ای واریز و صرفاً در امر تملک و احداث پارکینگ عمومی هزینه نماید. بند (۵): شهرداریها مکلف هستند عوارض دریافتی از پارکینگ‌های تأمین نشده را برای احداث پارکینگ‌های عمومی هزینه نمایند. بند (۶) ساختمان‌هایی که برای صدور پروانه ساختمانی پرونده آنها به کمیسیون ماده ۱۰۰ ارجاع داده می‌شوند یا به دلیل کسر یا حذف پارکینگ محکوم به پرداخت جریمه می‌شوند از پرداخت عوارض این تعرفه معاف می‌باشند و فقط مشمول پرداخت جرائم کمیسیون می‌گردند. بند (۷) مساحت هر واحد پارکینگ در کاربریهای مسکونی و ... ۲۵ مترمربع محاسبه خواهد بود.	

عوارض کسری پارکینگ ساختمان‌های در حال صدور پروانه			
مسکونی	عرض گذر ≥ 10 متر	مسکونی	$P \leq 5000$
			$5000 < P \leq 10000$
مسکونی	عرض گذر < 10 متر	مسکونی	$P \leq 5000$
			$5000 < P \leq 10000$
تجاری، اداری، صنعتی	عرض گذر ≥ 10 متر	تجاری، اداری، صنعتی	$P \leq 5000$
			$5000 < P \leq 10000$
تجاری، اداری، صنعتی	عرض گذر < 10 متر	تجاری، اداری، صنعتی	$P \leq 5000$
			$5000 < P \leq 10000$
تجاری، اداری، صنعتی	عرض گذر ≥ 18 متر	تجاری، اداری، صنعتی	$10000 < P$

تبصره ۱: در ساختمانهای اداری که کلیه سطوح آن اعم از سطح و طبقات مربوط به یک واحد اداری باشد و همچنین در ساختمانهای صنعتی میزان پارکینگ مورد نیاز برابر طرح تفصیلی تعیین خواهد شد. تبصره ۲: در مجموعه‌های مسکونی، تجاری و ... که طبق ضوابط شهرسازی مربوطه واحدهای پارکینگ گروهی با هزینه مالکین ساختمان پیش‌بینی و احداث می‌گردد، عوارض حذف پارکینگ اخذ نمی‌شود ولی مساحت مربوطه به پارکینگ تأمین شده (به ازاء هر واحد پارکینگ الزامی حداکثر به میزان ۲۵ مترمربع) مشمول عوارض پذیره خواهد شد.

تبصره ۳: برای محاسبه عوارض حذف پارکینگ ارزش معاملاتی املاک (قیمت منطقه‌ای زمین) موضوع ماده ۶۴ قانون مالیاتهای مستقیم و اصلاحات بعدی آن به عنوان قیمت پایه در نظر گرفته شود و ارزش معاملاتی ساختمان ملاک عمل نخواهد بود.

تبصره ۴: عوارض حذف پارکینگ منحصراً به هنگام صدور پروانه ساختمانی و تحت شرایط مندرج در تعرفه محاسبه و وصول می‌گردد.

۵) بند شماره (۲-۱۲) تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ و بند ۲-۲ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ شورای اسلامی شهر صدر:

۱- تعرفه شماره ۲-۱۲ عوارض کسر پارکینگ مورد نیاز:

۲- ساختمان، در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های با عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۳- ساختمان، در محلی قرار گرفته باشد که ورودی پارکینگ آن مستلزم قطع درختان کهن بوده و شهرداری اجازه قطع آنها را ندهد.

۴- ساختمان، در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل نباشد.

۵- ساختمان، در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد.

۶- در صورتی که وضع و فرم زمین طوری باشد (کوچک بودن مساحت و یا نامناسب بودن ایجاد زمین) احداث پارکینگ مقدور نباشد.

لذا بر اساس تبصره ۴ به استناد رأی قطعی شماره ۱۴۸۱ و ۱۴۷۷-۱۳۸۶/۱۲/۱۲ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری نظر به اینکه قانونگذار به شرح تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری تکلیف عدم رعایت پارکینگ و یا کسری آن را معین و متخلف را بر اساس رأی کمیسیونهای مقرر در آن ماده به پرداخت جریمه محکوم نموده در این صورت عوارض حذف پارکینگ دریافت نمی‌گردد. پیش‌بینی دریافت عوارض حذف پارکینگ در ماده ۵ تعرفه عوارض صرفاً برای زمانی می‌باشد که اولاً به علت وجود موارد ششگانه مذکور امکان تأمین نبوده ثانیاً: مالک موافق به پرداخت عوارض حذف پارکینگ باشد. ثالثاً: مجوز لازم از طرف مقامات زیر (شورای اسلامی شهر، کمیته انطباق فرمانداری شهرستان) و کمیسیون ماده ۵ شورای عالی شهرستان صادر شود. علیهذا نظر به مراتب یاد شده استدعای بررسی و امعان نظر ملاً صدور رأی شایسته مبنی بر رد دعوا را دارد.

۳- در پاسخ به شکایت تعرفه مورد اعتراض، رئیس شورای اسلامی شهر شهرداری به‌موجب لایحه شماره ۳۱۲۷-۱۳۹۷/۱۱/۸ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

موضوع: پرونده کلاسه ۹۷۰۲۲۷۹

با سلام

احتراماً معطوف به ابلاغیه منضم به دادخواست آقای حمزه شکران زینی موضوع پرونده کلاسه ۹۷۰۲۲۷۹ و به شماره پرونده ۱۵۰۳/۹۰۵۸۰۹۰۹۹۸۰۹۷۰ به خواسته «ابطال ماده ۷ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شهر شهرداری» در خصوص دریافت عوارض کسری پارکینگ از تاریخ تصویب در مهلت مقرر قانونی مبادرت به پاسخگویی نموده و به استحضار می‌رساند: ۱- شکایت مطروحه به خواسته ابطال ماده ۷ تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ مغایر با قوانین می‌باشد لیکن:

الف) با تصویب دفترچه عوارض و بهای خدمات شهرداری شهرداری در سال ۱۳۹۷ عملاً تعرفه‌های سال ۱۳۹۶ منسوخ می‌باشد و دلیلی برای ابطال موضوع منسوخ وجود ندارد زیرا که عوارض به نرخ روز و مطابق مصوبات جدید دیگری وصول می‌شود.

ب) تقاضای مطروحه در خصوص ماده بند ۷ دفترچه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شهرداری شهرداری می‌باشد لیکن شماره اعلامی در دفترچه عوارض سال ۱۳۹۷ مربوط به عوارض پیش آمدگی‌ها به معابر شهری است، نه عوارض کسر پارکینگ و بند مربوط به عوارض کسر پارکینگ بند ۸ می‌باشد که به دلیل عدم تطابق بند مورد تقاضای با محتوای آن دادخواست مطروحه قابل استماع نیست.

ج) صرف نظر از ایرادات مذکور شاکای ابطال مصوبه را از زمان تصویب تقاضا نموده و این در حالی است که بر اساس ماده ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری ابطال مصوبات از زمان تصویب صرفاً در حالت مغایرت با شرع و یا تشخیص هیأت عمومی می‌باشد لیکن تمامی استدلالهای شاکای صرف نظر از صحت و سقم و ارزش آن با ادعای مغایرت با قانون مطرح شده است.

۲- شاکای در دادخواست تقدیمی (بند دال) عنوان داشته که «عدم تأمین پارکینگ به معنای ایجاد فضای مسکونی و یا تجاری در محل پارکینگ است که شهرداری یک بار عوارض آن را از مالک اخذ می‌نماید و پس از اخذ عوارض بابت فضای مسکونی، اخذ عوارض بابت از بین بردن فضای پارکینگ در همان محل به نوعی عوارض مضاعف محسوب می‌شود.» در پاسخ ایراد مذکور اشعار می‌دارد همان طور که در صدر بند ۸ دفترچه عوارض ذکر شده است در مواردی که در هنگام صدور پروانه امکان تأمین پارکینگ وجود ندارد (با دلایل مشروحه و مندرج در ذیل این بند) عوارض مربوطه باید توسط ذینفع پرداخت شود، بنابراین عوارض مذکور در زمان صدور پروانه محاسبه و اخذ می‌شود و مشخص نیست مبنای این ادعا (عوارض مضاعف) چیست و شاکای چگونه آن را احراز نموده است و همچنین موضوع با آرای جریمه کمیسیون ماده ۱۰۰ نیز ارتباطی ندارد و ناگفته پیداست که در صورت پرداخت عوارض کسر پارکینگ، ذینفع از پرداخت جریمه کسری پارکینگ مقرر در تبصره ۵ ماده ۱۰۰ قانون شهرداری معاف خواهد بود لذا موضوع اخذ وجه به طور مضاعف برای عنوان واحد، کلاً منتفی است و طرح این موضوع به شکل مطروحه به دلیل عدم اشرف شاکای به قوانین، مقررات و رویه حاکم بر شهرداری است.

۲- ۱- ساختمان در بر خیابان‌های سریع‌السیر به عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۲- ۲- ساختمان در فاصله یک صد متری تقاطع خیابان‌های با عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۳- ۲- ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورود پارکینگ مستلزم قطع درختان کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آن را نداده باشد.

۴- ۲- ساختمان در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل نباشد.

۵- ۲- ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد.

۶- ۲- در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود.

بند ۳: شیب مقرر در بند ۵ بر اساس ضوابط فنی و شهرسازی تعیین می‌گردد.

بند ۴: در صورت تأمین پارکینگ مورد نیاز، تبدیل قسمت مازاد پیلوت برای استفاده انباری مسکونی با پرداخت عوارض بلامانع خواهد بود.

۸) تبصره ۳ بند ۳-۴-۲-۵ طرح تفصیلی شهر اردبیل موضوع کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مستقر در شهر اردبیل: ۵- شرایط احداث بنا:

۱- ساختمان در بر خیابان‌های سریع‌السیر با عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۲- ساختمان، در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های با عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۳- ساختمان در محلی قرار گرفته باشد که ورودی به پارکینگ مستلزم قطع درخت‌های کهن باشد که شهرداری اجازه قطع آنها را نداده است.

۴- ساختمان در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل نباشد.

۵- در صورتی که وضع و فرم زمین زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود.

۶- در صورتی که احداث پارکینگ منجر به تخریب تأسیسات و تجهیزات شهری گردد، مانند: کیوسک تلفن و ... تبصره ۳:

«تبصره ۳: ساختمان‌هایی که به صورت همزمان بیش از ۱۰ اتومبیل را جذب می‌کنند (مثل ادارات در ساعات ورود و خروج کارکنان) باید پارکینگ مورد نیاز خود را تأمین نمایند و در طراحی این نوع ابنیه باید تمهیدات خاصی پیش‌بینی گردد.»

۱- علی‌رغم ارسال نسخه ثانی شکایت و ضمائم آن برای شورای اسلامی شهرهای نکاء و قائن تا زمان رسیدگی به پرونده در هیأت عمومی دیوان عدالت اداری هیچ‌گونه پاسخی از طرف شکایت‌واصل نشده است.

۲- در پاسخ به شکایت شورای اسلامی شهر بومهن، شهردار بومهن به موجب لایحه شماره ص/۱۳۹۸/۵۷۸ - ۱۳۹۸/۱/۲۱ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام و احترام

در خصوص پرونده شماره ۱۳۶۲/۹۰۵۸۰۹۰۹۹۸۰۹۷۰ به شماره کلاسه ۹۷۰۱۹۵۷-۱۳۹۷/۱۰/۲ در خصوص شکایت آقای حمزه شکران زینی به طرفیت شورای اسلامی شهر بومهن مبنی بر ابطال تبصره ۴ ماده ۵ از تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۶ شهر بومهن جهت عوارض کسری پارکینگ از تاریخ تصویب ضمن احصاء موارد ذیل مستنداً و مستنداً به حضور ایفاد می‌گردد. مطابق ماده ۵ تعرفه عوارض و بهای خدمات شهرداری بومهن در سال ۱۳۹۶ عوارض ارزش افزوده حاصل تبدیل کاربری برای واحد مسکونی، تجاری، اداری و غیره با توجه به مشکلات کمبود پارکینگ در مناطق مختلف شهر، کلیه مالکین اعم از اشخاص حقیقی و حقوقی که اقدام به احداث ساختمان می‌نمایند مطابق ضوابط طرح تفصیل ملزم به تأمین پارکینگ به تعداد واحدهای احداثی می‌باشند. در صورتی که بر اساس ضوابط، احداث پارکینگ در یک ساختمان ضرورت داشته باشد، شهرداری حق دریافت عوارض حذف پارکینگ را ندارد. بنابراین چنانچه در نقشه ساختمانی تعداد پارکینگ مورد نیاز طبق ضوابط شهرسازی، پارکینگ در نظر گرفته نشود، صدور پروانه ساختمانی ممنوع می‌باشد مگر در شرایط خاص که شرایط خاص شامل ۶ بند می‌باشد. شرایط استثنایی حذف پارکینگ بر اساس اعلام وزارت کشور در سال ۱۳۷۱

۱- ساختمان، در بر خیابان‌های سریع‌السیر با عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد

مبنی بر رد شکایت استعفا می‌گردد. ۴- در پاسخ به شکایت تعرفه مورد اعتراض، رئیس شورای اسلامی شهر چالوس به موجب لایحه شماره ۱۹۹۴-۱۳۹۷/۱۱/۱۵ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

با سلام

احتراماً در خصوص شکایت آقای حمزه شکران زینی علیه شورای اسلامی شهر چالوس به شماره کلاسه ۹۷۰۲۲۹۰ به خواسته ابطال تعرفه ۱۱-۲ از تعرفه سالانه عوارض بهای خدمات سال ۱۳۹۶ و همچنین تعرفه ۱۱-۲ از تعرفه سالیانه سال ۱۳۹۷ شهر چالوس در خصوص دریافت عوارض کسری پارکینگ دفاعاً مطالبی را به شرح ذیل به استحضار عالی می‌رساند:

الف) در پاسخ به بند الف شرح دادخواست مشارالیه معروض می‌دارد بر اساس ضوابط طرح تفصیلی شهر چالوس که آن نیز به استناد مصوبات شورای عالی معماری و شهرسازی تعیین گردیده شهرداری در چند مورد مجاز به اخذ عوارض حذف پارکینگ می‌باشد که موارد به شرح ذیل بوده و ضوابط نیز به پیوست می‌باشد:

۱- ساختمان، در بر خیابان‌های سریع‌السير با عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۲- ساختمان، در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های با عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۳- ساختمان، در محلی قرار گرفته باشد که ورودی به پارکینگ آن مستلزم قطع درختان کهن باشد و شهرداری اجازه قطع آن را نداده است.

۴- ساختمان، در بر کوچه‌هایی قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل وجود نداشته باشد.

۵- ساختمان، در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت شیب زیاد، احداث پارکینگ در آن از نظر فنی مقدور نباشد.

۶- در صورتی که وضع و فرم زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود.

لذا طبق همان ضوابط فوق، شهرداری در صورت شمول یکی از موارد فوق مجاز ملزم به تعیین تکلیف وضعیت حذف پارکینگ به شکلی می‌باید تعیین تکلیف شده و هزینه دریافتی در صندوق جداگانه‌ای جهت تهیه و تأمین پارکینگ لحاظ گردد که دفترچه عوارض مصوب این شورا نیز بر اساس همین ضوابط طرح تفصیلی شهر چالوس تهیه شده است.

ب) در خصوص بند ب شرح درخواست با بررسی همه جانبه و استعلام از شهرداری چالوس، شهرداری اعلام نموده در سالهای ۱۳۹۶ و ۱۳۹۷ هیچ‌گونه وجهی بابت عوارض کسری پارکینگ از مؤدیان دریافت نشده است. ضمناً طبق بند ۱۱-۲ و بند ۱ و بند ۲ عوارض تأمین پارکینگ مصوب این شورا در سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۶ شهرداری چالوس به جز ۶ شرط مصوب شورای عالی معماری و شهرسازی که در ضوابط طرح تفصیلی نیز صریحاً منعکس گردیده مجاز به دریافت عوارض کسری یا حذف پارکینگ نمی‌باشد در بند ۶ همین تعرفه به شهرداری اعلام گردیده ساختمانهایی که در کمیسیون ماده ۱۰۰ بابت کسر یا حذف پارکینگ محکوم به پرداخت جریمه می‌شوند از پرداخت عوارض این تعرفه معاف بوده و فقط مشمول پرداخت جریمه کمیسیون می‌گردند به عبارتی صرفاً کمیسیون ماده صد صالح به رسیدگی به این گونه تخلفات می‌باشد که جرایم بر اساس تبصره ۱۱ ماده صد قانون شهرداری به تصویب این شورا رسیده است.

ج) در خصوص بند د شرح دادخواست همان طور که سابقاً توضیح داده شد شهرداری در چنین مواردی صرفاً برابر رأی کمیسیون ماده صد (تبصره ۵ قانون مذکور) نسبت به اخذ جریمه حذف یا کسری پارکینگ اقدام نموده و مزاد بر این مبلغ بابت کسری پارکینگ وجهی از مؤدیان اخذ نمی‌نماید و این موضوع نیز صراحتاً در مصوبات شورای اسلامی شهر قید شده است.

د) در خصوص بند الف همان گونه که شاکي اشاره نموده‌اند مرجع رسیدگی و تعیین مجازات بازدارنده و همچنین تعیین جریمه برای شهروندان متخلف بر اساس قانون کمیسیون مادصد بوده که در این خصوص همان طور که در بندهای فوق‌الذکر اشاره گردیده صرفاً کمیسیون ماده صد بر اساس ارزش معاملاتی که برابر تبصره ۱۱ ماده صد قانون شهرداریها می‌باید توسط این شورا به تصویب می‌رسید اقدام به تعیین تکلیف در این خصوص گردیده که کمیسیون ماده صد نیز بر اساس این مصوبه پیرامون کسری پارکینگ بر اساس تبصره ۵ ماده صد قانون شهرداری اقدام می‌نماید و شهرداری برابر مقررات موظف به اجرای رأی کمیسیون ماده صد می‌باشد. علیهذا بنا به مراتب مارالذکر تمامی مصوبات این شورا در رابطه با کسری یا حذف پارکینگ مطابق با ضوابط طرح تفصیلی و مصوبات و رأی شورای عالی معماری و شهرسازی و سایر قوانین و مقررات ذیربط بوده و با بررسی همه جانبه توسط این شورا محرز شده است که شهرداری چالوس نیز مغایر با قانون و مقررات عمل ننموده، لذا جهت حفظ و جلوگیری از تضییع حقوق بیت المال تقاضای رد شکایت واهی و بی‌اساس شاکي را دارم.»

۵- در پاسخ به شکایت تعرفه مورد اعتراض، رئیس شورای اسلامی شهر صدرا به موجب لایحه شماره ۱۳۹۷/۱۰/۲۳-۹۷/۵/۱۵۱۴ توضیح داده است که:

۳- شاکي که خود وکیل دادگستری است در عریضه تقدیمی کوشیده است خود را مصلح اجتماعی معرفی نماید و هدف خود را اقدامی انسان‌دوستانه و اجتماعی وانمود نماید لیکن همان‌گونه که قضات فاضل هیأت عمومی دیوان عدالت اداری اشراف کامل دارند، این اقدامات اکثراً با اغراض اقتصادی و به‌منظور جلب و جذب موکل صورت می‌گیرد و استعلام از لیست پرونده‌های وکیل مربوطه می‌تواند صحت ادعاهای مطروحه و تعداد پرونده‌های ایشان در دیوان عدالت اداری را مشخص کند.

۴- اگرچه شاکي در ستون خواسته ابطال ماده بند ۷ دفترچه عوارض سال ۱۳۹۶ را تقاضا نموده لیکن در بخش الف دادخواست تقدیمی به تعرفه سال ۱۳۹۷ اشاره کرده و این سرگردانی و بلا تکلیفی شاکي در طرح موضوع در کل دادخواست جریان دارد شاکي در بند الف مدعی شده است که شورای اسلامی شهر باتصویب عوارض کسر پارکینگ از ضوابط طرح تفصیلی عدول نموده است لیکن مشخص نکرده است که کدام ضابطه طرح تفصیلی نادیده گرفته شده است بدیهی است که ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری تصویب کاربریها را در اختیار کمیسیون ماده ۵ قرار داده است و اختیارات این کمیسیون نسبت به بحث تصویب عوارض، خروج موضوعی داشته و این امر نشانگر آن است که شاکي می‌کوشد که با خلط موضوع به خواسته خویش دست یابد.

۵- در بخش هـ دادخواست تقدیمی شاکي وارد موضوع مرجع تعیین مجازات و جریمه شده است حال سوال اینجاست اگر وضع عوارض مجازات تلقی گردد در نتیجه که تعیین آن هم صرفاً در صلاحیت مجلس شورای اسلامی است و تکلیف قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی که طی آن برای شوراها حق وضع و برقراری عوارض را پیش‌بینی نموده است چه می‌شود و از آنجایی که قانونگذار اقدام لغو و بیهوده انجام نمی‌دهد و قطعاً حکیم است چگونه می‌توان پذیرفت که حق را برای شوراهای اسلامی شهر منظور نموده که در عمل هیچ مجرا و کاربردی ندارد؟

۶- از سوی دیگر دیوان عدالت اداری توأمان بودن عوارض و جریمه را طی آراء وحدت رویه شماره ۵۸۳ و ۷۸۶ و نیز رأی هیأت تخصصی به شماره ۳۳۸ مورد پذیرش قرار داده است و پذیرفتن استدلال و نظر شاکي موجب تحمیل پرونده‌های فراوانی به دستگاه قضایی خواهد شد.

۷- شاکي در بخشی از دادخواست خود اظهار داشته است که عوارض به امر دمی بار نمی‌گردد! که این استدلال نیز مانند سایر بخشهای دادخواست شگفت‌انگیز و جای تامل است. قاعداً شورای اسلامی شهر می‌تواند برای تمام اموری که در قبال آنها خدماتی توسط شهرداری ارائه می‌گردد عوارض وضع کند حال این امور می‌تواند مثبت و یا منفی باشد مانند عوارض مزاد بر جریمه‌های ساختمانی موضوع رأی هیأت تخصصی عمران شهرسازی و اسناد و نیز می‌تواند منفی باشد مانند عدم تأمین پارکینگ که موجب می‌شود صاحبان واحدهای مسکونی، خودروهای خود را در معبر پارک نمایند و ناگفته پیداست که این امر موجب ارائه خدمات بیشتری به این دسته از شهروندان شده و شورای اسلامی شهر می‌باید این گونه هزینه‌ها را در هنگام احداث بنا و با وضع عوارض از ذینفع، اخذ نماید و در صورتی که این عوارض از مالک ابنیه فاقد پارکینگ دریافت نشود، به‌ناگزیر باید از بودجه شهرداری هزینه گردد که این امر موجب اجحاف به تمامی شهروندان خواهد شد.

۸- بی‌اطلاعی شاکي از مقررات شهرداریها به نحوی است که اگرچه ظاهراً داعیه احقاق حقوق مردم را دارد لیکن در پرونده حاضر اقدام وی کاملاً به زیان مردم است زیرا که طبق قانون باید تکلیف و وضعیت پارکینگ در زمان صدور پروانه مشخص شود و این امر دو حالت بیشتر ندارد یا پارکینگ به طور کامل قابل تأمین است و یا اینکه پارکینگ کلاً یا جزئاً قابل تأمین نیست که در این حالت با توجه به پیش‌بینی شورای اسلامی شهر و در جهت مساعدت به مردم و برون رفت از بن بست، مقرراتی وضع شده است که کسری پارکینگ با عوارض جبران شده و پروانه صادر شود و بدیهی است که این در حالت کسری پارکینگ متعاقباً توسط کمیسیون ماده ۱۰۰ جریمه نخواهد شد و در فرض پذیرفتن استدلال شاکي که این امر را صرفاً به رسیدگی کمیسیون ماده ۱۰۰ حواله داده است معروض می‌دارد در فرض صحت ادعای شاکي اولاً: شهروندان متحمل پرداخت هزینه‌های گزافی در رسیدگی کمیسیون ماده ۱۰۰ خواهند گردید و ثانیاً: امکان صدور پروانه در این فرض منتفی است زیرا که شهرداری باید در زمان صدور پروانه وضعیت پارکینگ بنا را مشخص کند و چون نمی‌توان در زمان صدور پروانه موضوع را مسکوت گذاشت و کسر پارکینگ را به رسیدگی به کمیسیون ماده ۱۰۰ حواله داد در عمل صدور پروانه ساختمانی منتفی خواهد شد و قطعاً چنین حالتی به نفع شهروندان نیست.

۹- وزارت کشور طی نامه شماره ۲۳۳۱/۱۳/۳۴-۱۳۷۱/۲/۷ و در اجرای بند الف ماده ۴۳ قانون وصول برخی از درآمدهای دولت و مصرف آن در موارد معین، تعرفه عوارض حذف پارکینگ را که به تأیید ریاست جمهور وقت نیز رسیده است به شهرداریها و شوراهای اسلامی شهر ابلاغ کرده است که طی آن در موارد یاد شده (از جمله موارد مندرج در دفترچه تعرفه سال ۱۳۹۶ شهر شهرداری، شهرداریها می‌توانند در موارد عدم امکان تأمین پارکینگ نسبت به اخذ عوارض حذف پارکینگ اقدام نمایند. لذا با عنایت به اینکه اقدام شورای اسلامی شهر شهرداری در وضع عوارض مذکور مستند به دستورالعمل ابلاغی وزارت کشور می‌باشد تا زمانی که این دستورالعمل به قوت خود باقی است نمی‌توان درخواست ابطال بخشی از دفترچه تعرفه عوارض که در همین راستا تهیه و تصویب شده است را تقدیم دیوان عدالت اداری نمود. لذا با عنایت به‌موارد پیش گفته صدور رأی

«حضرت حجت الاسلام والمسلمین جناب آقای بهرامی

رئیس محترم دیوان عدالت اداری

سلام علیکم

احتراماً در پاسخ به نامه مورخ ۱۳۹۷/۱۰/۵ در خصوص پرونده به شماره ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۱۵۱۵ به استحضار می‌رساند: دلایل پیشنهاد و تصویب تعرفه شماره ۲-۱۲ با عنوان «عوارض کسر پارکینگ مورد نیاز» و تعرفه شماره ۲-۱۳۹۷ با عنوان «هزینه تأمین و ساخت پارکینگ عمومی سطح شهر» عوارض بها این شهرداری به شرح ذیل حضورتان ایفاد می‌گردد: ۱- طبق بند ۱۶ ماده ۷۱ قانون تشکیلات، وظایف و انتخابات شوراهای اسلامی کشور و انتخاب شهرداران مصوب سال ۱۳۷۵/۳/۳۱ مجلس شورای اسلامی کشور، تصویب لوایح برقراری یا لغو عوارض شهر و همچنین تغییر نوع و میزان آن با در نظر گرفتن سیاست عمومی دولت که از سوی وزارت کشور اعلام می‌شود، از وظایف شورای اسلامی شهر می‌باشد، لذا طبق مصوبه شماره ۹۵/۴/۹۴ - ۱۳۹۵/۱۰/۱۴ شورای اسلامی شهر صدرتاً تعرفه شماره ۲-۱۲ سال ۱۳۹۶ و تأییدیه استانداری به شماره ص/۱۳۹۶/۱۰/۳۲۷۷۳/۹۵ - ۵۶/۱۰/۳۲۷۷۳/۹۵ - ۱۳۹۵/۱۱/۱۴ و مصوبه شماره ۹۶/۵/۱۶۰۶ - ۱۳۹۶/۱۱/۵ شورای اسلامی شهر صدرتاً تعرفه شماره ۲-۲ سال ۱۳۹۷ و تأییدیه فرمانداری به شماره ص/۵۶۴۱/۸۸۶۰/۹۶ - ۱۳۹۶/۱۱/۱۵ و با توجه به تبصره ۱ ذیل ماده ۵۰ قانون ارزش افزوده مورد تصویب و اجرا واقع شده است. ۲- ضمناً تعرفه فوق‌الذکر جهت ترغیب مالکین به تأمین پارکینگ و در جهت تأمین بخشی از بهای تمام شده ساخت پارکینگهای عمومی سطح شهر جهت جلوگیری از ضایع شدن حقوق شهروندان مصوب شده است، ضمناً شرایط ۶ گانه ذکر شده در توضیحات تعرفه فوق‌الذکر جهت اخذ عوارض بر اساس شرایط ششگانه مندرج در مجوز شورای عالی شهرسازی بوده و بر اساس نامه شماره ۴۷۵۳۱ - ۱۳۹۷/۹/۲۷ مدیرکل دفتر برنامه‌ریزی و بودجه سازمان شهرداریها و دهیاریهای کل کشور مورد پنجم ذیل بند الف به شرح «عوارض حذف یا کسر پارکینگ (به جز ۶ موردی که امکان تأمین پارکینگ وجود ندارد. با عنوان هزینه تأمین پارکینگ تصویب شود)» قانونی می‌باشد.»

۶- در پاسخ به شکایت تعرفه مورد اعتراض، رئیس شورای اسلامی شهر بیرجند به موجب لایحه شماره ۹۷/۲۴۳۴/ش - ۱۳۹۷/۱۱/۲۱ توضیح داده است که:

«ریاست محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

سلام علیکم با احترام عطف به پرونده ارسالی شماره ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۱۵۱۶ - ۱۳۹۷/۱۰/۵ مفتوح نزد آن مرجع با موضوع ابطال بند ۱۱-۲ از تعرفه سالانه عوارض و بهای خدمات سال ۱۳۹۷ مصوب شورای اسلامی شهر بیرجند مبنی بر دریافت عوارض کسری پارکینگ به استحضار می‌رساند: چنانچه در متن درخواست خود شاکي هم آمده است مطابق مواد ۵ و ۷ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران، شهرداریها مکلف به اجرای مصوبات شورای عالی شهرسازی و معماری ایران می‌باشند که مفاد این مواد در ماده ۲ قانون مذکور نیز آمده است. لذا توجهاً بر آن که برابر دفترچه اولویت دوم طرح تفصیلی شهر بیرجند صفحه ۶۳ مبحث تعرفه عوارض حذف پارکینگ با عنایت به مصوبه شماره ۱۶۰۳ - ۱۳۷۱/۲/۱۲ ریاست وقت جمهوری خطاب به وزارت وقت کشور مورد تأیید و تأکید قرار گرفته عملاً در حال حاضر ابطال مصوبه شورای اسلامی شهر بیرجند که همسو با طرح تفصیلی و مصوبات سابق است غیرممکن به نظر می‌رسد. جهت اطلاع و استحضار کامل قضات ذیلاً متن صریح این قسمت از طرح تفصیلی شهر بیرجند مصوب ۱۳۸۷ آمده است که تدقیق ویژه در این قسمت و مفاد آن به وجه بارز و مبرهنی حکایت از بلاوجه بودن شکایت مطروحه دارد:

۱- ساختمان، در بر خیابان‌های سریع‌السیر با عرض ۴۵ متر و بیشتر قرار داشته و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۲- ساختمان، در فاصله یکصد متری تقاطع خیابان‌های با عرض ۲۰ متر و بیشتر واقع شده و دسترسی به محل اتومبیل رو نداشته باشد.

۳- ساختمان، در محلی قرار گرفته باشد که ورود به پارکینگ آن مستلزم قطع درختان کهن بوده و شهرداری اجازه قطع آنها را نداده است.

۵- ساختمان، در بر معبری قرار گرفته باشد که به علت عرض کم کوچه، امکان عبور اتومبیل نباشد.

۶- در صورتی که وضع و فرم زیر ساختمان به صورتی باشد که از نظر فنی نتوان در سطح طبقات احداث پارکینگ نمود.

امکان تأمین پارکینگ در ساختمانها (اعم از مسکونی، تجاری، اداری، صنعتی) وجود نداشته باشد به هر مترمربع فضای حذف شده پارکینگ (مطابق طرح تفصیلی وهادی و در شهرهایی که فاقد طرح باشند هر واحد پارکینگ برای واحدهای مسکونی و تجاری ۲۵ متر محاسبه خواهد شد).

تبصره ۳ صفحه ۶۵، طرح تفصیلی، شهرداری موظف است وجوه دریافتی بابت عوارض حذف پارکینگ را منحصراً جهت احداث پارکینگهای عمومی در قالب بودجه مصوب سالیانه به‌مصرف برساند.

۳- توضیحاً آن که حسب مقررات وضع شده، شهرداری موظف است به صرف وجوه دریافتی منحصراً جهت احداث پارکینگهای عمومی در قالب بودجه مصوب سالیانه می‌باشد که شهرداری بیرجند هم دقیقاً بر همین مبنا اقدام به بازگشایی حساب بانکی مختص پارکینگ نموده و عوارض واریزی به این حساب را صرف خرید اراضی با کاربری پارکینگ در سطح شهر

و متعاقباً ساخت پارکینگهای طبقاتی جهت خدمت‌رسانی به شهروندان و تسهیل امور نموده است. بالاخص در نقاط پر تراکم شهر که در صورت تأمین پارکینگ برای هر واحد تجاری، اداری و ... به صورت مجزا امکان تردد و عبور و مرور عادی افراد عملاً سلب خواهد شد.

۴- نکته بسیار حائز اهمیت دیگر آن است که مطابق صفحه ۶۵ طرح تفصیلی با عنایت بر آن که تعرفه تعیینی مربوط به سال ۱۳۷۱ و مبلغ آن بسیار پایین بوده است محاسبه تعرفه می‌باید مجدداً توسط شهرداری و شورای شهر صورت پذیرد که حسب صراحت این مقرری طرح تفصیلی شورای شهر بیرجند به استناد صفحه ۱۲ تعرفه عوارض شورای اسلامی شهر بیرجند عوارض حذف پارکینگ در مورد واحدهای تجاری، صنعتی، مسکونی، اداری و ... را اعلام نموده است.

۵- قضات تأیید خواهند نمود که با اوصاف و تفاسیر فوق اصرار شاکي بر آن که عوارض تعیینی را جریمه و خارج از صلاحیت شورا تلقی نمایند پذیرفته نیست ضمن آن که با لحاظ طرح تفصیلی و صراحت بندهای آن مبنی بر تکلیف شهرداری به اخذ این عوارض اصول ۳۶ و ۵۱ قانون اساسی و سایر مواد قانونی مورد استناد توسط شاکي از موضوع پرونده خروج موضوعی دارد. علی‌ای حال نظر به مراتب فوق و با تأکید بر مقرر طرح تفصیلی بیرجند مبنی بر اخذ این عوارض و بالاخص مواد ۲ و ۵ و ۷ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران رد شکایت مطروحه حسب صلاحیت قضات مورد تقاضاست.»

۷- در پاسخ به شکایت تعرفه مورد اعتراض، اداره کل راه و شهرسازی استان اردبیل به موجب لایحه شماره ۹۸/۴۱۰۸/ص - ۱۳۹۸/۲/۱۷ توضیح داده است.

«مدیر دفتر محترم هیأت عمومی دیوان عدالت اداری

موضوع: لایحه دفاعیه در پرونده کلاسه ۱۳۶۵ - ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۱۳۶۵ و پرونده ۹۷۰۹۹۸۰۹۰۵۸۰۱۳۶۵

با سلام و صلوات بر محمد و آل محمد(ص)

احتراماً در خصوص شکایت حمزه شکران زینی به طرفیت این اداره کل و کمیسیون ماده ۵ قانون شورای عالی شهرسازی اردبیل به خواسته ابطال تبصره ۳ بند ۳، ۴، ۲، ۵ طرح تفصیلی شهر اردبیل به کلاسه فوق تحت نظر و رسیدگی است موارد زیر در راستای رد شکایت مطروحه جهت ملاحظه و امعان نظر به حضور قضات رسیدگی کننده ایفاد می‌گردد:

اولاً: تبصره ۳ بند ۳، ۴، ۲، ۵ طرح تفصیلی شهر اردبیل به استناد دستورالعملهای شماره ۳۴/۳/۱/۲۳۳۱ - ۱۳۷۱/۲/۷ و ۳۴/۳/۱/۱۰۷۴۰ - ۱۳۷۱/۶/۴ وزارت کشور ارائه و در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مصوب شده است لذا طرح تفصیلی شهر اردبیل در کمیسیون ماده ۵ استان تصویب نگردیده تا در این پرونده ابطال گردد بلکه طرحی است که در شورای عالی شهرسازی و معماری ایران تصویب شده است و قابلیت ابطال را نخواهد داشت.

ثانیاً: طبق بندهای تبصره فوق قید شده است که امکان حذف پارکینگ و اخذ عوارض مربوطه امکان‌پذیر می‌باشد. لذا طبق تبصره فوق، کمیسیون ماده ۵ اردبیل تکلیفی جهت اخذ وجوه تحت عنوان جریمه، عوارض، یا بهای خدمات مربوطه توسط شهرداری نیست و صرفاً امکان اخذ عوارض ذکر شده است. ضمن اینکه کمیسیون مقرر نموده است شهرداری وجوه دریافتی از بابت عوارض پارکینگ را منحصراً جهت احداث پارکینگ عمومی به مصرف برساند. مع الوصف آرای استنادی شاکي صرفاً مربوط به مصوبات شورای شهر بوده و ارتباطی به طرح تفصیلی شهر اردبیل ندارد. با عنایت به مراتب فوق تقاضای رد دعوا را می‌نماید.»

هیأت عمومی دیوان عدالت اداری در تاریخ ۱۳۹۸/۶/۲۶ با حضور رئیس و معاونین دیوان عدالت اداری و رؤسا و مستشاران و دادرسان شعب دیوان تشکیل شد و پس از بحث و بررسی با اکثریت آراء به شرح زیر به صدور رأی مبادرت کرده است.

رأی هیأت عمومی

با توجه به اینکه در آراء متعدد هیأت عمومی دیوان عدالت اداری وضع عوارض برای کسری، حذف یا عدم تأمین پارکینگ در مصوبات شوراهای اسلامی شهرها مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات تشخیص و ابطال شده است، بنابراین ماده ۲۱ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ شهرداری نکا مصوب شورای اسلامی شهر نکا، تبصره ۴ ماده ۵ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ شهرداری بومهن مصوب شورای اسلامی شهر بومهن، ماده ۷ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ شهرداری شهریار مصوب شورای اسلامی شهر شهریار، بند ۱۱-۲ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ و بند ۱۱-۲ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ شهرداری چالوس مصوب شورای اسلامی شهر چالوس، بند ۲-۱۲ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۶ و بند ۲-۲ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ شهرداری صدرتاً مصوب شورای اسلامی شهر صدرتاً، بند ۱۱-۲ الف تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ شهرداری بیرجند مصوب شورای اسلامی شهر بیرجند، بند ۱۲-۲ تعرفه عوارض سال ۱۳۹۷ شهرداری قائن مصوب شورای اسلامی شهر قائن و تبصره ۳ بند ۳-۴-۲-۵ طرح تفصیلی شهر اردبیل موضوع کمیسیون ماده ۵ قانون تأسیس شورای عالی شهرسازی و معماری ایران مستقر در شهر اردبیل تحت عنوان عوارض حذف یا کسری پارکینگ و عناوین مشابه به شرح مندرج در گردش کار به دلایل مندرج در رأی شماره ۹۷ الی ۱۰۰ - ۱۳۹۲/۲/۱۶ و رأی شماره ۵۷۳ - ۱۳۹۶/۶/۱۹ هیأت عمومی دیوان عدالت اداری مغایر قانون و خارج از حدود اختیارات قانونی شوراهای اسلامی شهر است و مستند به بند ۱ ماده ۱۲ و ماده ۸۸ و ۱۳ قانون تشکیلات و آیین دادرسی دیوان عدالت اداری مصوب سال ۱۳۹۲ از تاریخ تصویب ابطال می‌شود.

رئیس هیأت عمومی دیوان عدالت اداری - محمد کاظم بهرامی